

hanc eandem circa circulum quem-
piam effici contingit. Est lac ipsum
(vt ita dixerim) veluti definitum , fa-
cta per secretionem maximi circuli co-
ma. Et proinde (vt iam dictum est)
non multi , neque sæpe fiunt cometae ,
quod talis constitutio in hunc semper
locum , & continuè excreta fit , & per
singulas excernatur circuitiones. De his-
ce igitur quæ in mundo terræ circun-
fuso , qui supernis adhæret lationibus ,
fieri solent , de stellarum discursu ,
flamma ardente , & insuper de crinitis
sideribus , ac vocato lacte , dictum est.
tot enim ferè sunt affectiones , quæ cir-
ca huncce locum apparent.

Α τῆτο πῶεἰ κύκλον τινὰ συμβαίνει γίνεσθαι
ἄλλο. καὶ ἐστὶ τὸ γάλα, ὡς εἰπεῖν, οἱ ὀρεζόμε-
νον, ἢ τῆ μεγίστου ἀφ' ἧς πῶ ἐκκρίσιν κύκλου
κίμη. δὲ κατὰ τὸ πῶτερον εἴπομεν, ὅτι πολ-
λοὶ, ὅσοι πολλὰκις γίνονται κίμηται, ἀφ' ἧς
ἡ σιωχῶς ἀποκρίσθαι τε καὶ ἀποκρίνεσθαι
καθ' ἑκάστῳ πῶεἰ ὁδῶν εἰς τῆτον τὸ τῶπον ἀεὶ
πῶεἰ τῶαυτῶν σύστασιν. πῶεἰ μὲν οὖν τῆ γι-
γνομένην ἐν τῶ πῶεἰ πῶ γῆν κίμηται ὅτι σιω-
χεῖ * τῶς φθορῆς, εἴρηται. πῶεἰ μὲν τῆς ἀφ- γ. τ. αὐ φ.
δρομῆς τῆς ἀφρων, καὶ τῆς ἐμπιπασμένης
φθορῆς. ἐπὶ δὲ, πῶεἰ τε κομητῆν ἢ τῆ καλου-
μένην γάλακτος. σχεδὸν γὰρ ὅτι τῶαυτὰ πῶ-
δη τῶ φαινόμενα πῶεἰ τὸ τῶπον τῆτον.

CAPVT IX.

De causis pluuia, nubisque & caliginis

ΚΕΦΑΛ. 9.

Περὶ αἰθίων τῆς ὑετῆς. ἢ πῶς ἀφ' ἧς φέρεται
νεφέλη καὶ ὀμίχλη.

DE loco verò ab isto positione se-
cundo , à terra verò primo (hic
enim promiscuus aquæ & aëris locus
existit) & hisce quæ in superiore e-
ius parte contingunt , agendum est.
Oportet autem & horum principia su-
mamus , & causas omnium similiter.
Principium igitur vt mouens , præci-
puumque , & omnium primum , cir-
culus ille est, in quo manifestè solis latio,
quæ segregat congregatque, eo quòd ter-
ræ propius remotiusve fiat , generatio-
nis atque corruptionis causa existit. Ma-
nente autem terra , humor qui circa
eam est , in vaporem à solis radiis , &
ab alio calore superno conuersus , in
sublime tendit. Calore verò , cuius ope-
ra surrigebatur , vaporem deferente, at-
que altero in superum locum disperso ,
altero etiam extincto , quòd longius in
aërem qui super terram est , euehatur ,
vapor frigore contracto , ob caloris de-
stitutionem atque loci naturam rursum
consistit , & ex aëre fit aqua : quæ po-
stea quàm genita est , rursum in ter-
ram defertur. Est autem halitus , qui
ex aqua ortum habet , vapor : qui verò
ex aëre in aquam mutari solet , nubes.
Nebula autem , nubis in aquam con-
cretæ superfuitas , proinde serenos dies
potius quàm pluuios portendit : quippe
quæ veluti nubes infœcunda , & semine
exhausta existat. Circulus autem iste ,
solis circulum imitatur : simul enim il-
le ad latera , & iste sursum & deorsum
mouetur. Atque considerasse oportet hunc
veluti fluuium aëris & aquæ promiscuum,
in orbem sursum ac deorsum fluere.

Περὶ δὲ τῆ τῆ ἡσθ μὲν ἰσχυρότερον τόπου
μὲν τῆτον, πῶεἰ πῶεἰ πῶεἰ γῆν,
λέγωμεν. (ὅτι γὰρ κοινὸς ὑδατὸς τε τόπος
ἢ ἀέρος,) καὶ τῆ συμβαίνοντων πῶεἰ πῶεἰ
αὐῶ γῆεσιν αὐτῶ. ληπτόν δὲ καὶ τῶτων τῶς
ἀρχαί καὶ τῶς αἰτίας πῶεἰ τῶτων ὀμίχλης. ἢ μὲν
οὖν ὡς κινούσα καὶ κίμηται ἢ πῶεἰ τῆς ἀφ-
ρῶν ὀκύκλος ὅτιν. ἐν τῶ φανεραῖς ἢ τῆ ἡλίου
φθορῆς ἀφκρίνουσα, καὶ συγκρίνουσα, τῶ γι-
νεσθαι πλησίον, ἢ πῶεἰ πῶεἰ πῶεἰ, αἰτία τῆς
γῆεσως καὶ τῆς φθορῆς ὅτι. * μὲν οὖν δὲ τῆς γ. μ. ὅ μὲν
γῆς, ὅ πῶεἰ αὐτῶν ὑγρῶν. ὑπὸ τῆς ἀκτίνων καὶ τῶ γ.
ὑπὸ τῆς ἄλλης τῆς αὐτῶν θερμότητος αἰτμῆ-
δούμενον φέρεται αὐῶ τῶ δὲ θερμότητος ἀπῶ-
λιπούσης τῆς ἀναρῶσης αὐτῶ, καὶ τῆς μὲν ἀφ-
σκεδδινουμένης πῶεἰ τῶ αὐῶ τῶπον, τῆς δὲ καὶ
σβεννουμένης ἀφ' ἧς μετεωρίζεσθαι πῶεἰ πῶεἰ
πῶεἰ εἰς τῶ πῶεἰ τῆς γῆς ἀέρα, σιωχῶσα-
ται πάλιν ἢ αἰτμῆς ψυχρομένη ἀφ' ἧς τε πῶεἰ
ἀπολύειν τῆ θερμῶς, ἢ τῶ τῶπον, καὶ γίνεται
ὑδαρ ἢ ἀέρος. γῆμῶμενον ὅ φέρεται πάλιν
πῶεἰ πῶεἰ πῶεἰ ἢ ἢ μὲν ἢ ὑδατος ἀνα-
ρῶσιν, αἰτμῆς. ἢ δ' ἢ ἀέρος εἰς ὑδαρ,
νέφος. ὀμίχλη ὅ νεφέλης πῶεἰ πῶεἰ τῆς εἰς
ὑδαρ συγκρίσεως. δὲ πῶεἰ σημεῖον μῶλλον ἔστιν
ὑδατος, ἢ ὑδατων. * ἔστι γὰρ ἢ ὀμίχλη οἱ νε- γ. ὅ πῶεἰ ὅτι
φέλη ἀγνοσ. γῆ δὲ κύκλος ὅ μὲν μὲν οὖν μῶμος ἢ ἢ μ. τ. αὐ.
τῶ τῆ ἡλίου κύκλον. ἀμα γὰρ ἢ ἢ εἰς τῶ
πλάγια μεταβάλλει, καὶ ἢ ἢ αὐῶ καὶ κατῶ. δὲ
δὲ νοῆσαι τῆτον ὡς πῶεἰ ποταμὸν ῥέοντα κύ-
κλω αὐῶ καὶ κατῶ, κίμητον ἀέρος καὶ ὑδατος.

πλησίον μὲν γὰρ ὄντες τῆς ἡλίας, ὅτις ἀτμίδος
 αἰὼρ ῥέει ποταμὸς· ἀφισαμύνας δὲ, ὅτις ὕδατος
 κέκται. καὶ τῆς ἐπιδεδελεχῆς ἐτέλει γίνεσθαι
 κατὰ γὰρ τὴν τάξιν. ὡςτ' εἴπωρ ἠνίπλοντ' ἢ Ὠ-
 κιατὸν οἱ πορτέρον, ἄχ' αἰ τῆτον ἢ ποτα-
 μὸν λέγειεν ἢ κύκλω ρέοντα πᾶσι τὴν γῆν.
 ἀναρμύνας δὲ τῆς ὕδατος αἰεὶ ἀφ' αὐτῆς τῆς θερ-
 μοῦ δυνάμειν, ἢ πάλιν φεραμύνας κατὰ δὲ
 τὴν φύξιν πᾶσι τὴν γῆν, οἰκείως τὰ ὀνόμα-
 τα τοῖς πάθεσι κείται, καὶ πῶσι διαφοραῖς αὐ-
 τῶν. ὅταν μὲν γὰρ ἤ μίχρον φέρηται, ψυχρό-
 δεσ ὅταν ἤ ἤ μείζω μόρια, ὑετὸς καλεῖται.

A Nam cum sol prope terram fertur, vaporis
 fluuius in sublimē effluit: cum verò se di-
 mouit, aquæ fluuius in terram defluit: quod
 citra vllam intercapedinem haud absque
 ordine fieri solet. Quare si priores, Oceani
 nomine, inuolucris causa utebantur, hunc
 fortassis fluuium dixerint, qui circa terram
 fluit. Humore autem semper in altum vi
 caloris scandente, & rursus deorsum ad
 terram ob refrigerationem ruente, contin-
 gentibus affectibus & eorum quibusdam
 differentiis, propriè nomina posita sunt.
B Nam cum minutatim descendit, stillæ:
 cum per partes maiusculas, pluuia nun-
 cupari solet.

ΚΕΦΑΛ. Ι.

CAP. X.

Περὶ ἀρχῶν δρόσου καὶ πάχνης.

De rosis & pruina causis.

EΚ δὲ τῆς καθ' ἡμέραν ἀτμίζοντος, ὅσον
 αἰ μὴ μετεωρεθῆ δι' ὀλιγότητα τῆς
 ἀνάγνυτος αὐτὸ πνεύματος, πᾶσι δὲ ἀναρμύνον
 ὕδαρ πάλιν καταφερόμενον, ὅταν ψυχρῆ νύκ-
 τωρ, καλεῖται δρόσος καὶ πάχνη· πάχνη μὲν,
 ὅταν ἡ ἀτμίς παγῆ πρὶν εἰς ὕδαρ συγκρι-
 θῆναι πάλιν· γὰρ δὲ χυμῶνος, καὶ μάλλον ἐν
 τοῖς χυμωνοῖς τόποις· δρόσος δὲ, ὅταν συγ-
 κριθῆ εἰς ὕδαρ ἢ ἀτμίς, καὶ μὴ οὕτως
 ἐξ ἡ αἰετῆς, ὡςτε ξηραῖνα δὲ ἀναρμύνον· μὴ
 οὕτως ψυχρῆς, ὡςτε παγῆναι τὴν ἀτμίδα
 αὐτῆς, ἀφ' ἧς δὲ τὸ ῥέον ἀλεφνότερον, ἢ τὴν
 ὡραν εἶ. γίνεται γὰρ μάλλον ἢ δρόσος ἐν
 διδία, καὶ ἐν τοῖς διδιδυνοτέροις τόποις· ἢ δὲ
 πάχνη, καθάπερ εἴρηται, τοῦ ὀλιγότητος. δηλον γὰρ
 ὅτι ἡ ἀτμίς θερμότερα ὕδατος· ἐξ ἧς γὰρ δὲ
 ἀνάγνη ἐπὶ πῦρ· ὡςτε πλείονος ψυχρότητος
 αὐτῆς πῆξαι. γὰρ δὲ ἀμφοῦ ἀιθρίας τε καὶ
 νυεμίας· ὅτε γὰρ ἀναρμύνηται μὴ οὐσης ἀι-
 θρίας, ὅτε συρμύνηται δυνάμει αὐτῆς ἀνέμου
 πνεύοντος. σημεῖον δὲ ὅτι γὰρ ταῦτα, ἀφ' ἧς δὲ μὴ
 πόρρω μετεωρεῖσθαι τὴν ἀτμίδα· ὅτι γὰρ
 τοῖς ὄρεσιν ἢ γὰρ πάχνη. αἴτια δὲ μία μὲν αὐ-
 τη, ὅτι ἀνάγεται ἐκ τῶν κοίλων καὶ ἐφύδρων τό-
 πων· ὡςτε καθάπερ φορτίον φέρουσα πλεόν
 ἢ ἀνάγνηται θερμότης, ἢ καθ' αὐτῆς, ἢ δύ-
 ναται μετεωρεῖσθαι ὅτι πολὺν τόπον αὐτῆς τῆς ὕ-
 φους, ἀλλ' ἐγγὺς ἀφίησι πάλιν. ἑτέρα δὲ,
 ὅτι καὶ ῥέει μάλιστα ὁ ἀνὴρ ῥέων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς,
 ὅς ἀφ' αὐτῆς τὴν ὑψηλοῦς σύστασιν. γίνεται
 δὲ ἢ δρόσος πᾶσι τοῖς, νοτίοις, οὐ βορείοις,
 πλὴν ἐν τῶν Πόντω. ἐκ δὲ τῆς ὑψηλοῦς·
 βορείοις μὲν γὰρ γίνεται, νοτίοις δ' ἢ γίνεται.

EX eo autem quod interdium euaporat,
 quantumcumque attolli in sublimē
 nequiverit, ob caloris ipsum eleuantis ad
 vaporem qui surrigitur, paruitatem, cum
 rursus descendit, concepto per noctem
 frigore, ros & pruina vocitatur. Pruina
 quidem, cum vapor fuerit antè conglacia-
 tus, quàm rursus in aquam concreuerit.
 fit autem per hyemem, & potissimum fri-
 gidioribus in locis: Ros verò cum in aquam
 vapor fuerit densatus, & nec tepor tantas
 vireis habuerit, vt quod sublatum sit, assic-
 care, nec itidem frigus, vt ipsum vaporem
 gelare, propter vel loci vel temporis natu-
 ram calentiozem quicuerit. Ros enim, per
 temperiem maximè, inque temperationi-
 bus locis nasci solet. pruina vti dictum est,
 contra. Constat enim, vaporem aqua esse
 calidiorē: quippe qui subleuantem adhuc
 ignem habeat. Quare pruina concretio, ad
 frigiditatem pertinet maiusculam: fiunt
 autem ambo, non nisi serena nocte, & à ven-
 tis silente. Nam neque cum sudum sere-
 numque non fuerit, attolletur quicquam,
 neque spirante vento consistere poterit:
 quæ ideo fieri quia vapor non longè à terra
 surrigitur, indicio est, pruina in monti-
 bus non gigni. Huius rei duæ sunt cau-
 sæ: Vna hæc est, quod è locis humilibus
 & aquosis in sublimē attollitur. Proinde
 calor euehens, quasi qui pondus ferat ma-
 ius quàm suis congruat viribus, in lo-
 cum admodum altum surrigere illud ne-
 quit, sed haud procul à terra rursus
 dimittit. Altera, quod aër qui in locis e-
 ditioribus est, maximè fluitat agitatutque,
 atque constitutionem eiusmodi dissoluit
 ac dissipat. Fit autem vbique ros flante
 austro, non aquilone, præterquam in Pon-
 to, vbi contra vsu euenit. Nam spirante
 aquilone ros fieri solet; austro, non solet.

Causa autem similiter habet atque illud, quod temperatis non hybernis temporibus ros gignitur. Etenim temperiem auster importat, aquilo hyemem: algidus enim est: quare exhalationis calorem suo frigore extinguit. At in Ponto, non tantam temperiem committit auster, ut vapor coariri queat. Sed aquilo frigore suo circumobstans, calorem congregat: adeo ut calor maior, vehementius vaporem eliciat. Quod etiam extra Pontum fieri saepenumero cernere licet. Nam putei flante aquilone quam austro largius vaporem euomunt. Verum aquilonii flatus ante calorem praefocant, quam ut vlla vaporis copia consistat: at austrini exhalationem astringi sinunt. Porro aqua non perinde hic concrefcit, atque eo in loco qui nubes complectitur.

A αἴτιον δὲ ὁμοίως, ὅτι ὡς αὐτὸν διδίασ μὲν γίγνεται, χιμῶνος δ' ἔσ' ὁ μὲν γὰρ νότος διδίασ ποιῆς, ὁ δὲ βορέας χιμῶνα ψυχρὸς γάρ. ὡστ' ἐκ τῆς χιμῶνος τῆς αἰαθυμιάσεως σθένεισι πλεῖν θερμότητα. ἐν δὲ τῷ Πόντῳ, ὁ μὲν νότος ἔχ' ἕτως ποιῆς διδίασ, ὡστε γίγνεσθαι ἀτμίδα. ὁ δὲ βορέας ἀφ' ἐπιπύ ψυχρότητα ἀντιπαρῆσας τὸ θερμὸν ἀθροίζει. ὡστε πλεον ἀτμίξιν μᾶλλον. πολλάκις δὲ ἐν τῷ ποταμῷ ἐν τοῖς ἔξω τόποις ἰδεῖν γινόμενον ὅστιν ἀτμίξιν γὰρ τὰ φρέατα βορείοις μᾶλλον ἢ νοτίοις. ἀλλὰ τὰ μὲν βόρεια σθένεισι, ὡς ἐν συζυγίᾳ πληθῆος. ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἔσται ἀθροίζεσθαι ἢ αἰαθυμιάσις. αὐτὸ δὲ τὸ ὕδωρ ἔσ' ἐπὶ πῆγνυται, καθάπερ ἐν τῷ ποταμῷ τὰ νέφη τόπων.

CAP. XI.

Niuis causa, generatio, & accidentia.

ΚΕΦΑΛ. ΙΑ΄.

Περὶ χρόνος αἰτίων, καὶ συμβεβηκότων.

TRia siquidem corpora consistentia ob frigus, aqua, nix, grando, illinc venire solent: quorum duo pari ratione, ac eisdem de causis, quibus ea quae fiunt non procul à terra, effici assolent: intentione tamen ac remissione, multitudine & paucitate discrepant. Nix namque & pruina, item pluuia & ros, sunt idem. verum illud, multum: hoc paucum existit. Nam pluuia fit ex multo vapore frigescente. Cuius causa est tum loci tum temporis amplitudo, in quo & ex quo colligitur. Ros verò paucum quid existit. nam constitutio singulorum dierum, & locus paruus existit: quod & ortus celeritas, & parua multitudo significant. Consimiliter pruina & nix sese habent. Nam cum nubes fuerit congelata, nix: cum vapor, pruina emergit. Quocirca vel temporis vel regionis frigidæ indicium existit. non enim, nisi frigus dominaretur, congelasceret, cum multam adhuc retineat caliditatem. In nube namque multus adhuc calor inest, qui ex eo superest igni, qui à tellure humorem in vaporem conuersum sustulit. At grando illic quidem fit: in quo autem loco vapores non longè à terra inuehuntur, hæc deficit. Nam (sicuti diximus) ut illic nix, ita hic pruina: item, ut illic pluuia, ita hic ros enasci assolet. Sed ut illic grando, ita hic simile nullum è regione assignari potest: cuius causa, cum de grandine dixerimus, erit perspicua.

Eκείθεν γὰρ τρία φοιτᾷ ἄματα σίωσις ἀμύρα ἀφ' ἐπιπύ ψύξιν, ὕδωρ, καὶ χιών, καὶ χάλαια. τούτων δὲ τὰ μὲν δύο ἀνάλογον ἐσ' ἀφ' αὐτῆς αἰτίας γίγνεται τοῖς καίτοι, ἀφ' ἑτέροις τῶν μᾶλλον καὶ ἥπιον, καὶ πλήρη καὶ ὀλιγότητι. χιών γὰρ καὶ πάχη τούτων, καὶ ὑετὸς καὶ δρόσος. ἀλλὰ τὸ μὲν πολὺ, τὸ δ' ὀλίγον. ὁ μὲν γὰρ ὑετὸς ἐκ πολλῆς ἀτμίδος γίγνεται ψυχρότης. τούτου δ' αἴτιον ὅ, τε τόπος πολὺς, καὶ ὁ χρόνος ὧν, ὅ ἔσ' συλλέγεται, καὶ ἐξ ἑ. τὸ δ' ὀλίγον, ἢ δρόσος. ἐφήμερος γάρ ἢ σύστασις ἐν τῷ τόπῳ μικρὸς. δηλοῖ δ' ἢ τε γῆσις ἔσται τὰ χεῖρα, βραχὺ τὸ πλήθος. ὁμοίως δὲ ἐπὶ πάχη ἐπὶ χιών. ὅταν γὰρ παγῆ τὸ νέφος, χιών ὅστιν ὅταν δ' ἢ ἀτμίς, πάχη. δὲ ἢ ὡς ἐπὶ χύσεσι σημείον ὅτι ψυχρὰς. ἔσ' γὰρ αὐτὸ ἐπὶ πῆγνυται, ἐπὶ πολλῆς ἐπὶ σίσεως θερμότητος, ἐπὶ μὴ ἐπεκράτει τὸ ψύχος. ἐπὶ γὰρ τὰ νέφει ἐπὶ ἐνεσι πολὺ τὸ θερμὸν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἐξ ἀτμίδος ἐκ τῆς γῆς τὸ ὑγρὸν πυρὸς. χάλαια δ' ἐκ δ' μὲν γίγνεται, ἐπὶ δὲ τῶν πλεον τῆς γῆς ἀτμίξιν, τῶν ἐλλείπει. καθάπερ γὰρ εἶπομεν, ὡς μὲν ἐκ δ' χιών, ἐπὶ τῶν γίγνεται πάχη. ὡς δ' ἐκ δ' ὑετὸς, ἐπὶ τῶν δρόσος. ὡς δ' ἐκ δ' χάλαια, ἐπὶ τῶν ὅταν ἀνταποδίδωσι τὸ ὁμοίον. τὸ δ' αἴτιον, εἶπομεν ὡς ἐπὶ χάλαιας ἔσται δῆλον.

ΚΕΦΑΛ. ΙΒ'.

CAP. XII.

Περὶ χαλάζης, ποῦ γίνονται, ἔ ποτε μάλλον.

De grandine.

Δ Εἴ δὲ λαβὴν ἅμα καὶ τὰ συμβαίοντα
 πρὸς τὴν γῆν αὐτῆς, τὰ τε μὴ πλα-
 νῶντα, καὶ τὰ δοκοῦντα εἶναι τὸ ἀλάζα. ἐστὶ μὲν
 γὰρ ἡ χαλάζα, κρύσταλλος. πηγνύται δὲ τὸ
 ὕδωρ, τῆς χιμῶνος. αἱ δὲ χαλάζαι, γίνονται ἑα-
 ρος μὲν καὶ μετοπώρου μάλιστα, εἴτα καὶ τῆς ὀ-
 πώρου. χιμῶνος δὲ ὀλιγάκις, ἔ ὅταν ἤπιον
 ἢ ψύξῃς. ἔ ὅλως δὲ γίνονται χαλάζαι μὲν ἐν
 τοῖς βυθιζνοτέροις τόποις, αἱ δὲ χιόνες ἐν τοῖς
 ψυχροτέροις. ἀτοπον δὲ καὶ τὸ πηγνύσθαι ὕδωρ
 ἐν τῷ αἰὼ τόπω. ἔτε γὰρ παγνύσθαι δυνα-
 τὸν ὅταν γινέσθαι ὕδωρ, οὔτε τὸ ὕδωρ ἔθνα
 χρόνον εἶναι τὸ μὲν μετέωρον ὄν. ἀλλὰ μὲν
 ἔδ' ὡς τὰ αἱ ψεκᾶδες, αἰὼ μὲν ὄχρῳσθαι εἶναι
 μικρότητα, * ἐν δὲ τρεῖς βόιοι δὲ ὅτι τῷ αἰέρος
 ὡς τὰ ἔ ὅτι τῷ ὕδατος γῆ ἔ χυσοῦς ἀφ' ἑ
 μικρομέραν πολλάκις ἐπιπλέοισιν. οὕτως
 ὅτι τῷ αἰέρος τὸ ὕδωρ. σπυελθόντων δὲ πολ-
 λῶν μικρῶν, μεγάλα καταφέρουσιν ψεκᾶ-
 δες. τῆτο γὰρ οὐκ ἐνδέχεται γινέσθαι ὅτι τῆς
 χαλάζης. ἔ γὰρ συμφύεται τὰ πεπηγῆτα, ὡς
 τὰ ἕξαι. δῆλον οὖν ὅτι αἰὼ τσοῦτον ὕδωρ
 ἐμεινεν. ἔ γὰρ αἱ ἐπάγη τσοῦτον. τοῖς μὲν οὖν
 δοκεῖ τῆτο τῷ πάθους ἀπὸν εἶναι τούτου καὶ τῆς
 γνέσεως, ὅταν ἀπωσθῆ τὸ νέφος εἰς τὸν αἰὼ
 τόπον μάλλον ὄντα ψυχρόν, εἶτα τὸ λήγαν ἐκ
 τῆς ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀκτίνων ἀνακλάσεως, ἐλ-
 θόν δ' ἐκ τῆς πηγνύσθαι τὸ ὕδωρ. εἶτα καὶ τῆς
 μάλλον καὶ ἐν τῆς ἀλεφναῖς χώρας γίνεσθαι
 τῆς χαλάζης, ὅτι ὅτι πλῆθον τὸ θερμὸν αἰὼ-
 θεῖ ἀπὸ τῆς γῆς τῆς νεφέλας. συμβαίνει δ'
 ἐν τοῖς σφόδρα ὑψηλοῖς ἤκιστα γίνεσθαι * χα-
 λάζαι. καίτοι ἔδδ', ὡς τὰ καὶ τὴν χιόνα ὀρᾶ-
 μὲν ὅτι τοῖς ὑψηλοῖς μάλιστα γινομένη. ἐπὶ
 δὲ πολλάκις ὅπαι νέφη φερόμενα σὺν ψό-
 φῳ πολλῷ πρὸς αὐτὴν τὴν γῆν, ὡς τε φοβε-
 ρὸν εἶναι τοῖς ἀκούοισι ἔ ὀρᾶσιν, ὡς ἐσομένης π-
 νὸς μείζονος. ὅτε δὲ καὶ ἀπὸ ψόφου τοιούτων
 ὀφθέντων νεφῶν, χαλάζα γὰρ πολλή, καὶ τὸ
 μέγεθος ἀπίτος, ἔ τοῖς χιμῶσι ἐτρογγύλη,
 εἶτα τὸ μὴ πολὺν χρόνον γίνεσθαι τὴν φορᾶν
 αὐτῆς, ὡς * πλησίον γινομένης τῆς πῆξεως τῆς
 γῆς, ἀλλ' ἔχ ὡς τὰ ἐκείνοι φασι. ἀλλὰ
 μὲν ἀναγκάσιον ἔστω τῷ μάλιστ' ἀπὸ
 τῆς πῆξεως, μεγάλας γίνεσθαι χαλάζης.

γ. ὡς τὰ ψεκᾶσαι

γ. χαλάζαι

γ. πλησίον πῆξεως γ. φ γ.

S Vmere autem simul oportet, & quæ
 circa eius ortum contingant, & quæ
 haudquaquam seducant, quæque haud
 præter rationem esse videantur. Gran-
 do namque glacies est, concrefcit au-
 tem aqua per hyemem. Ipsæ verò gran-
 dines vere & autumnopotissimum fie-
 ri solent, deinde & æstate, hyeme
 autem rarerent, & tum cum non ad-
 modum magnum fuerit frigus. Atque
 in totum grandines, in locis tempera-
 tioribus fiunt: niues, frigidiusculis. Me-
 tas autem egreditur rationis & illud,
 aquam supero in loco congelari. Nam
 neque fieri potest, ut aqua antè con-
 glaciata sit quàm ortum subierit, aut ut
 per vllum temporis spatium in sublimi
 suspensa maneat. At verò neque prout
 stillæ ob paruitatem supernè insident,
 atque in aère versantur, perinde ut ipsi
 quoque aquæ, sæpe terra & aurum ob
 partium subtilitatem innatant: sic in æ-
 re pluvia inuehitur. Coëuntibus autem
 compluribus paruis, magnæ stillæ deci-
 dunt: quod grandini obuenire nequit.
 non enim concreta, liquidorum more,
 coalescere queunt. Quòd igitur aqua tan-
 ta in alto mansisset, liquet. nam alioqui
 haudquaquam tanta fuisset congelata.
 Sunt igitur, quibus huiusce affectus ac
 generationis causa hæc esse videatur: nu-
 bem, cum in superiorem locum, qui ic-
 circo frigidior est, quòd solarium ra-
 diorum à terra refractiones inibi desinant,
 fuerit propulsa, perueneritque illuc, in
 aquam densari. Quocirca & æstate, in-
 que æstuantibus locis, grandines gigni
 potius volunt, quòd tum calor longius
 à terra nubes sursum versùs propellat.
 Contingit autem in locis admodum edi-
 tis, grandinem nequaquam fieri, quan-
 quam illic fieri oportebat, vti & niuem in
 altis fieri locis maximè videmus. Præter-
 ea sæpe visæ sunt nubes circa terram cum
 ingenti sono ferri, aded ut id terrorem
 incuteret hisce qui audiebāt videbantque,
 quasi maius quippiam esset futurum. In-
 terdum autem & posteaquam eiusmodi
 nubes absque sono apparuerunt, fit
 grando multa, & magnitudine incredibili,
 & figura nequaquam globosa: propterea
 quòd eius delatio tempore paruo absum-
 matur, tanquam prope terram facta
 concretionem, & non perinde ut illi aiunt.
 At verò necessarium est, potissimam con-
 cretionis causam magnas efficere grādines:

fiquidem grando glacies est, id quod cuius
 perspicuum existit. Magnæ autem sunt,
 quæ nequaquam rotundam habent figu-
 ram. quod argumento est, grandines non
 procul à terra concreuisse. Nam quæ emi-
 nus decidunt, circumfractæ, quòd per lon-
 gum ferantur interuallum, vt figura rotun-
 dæ, ita magnitudine minores euadere so-
 lent. Patet igitur, concretionem non ideo
 euenire, quòd nubes in superiorem locum,
 qui multo frigore riger, propellantur. At
 cum hîc mutua calidi ac frigidi pugna, an-
 tiperistasin fieri videamus; (ob quod, vt æ-
 stuante tempore, subterranea loca, frigida
 sunt, ita gelante, calida) hoc ipsum in supe-
 ro quoque loco fieri putandum est. Proin-
 de frigus tempore calidiusculo, introrsum
 per antiperistasin coactum ob circundan-
 tem calorem, interdum celeriter aquam è
 nube facit. Quocirca & multo maiores stil-
 læ, & aquæ impetuosiores æstuantibus die-
 bus, quàm hyberno tempore, fiunt. Impet-
 uosiores namque dicuntur, cum densiores
 ex alto ruunt. quod profectò euenire solet
 ob concretionis celeritatem. Hoc autem
 ipsum contrà fit, quàm Anaxagoras dicat.
 Is etenim, nubem, cum in frigidum ascen-
 dit aërem, hoc pati asserit. Nos verò, vbi
 descendit in calidum: & tum maximè, cum
 in maximè calidum. Cum autem frigus
 adhuc magis in profundum coactum fuerit
 ab exteriori calore, quam fecerit, aquam
 congelat magis, emergitque grando:
 quod accidit, vbi aquæ in imum lationem
 congelatio anteuertit. Nam si aqua tanto
 in tempore descendat, & frigus cum sit
 vehemens in minori congelauerit: nihil
 vetat, aquam cum adhuc erat in sublimi,
 fuisse gelatam, si gelatio breuiori quàm de-
 latio tempore absoluat. Item quo pro-
 prius ac repente magis concretio facta fue-
 rit, eo & aquæ impetuosiores, & stillæ at-
 que grandines maiores euadunt, quòd per
 breuem ferantur locum. Grandis que stil-
 læ, non densæ, cadunt eadem de causa. Mi-
 nus autem grando æstate, quàm vère aut
 autumnno, magis tamen quàm hyeme fie-
 ri solet: quòd aër per æstatem sit aridior,
 verno tempore adhuc humidus, autum-
 no iam humescat. Fiunt autem (quemad-
 modum diximus) grandines etiam circa æ-
 statis calcem, haud alia de causa. Nonni-
 hil autem facit ad concretionis celerita-
 tem, præcedens aquæ concalfactio. Quan-
 doquidem quæ prius incaluit, ocyùs refri-
 gerari affolet. Quocirca multi cum calidam
 celerius refrigerare volunt, prius insolant.
 Item accolæ Ponticum supra glaciem do-
 munculas extruunt, quo piscium vena-
 tui incumbant (venantur enim interscis-
 sa glacie) aquam calidam arundinibus cir-
 cunfundunt, quo celerius duretur in gelu.

A κρύσταλλος γὰρ ἡ χάλαια. καὶ τὸ πᾶσι δὴ-
 λον. μεγάλα δ' εἶσιν αἱ τοῖς γήμασι μὴ
 ερογγύλαι. τὸ δὲ σημεῖον ἔπαυσι πλη-
 σίον τῆς γῆς. αἱ γὰρ φερόμεναι πόρωθεν, ἀφ'
 ὅ φέρεται μακρὰν, ὡς ἰδραόμεναι γίνον-
 ται τὸ, τε γῆμα ὡς φερέσ, καὶ ὁ μέγθος ἐ-
 λάττοις. ὅτι μὲν οὖν ἔσ' ἀπώγεισθαι εἰς τὸν
 ἀνω τόπον τ' ψυχρὸν ἢ πῆξις συμβαίνει, δὴ-
 λον. ἀλλ' ὅτι ὁράμεν ὅτι γὰρ ἀντιπερὶστασις
 τὰ θερμὰ ἔσ' τὰ ψυχρὰ ἀλλήλοισι. (ὅθεν τε
 ταῖς ἀλέαις, ψυχρὰ τὰ κατὰ τὴν γῆν, καὶ ἀλεφ-
 ναὶ ἐν τοῖς πάροις) τὸ δὲ νομίζεσθαι καὶ ἐν τὰς
 ἀνω γίνεσθαι τὸ παρ' ὡς ἐν τοῖς ἀλεφνοτέροις
 ὡραῖς ἀντιπερὶστασίμων εἶσθαι ὁ ψυχρὸν δὲ τ'
 κύκλω θερμότητα, ὅτε μὲν * ταχὺ ὕδωρ ἐκ τ'
 νέφοις ποιεῖ, ὅτε δὲ χάλαια. δὲ καὶ αἱ ψεκάδες
 πολὺ μείζους ἐν τ' ἀλεφναῖς γίνονται ἡμέρας, ἢ
 ἐν ὄχμησιν, καὶ ὕδατα λαβρότερα. λαβρότε-
 ρα μὲν γὰρ λέγεσθαι, ὅταν ἀθροώτερα. ἀθροώ-
 τερα δὲ δὲ τ' ἄχος τ' πικρῶσεως. τὸ δὲ γὰρ
 γινεται αὐτὸ τριωαντίον, ἢ ὡς ἀναξαγόρας λέ-
 γει. ὁ μὲν γὰρ ὅταν εἰς τ' ψυχρὸν ἀέρα ἐπιπέ-
 θη, φησὶ τὸ πᾶσιν ἡμεῖς δὲ, ὅταν εἰς τ' θερ-
 μὸν * κατέλθῃ, ἔσ' μάλιστα, ὅταν μάλιστα. ὅ-
 ταν δ' ἐπὶ μᾶλλον ἀντιπερὶστασίμων ὁ ψυχρὸν
 ὡς τὸ ἐξω θερμὸν, ὕδωρ ποιήσθαι ἐπιπέσῃ, καὶ
 γίνεσθαι χάλαια. συμβαίνει δὲ τὸ δὲ, ὅταν ταύ-
 τον ἢ ἢ πῆξις, ἢ ἢ τὸ ὕδατος φορεῖ κατὰ
 εἰ γὰρ φέρεται μὲν ἐν τοσῶδε χρόνῳ, ἢ δὲ ψυ-
 χροῦσθαι σφοδρὰ ὅσα ἐν ἐλάττοις ἐπιπέσῃ, ὅθεν
 κωλύει μετέωρον ὅν παυλῶναι, ἐδὲ ἢ πῆξις ἐν
 ἐλάττοις γίνεσθαι χρόνῳ τ' κατὰ φορεῖς. καὶ ὅσα
 D δ' αὖ * ἐγγύτερον ἔσ' ἀθροώτερα γίνεσθαι ἢ
 πῆξις, τὰ τε ὕδατα λαβρότερα γίνεσθαι, ἔσ' αἱ
 ψεκάδες, ἔσ' αἱ χάλαια μείζους, ἀφ' ὅ βρα-
 χυὸ φέρεσ τὸ παρ', ἔσ' ἔπικρὰ αἱ ψεκάδες αἱ
 μεγάλαι πύλοισι δὲ τ' αὐτῶ αἰτίων. ἢ τῶν
 δὲ τὸ γέρος γίνεσθαι ἢ ἔαρος καὶ μετοπώρῃ. μάλ-
 λον μάλιστα ἢ χημῶτος, ὅτι ξηρότερος ὁ αἰρ τὸ
 γέρος. ἐν τ' ὅ ἔαρος, ἐπὶ ὕγρος. ἐν τ' τὰς μετο-
 πώρῃ ἢ δὲ ὕγραίνεσθαι. γίνονται δὲ ποτε, κατὰ
 ὡς εἶρη, ἔσ' ὅ πώρας χάλαια, δὲ τ' αὐτῶ
 αἰτίων. συμβαίνει δ' ἐπὶ περὶ τὸ ταχὺ τ' ἔσ'
 τῆς πῆξεως, καὶ ὁ περὶ θερμῶν τ' ὕδωρ
 γὰ τῶν γὰ ψυχεῖ. δὲ πολλοὶ ὅταν ὁ ὕδωρ ψυ-
 ξαίται ταχὺ βυλῆσθαι, εἰς τ' ἢ ἡλιον πῆσαι τῶρας-
 τον. ἔσ' οἱ περὶ τ' Πόντον ὅταν ὅτι ἔσ' κρύσταλλου
 σκηνοποιήσθαι τῶρας τὰς τ' ἰσθμῶν θήρας. (θη-
 ρῶσι γὰρ δὲ καὶ πῆσθαι τ' κρύσταλλον.) ὕδωρ
 θερμὸν ὡς ἔχεισθαι τοῖς καλῶμασι, δὲ τ' ὅ τῶ τῶν

γρ. ἐμπύρι.
 γρ. ἰσθμῶν

πήγνυται· χερσαί γὰρ ὡς κρυστάλλω ὡς τὰς A
 μελύδα, ἢ ἡρεμισσιν οἱ κάλαμοι. θερμὸν δὲ
 γὰρ τὰ χυτὰ ὁ σιμισάμνον ὑδωρ ἔντε χώρας καὶ
 τῆς ὥρας τῆς ἀλεφναῖς· γίνεται δὲ καὶ τῷ
 Ἀραβίαι καὶ τῷ Αἰθιοπίαι, ὅθεν ἔρχονται
 ὑδατα, ἔκ τῶν χερσῶν, καὶ ταῦτα ῥαγδαῖα,
 καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πολλάκις, ἀφ' ἧς αὐ-
 τῶν ἀπείρων. τὰ χυτὰ γὰρ ψύχεται τῇ ἀπὸ τῆς αἰ-
 σῆς, ἢ γίνεται ἀφ' ὁ ἀλεφνῶν εἰς τῶν χυ-
 ραν ἰσχυράς. τῷ δὲ ὄντι ὑετῶν, καὶ δρόσου,
 καὶ νιφετῶν, ἔκ πάχνης, καὶ χαλαρῆς, ἀφ' ἧς τῶν αἰ- B
 πῶν γίνεται, καὶ τῆς ἢ φύσεως αὐτῶν ὅστιν, εἰρή-
 θω ἴσαστα.

Nam glacie vt plumbo vtuntur, quo
 immotæ persistant arundines. Consistens
 autem aqua calida celeriter efficitur in
 feruidis regionibus, temporibusque.
 Fiunt etiam circa Arabiam & Æthio-
 piam per æstatem, & non per hyemem,
 aquæ, eæque impetuosæ, ac eodem die
 sæpe eandem ob causam. Nam per anti-
 peristasin, quæ ob vehementem regionis
 æstum committitur, citò rigent. Sed de
 pluuia, rore, niue, pruina, grandine, quam
 ob causam fiant, quænam item sit eorum
 natura, tot à nobis dicta sint.

CAPVT XIII.

De ventis, fluuiisque & fontibus.

ΚΕΦΑΛ. ΙΓ'.

Περὶ πνέμεων, καὶ ποταμῶν, καὶ πηγῶν.

Περὶ δ' ἀέμων καὶ πνέμεων πνέμα-
 των, ἐπὶ δὲ ποταμῶν καὶ θαλάσσης, λέγω-
 μεν, ὡς ἔστιν καὶ τῷ τούτων ὡραπα-
 ρησάμετες ὡς ἡμᾶς αὐτοῖς· ὡς τὰ γὰρ καὶ πε-
 ρὶ ἀέμων, ὅτι τῷ τούτων, ὅθεν πρὸς τὴν θα-
 λῶν λεγόμενοι ἴσαστα, ὁ μὴ καὶ ὁ τυχῶν εἰ-
 ποι δὲ. εἰσὶ δὲ ἕναι οἱ φασὶ τὸν χαλῶν ἴσαστα
 ἀέρον, κινῶν ἴσαστα καὶ ῥέοντα, ἀέμον εἰς· συ-
 νισάμενον δὲ τὸ αὐτὸν τῶν πάλιν, νέφος καὶ
 ὑδωρ, ὡς τῆς αὐτῆς φύσεως ὅσης ὑδατος καὶ
 πνέματος· καὶ τὸ ἀέμον εἰς κίνησιν ἀέρον. ἀφ'
 καὶ τῶν σοφῶν βυθολογῶν λέγειν τίνες, ἕνα φασὶν
 ἀέμον πνέμας τοῖς ἀέμοις· ὅτι συμπέτωσε
 καὶ τὸ ἀέρον τὸν κινῶν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν * εἰ-
 ναι πνέμα. δοκεῖν δὲ ἀφ' ἑτέρων, ὅθεν ἀφ' ἑ-
 ῥοντα, ἀφ' ἧς τοῖς τόποις, ὅθεν αὐτὸν τυγχόμε-
 ῥέον ἕκαστε· ὡς τὰ πηλοῖς λέγοντες, ὡς τὰ
 αὐτὸν εἰ τῶν οἰοῖτο καὶ τῶν ποταμῶν πνέμας ἕνα
 τῶν ποταμῶν. ἀφ' βέλτιον οἱ πολλοὶ λέγουσιν
 ἀέμον ζήτησεως, τῶν μὲν ζήτησεως ὅτι λεγόν-
 των. εἰ μὲν γὰρ ἐκ μίας ἀρχῆς ἀπομυτες ῥέον-
 σι, καὶ κεῖ τὰ πνέματα τὸ αὐτὸν ἴσαστα, τὰ χυ-
 τὰ δὲ λέγουσιν αὐτὸν τῶν οἱ λέγοντες ὅτι τῶν οἰ-
 μοῖως ἐστὶν, καὶ κεῖ, ὅθεν ὅτι τὸ κομψό-
 μα δὲ εἶναι τῶν, ψεύδος· ἐπεὶ τῶν γε ὡραπα-
 κούστων ἕκαστα, τί τ' ὅστιν ὁ ἀέμον, ἔκ γίνε-
 ται πῶς, ἔκ τῶν κινῶν, καὶ ἢ ἀρχῆς αὐτῶν πό-
 θεν καὶ πότερον, ἀφ' ὡς τὰ ὅθεν ἀρχαῖς δεῖ λα-
 βῆν ῥέοντα τὸ ἀέμον, καὶ μέγιστον τούτου ῥέον, ἕως
 αὐτὸν κενωθῆναι τὸ ἀρχαῖον, οἷον ὅθεν ἀσκαλὸν ἀφίε-
 νόμον· ἢ κατὰ τὸν καὶ οἱ γραφεῖς γραφου-
 σιν, ὅθεν αὐτῶν τῶν ἀρχῶν * ἀφίενται.

DE ventis autem, flatibusque omni-
 bus, & insuper de fluuiis ac mari, al-
 latis prius de hisce aduersus nos ipsos du-
 bitationibus, dicamus. Nam vt de cæ-
 teris aliis, sic & de hisce nihil eiusmodi à
 maioribus dictum accepimus, quod non vel
 quiuis dicere queat. Sunt autem qui aërem
 motum subeuntem, fluitantemque, esse ven-
 tum, & hunc eundem consistentem
 nubem rursus aquamque, tanquam
 eadem sit flatus & aquæ natura, nec-
 non ventum motionem aëris asserant.
 Quocirca & ex eorum numero qui
 doctè loqui volunt, quidam ventos
 omneis vnum esse ventum aiunt: quia
 omnem aërem qui motum subeat, eun-
 dem atque vnum esse contingit. Sed
 cum nullam subeat differentiam, vide-
 ri tamen differre, propter loca vnde
 semper fluit: perinde dicentes, ac si
 quis omnia quoque flumina vnum esse
 flumen putet. Quocirca, plerique ci-
 tra inquisitionem meliùs dicunt, quàm
 qui disquisitione adhibita ad hunc di-
 cunt modum. Nam si tam omnes
 quàm flatus vniuersi ab vno corriuaren-
 tur primordio, forsitan qui ita dicunt,
 quippiam dicerent. Sin verò hîc &
 ibi similiter res habeat, lepidè qui-
 dem hoc dictum esse, non tamen ve-
 rè, perspicuum existit. Quandoquidem
 hoc congruam habet considerationem,
 nempe quid sit ventus, quo pacto nas-
 catur, quid ventum moueat, vnde sit
 venti exordium, & vtrum haud se-
 cus quàm è vase quodam effluere ven-
 tum accipere oporteat, idque tantis-
 per fieri dum vas sit inanity, qua-
 si ex vtre dissiliret: an perinde vt ip-
 si quoque pictores ventos depingunt,
 ex seipsis flatus initium emittentes.

γρ. ἴ) π. δδ-
 παίν. δοκαί
 δὲ α.

γρ. ἀφίενται. σιν, ὅθεν αὐτῶν τῶν ἀρχῶν * ἀφίενται.

De fluuiorum autem generatione haud
 dissimilem quidam habent opinionem.
 Etenim aquam solaribus radiis leuatam
 in sublime, cum plurima rursus aggregata
 congestaque fuerit in terrae visceribus,
 tanquam ex alio praegrandi erumpere,
 aut fluuios omnibus ex vna, aut alium
 ex alia scaturire, nec vllam gigni aquam,
 sed quae hybernis mensibus in huiusmodi
 conceptacula collecta fuerit, hanc in
 annum euadere multitudinem arbitrantur:
 & ob id putant maiores semper hyeme
 quam aestate profuere: & quosdam
 perennes esse, quosdam minimè. Quorum
 enim congesta aqua ob conceptaculi
 magnitudinem ad eò multa existit vt
 sufficiat, nec prius absumatur quam
 tempore hyberno rursus pluuia aqua
 superueniat, absque vlla intercapedine
 fluere dicunt. Contra, qui minora habent
 conceptacula, hos ob aquae paucitatem
 antè assiccari, euacuato nimirum vase,
 quam caelestis superueniat aqua. Atqui
 liquet, quod si quis velit ficto antè
 conspectum veluti susceptaculo, quod
 per singulos dies fluentem continenter
 aquam capiat, aquae multitudinem
 contemplari: tota quae effluit in annum
 aqua recepta, magnitudine molem terrae
 exuperabit, aut certe parum deficiet.
 attamen complura eiusmodi in plerisque
 terrae partibus euenire constat. Verum
 enimvero absurdum fuerit, si quis non
 putet, eandem ob causam ex aere aquam
 etiam in terrae visceribus nasci, ob quam
 supra terram fieri assolet. Quare si hic
 aer ad vaporis naturam accedens, ob
 frigus in aquam descendit, idem hoc ab
 ea quoque quae in terra est frigiditate
 euenire ac fieri, & non solum aquam
 eam quae in illa sequestrata sit, fluere,
 sed continuè fieri censeamus operae
 pretium est. Praeterea, dato quod aqua
 quotidie ortum non subeat, sed in ratione
 rerum sit, haudquaquam tale esse
 fluuiorum exordium, nimirum stagna
 quaedam sub terra semota, vt quidam
 aiunt, oportet: sed vt in eo quoque qui
 est supra terram loco, exiguae aspergines
 coagmentantur, quae rursus aliis coeunt,
 & tandem copiosus imber decedit: sic
 etiam in terra grandiores guttas ex
 paruis factas stillare primùm, necnon
 fluuiorum principia esse quasdam veluti
 scaturigines aquarum, quae in vnam
 aliquam terrae partem concurrant. quod
 experientia ipsa declarat. Nam qui
 aquae ductus struunt, scrobibus atque
 cuniculis aquam deducere, tanquam ab
 excelsis sudante terra solent. Quocirca
 & annum fluxus, è montibus corriuari
 cernuntur: atque plurimi & maximi
 annes è maximis defluunt motibus.

ὁμοίως ὅ καὶ περὶ τῆς τῆς ποταμῶν γένεως
 δοχεῖ τίσιν ἔχιν. ὁ γὰρ αἰαζθὲν ὑπὸ τῆς
 ἡλίου ὕδαρ, πάλιν ὑόμβρον ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὑπὸ
 γῆν ῥέει ἐκ κοιλίας μεγάλης· ἢ * πρὸς τὰ γῆ
 ἐκ μίας, ἢ ἄλλον ἄλλης· καὶ οὐ γίνεσθαι
 ὕδαρ ἕθεν, ἀλλὰ ὁ συλλεθθὲν ἐκ τῆς χει-
 μῶνος, εἰς τὰς τοιαύτας ὑποδοχάς, τὸ το
 γίνεσθαι ὁ πλήθος τῆς ποταμῶν. δὲ ἢ μεί-
 ζους αἰετὸς χιμῶνος ῥέει ἢ τῆς θεοῦ· καὶ τοῖς
 μὴ ἀενάοις εἶ), τοῖς δὲ οὐκ ἀενάοις· ἔσθαι
 μὴ γὰρ ἀφ᾽ ὁ μέγθος τῆς κοιλίας πολὺ τὸ
 συλλεθθὲν ὕδαρ ἔστιν, ὥστε διαρκεῖν καὶ
 μὴ παροχυαλίσκεσθαι ὡρὶν ἐπελθεῖν τὸ ὄρε-
 βειον ἐπὶ τῆς χιμῶνι πάλιν, τοῖς μὴ ἀεν-
 νάοις εἶ) δὲ τῆς ὄσους ἢ ἐλάττοις αἰ
 ὑποδοχά, τοῖς δὲ δι᾽ ὀλιγότητα τῆς ἕδα-
 τος φθάνειν ξηρανομήους, ὡρὶν ἐπελθεῖν τὸ
 ἐκ τῆς ἕρανοῦ, κινουμένη τῆς ἀγγεία· καὶ τοῖ
 φανερόν, εἰ τις βύλεται ποιήσας οἷ) ὑποδο-
 χῶν περὶ ὀμμάτων τῆς κατ᾽ ἡμέραν ὕδα-
 τὴ ῥέοντι σίμωως, νοῆσαι τὸ πλήθος· ὑπὸ
 βάλλοι γὰρ αἰ τῆς μεγέθῃ τῆς γῆς ὄγ-
 κον· ἢ οὐ πολὺ αἰ ἐλλείποι τὸ δεχόμενον
 ποτῶν τὸ ῥέον ὕδαρ εἰς τὸν ἐνιαυτὸν. ἀλλὰ δὴ-
 λον ὅτι ἢ συμβαίνει πολλά τοιαύτα πολλα-
 χῆ τῆς γῆς· ἢ μὴ ἀλλ᾽ ἄρπον εἰ τις μὴ
 νομίζοι ἀφ᾽ ἑαυτοῦ αἰτίαν ὕδαρ ἔξ ἀε-
 ρος γίνεσθαι, δι᾽ ἑαυτοῦ ὑπὸ γῆς ἐν τῇ γῆ·
 ὡστ᾽ εἶσθαι κατὰ δὲ ψυχρότητα σίμωσθαι
 ὁ ἀτμίζων ἀήρ εἰς ὕδαρ, καὶ ὑπὸ τῆς ἐν τῇ
 γῆ ψυχρότητος τὸ αἰετὸ τῆς το δεῖ νομίζῃ συμ-
 βαίνειν, ἢ γίνεσθαι μὴ μόνον τὸ ἀποκεκριμέ-
 νον ὕδαρ ἐν αὐτῇ, ἢ τῆς ῥέειν, ἀλλὰ καὶ γίνε-
 σθαι σίμωως· ἐπὶ δὲ τῆς μὴ γηρομήους, ἀλλ᾽
 ὑπὸ ἀρχοντος ὕδατος κατ᾽ ἡμέραν μὴ τοι-
 αῦτω εἶ) πλὴν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τῆς ποταμῶν, οἷ)
 ὑπὸ γῆν λίμνας πινὰς ἀποκεκριμένας, κα-
 θ᾽ ἑαυτοῦ ἐνίοι λέγουσιν. ἀλλ᾽ ὁμοίως ὡστ᾽ καὶ
 ἐν τῇ ὑπὸ τῆς γῆς τόπων, μικραὶ σίμωσα-
 μέναι ῥοαῖδες, ἢ πάλιν * αὐτὰ ἐτέρας, τέ-
 λος μὲν πλήθος καταβαίνει τὸ ὑόμβρον ὕδαρ·
 ἔτω ἢ ἐν τῇ γῆ ἐκ μικρῶν συλλεθθὲν τὸ
 ὡστ᾽ οὐ καὶ εἶ) οἷ) * πιδώσης εἰς ἐν τῆς γῆς τῆς
 ἀρχαῖς τῆς ποταμῶν· δηλοῖ δὲ αἰετὸ τὸ ἔρ-
 γον· οἱ γὰρ τῆς ὑδραγωγίας ποιουῦτες,
 ὑπονόμοις καὶ δώρυξι σιμώουσι, ὡστ᾽
 αἰ ἰδρούσης τῆς γῆς ἀπὸ τῆς ὑψηλῶν.
 δὲ καὶ τῆς ῥοαῖματα τῆς ποταμῶν ἐκ τῆς
 ὄραων φαίνεσθαι ῥέοντα· καὶ πλείστοι καὶ μέγ-
 σοι ποταμοὶ ῥέουσι ἐκ τῆς μεγίστων ὄραων.

Vide Olym-
 piodorum.

Sub ipso autem septentrione ultra extre-
mam Scythiam, montes Rhiphæi ap-
pellati, siti sunt: de quorum magnitudi-
ne fabulosa admodum sunt quæ ferun-
tur. Plurimi igitur & cæterorum post
Istrum fluuiorum maximi, inde (vt
aiunt) effluunt. Simili autem modo
in ipsa quoque Africa alii, Ægon atque
Nifes ex Æthiopum montibus defluunt:
alii, qui inter celebratos maximi sunt,
amnis inquam Chremetes nomine, qui
in exterum mare exoneratur, & Nili
fluentum primum, è monte cui Ar-
genteo nomen est, ortum habent. Ex
hisce autem qui Græciam alluunt, Ache-
lous è Pindo, vnde & Inachus, effluit. At
Strymon, Nestus, & Hebrus, qui tres
numero omnes sunt, è Scombro ducunt
originem. Multa item flumina ex Rho-
dope cooriuntur. atque similiter cæte-
ros quoque amneis fluere quispiam depre-
hendat: verùm testimonii gratia hosce
diximus. Quicumque enim amnes è
paludibus fluere videntur, ex eius-
modi profectò redduntur: quas ferè om-
neis sub montibus, aut locis quæ molliter
assurgunt, esse sitas contingit. Quòd igitur
censendum non sit, fluuiorum pri-
mordia haud secus quàm ex sequestratis
quibusdam cauernis fieri, constat. Nec
enim terræ locus, vt ita dixerim, sufficeret:
quemadmodum nec nubium, si eam dun-
taxat quæ est in ratione rerum, fluere oportet:
nec elaberetur vna quidem, & altera
rursum gigneretur, sed semper ex ea quæ
in rerum natura existit, promeretur. Item
illud ad montium radices fonteis esse, te-
statur, locum aquam propterea distribu-
tim reddere, quòd ea ad exiguum quid,
ac paulatim ex multis confluat guttulis.
Qua etiam ratione, amnium fontes effi-
ci consueuere. Verumenimvero & talia
esse loca ceu stagna, quæ aquarum
multitudinem contineant, sed non tan-
ta vt illud accidere queat, haudquaquam
magis fuerit absurdum, quàm si quis
fluuiorum fonteis manifestos esse putet.
Censere igitur, stagna & itidem fontes,
vniuersum aquarum corpus esse, simile
existit. Quòd autem terra taleis habeat
hiatus atque discessiones, flumina ipsa
quæ sese condunt, declarant. quod qui-
dem multis in locis terræ accidit, vt in
Peloponneso. plurima enim sunt eiusmodi
circa Arcadiam. Causa autem est: nam
quia montosa est, ex alueis in mare efflu-
xum nullum habet: oppleta namque
loca, & effluxum minimè habentia, amni-
bus transitum in imum inueniunt, vim affe-
rente ea quæ ex alto aduenit aqua. In Græ-
cia igitur, parua admodum talia fiunt.

Tom. I.

Αὐτὸν δὲ πάλιν ἀρχὴν τῆς ἐσχά-
της Σκυθίας, αἱ καλούμεναι ῥίπαι, καὶ ὡς
τῶν μεγάλων λίαν εἰσὶν οἱ λεγόμενοι λόγροι μυ-
θώδεις ῥέοισι δὲ οὗτοι οἱ πλεῖστοι καὶ μέγιστοι
μὲν τῶν Ἰστρον τῶν ἄλλων ποταμῶν, ἐντεῦθεν,
ὡς φασι. ὁμοίως δὲ καὶ καὶ πάλιν Αἰβύλιω,
οἱ μὲν ἐκ τῆς Αἰθιοπικῆς ὄραν, ὅ, τε Αἰγῶν
καὶ ὁ Νύσις· οἱ δὲ μέγιστοι τῶν διωνομασμέ-
νων, ὅ, τε Χρεμέτης καλούμενος, ὅς εἰς πάλιν
ἔξω ῥεῖ θάλατταν, καὶ τῶν Νείλου δὲ ῥεῦμα
τὸ πρῶτον, ἐκ τῶν Ἀργυροῦ καλούμενου ὄ-
ρου· τῶν δὲ καὶ τὸν Ἑλλήνικόν τόπον, ὁ μὲν
Ἀχελῷος ἐκ Πίνδου, καὶ ὁ Ἰναχος ἐντεῦ-
θεν· ὁ δὲ Στρυμόν καὶ * Νέστος, καὶ ὁ Ἑβρος,
ἀπόμυτες τρεῖς ὄντες, ἐκ τῶν Σκόμβρου.
πολλὰ δὲ ῥόματα καὶ ἐκ τῆς Ροδόπης εἰσὶν.
ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ποταμοῖς Ἰερί-
τις αἱ ῥέοντες· ἀλλὰ μὲν τυχεῖας χεῖν τύ-
τοις εἰπομένη. ἐπεὶ καὶ ὅσοι αὐτῶν ῥέουσιν ἐξ
ἐλάν, τὰ ἐλὴν ἕω ὄρη κείσθαι συμβαίνει
πρῶτα χεῖρον, ἢ τὸ τοῖς ὑψηλοῖς ἐκ πρῶ-
αγωγῆς. ὅτι μὲν οὗτοι εἰ νομίζουσιν οὕτω γί-
νεσθαι τὰς ἀρχαῖς τῶν ποταμῶν, ὡς δὲ ἀφω-
εισμένων χειλιῶν, φανερόν· οὔτε γὰρ αὐτὸ ὁ
τόπος ἰσχυρὸς ἢ ὁ τῆς γῆς, ὡς εἰπεῖν, ὡς-
καὶ εἶπε· ὁ τῶν νεφῶν· εἴθε τὸ ὄν ἐδὲ ῥεῖν
μόνον, ἀλλὰ μὴ τὸ μὲν ἀπῆει, τὸ δὲ ἐγί-
νετο, ἀλλ' αἰεὶ ἀπὸ ὄντος ἐταμιύβητο. τὸ, τε
καὶ τοῖς ὄρεσιν ἔχειν τὰς πηγὰς μὲν τυχεῖ,
ὅτι τὰς σὺρρεῖν ἐπὶ ὀλίγον καὶ κατὰ μικρὸν ἐκ
πολλῶν νοτίων ἀφαιδίδωσιν ὁ τόπος· καὶ γί-
νονται οὕτως αἱ πηγὰς τῶν ποταμῶν. ἢ μὲν
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐξ ἑῶν τοῖς ἔχοντες πληθὺς
* ὕδατος, οἷον λίμνας, ἔθεν ἀποπον· πλεῖστοι
τηλικαύτως, ὡς τε τῶν συμβαίνον, οὐδὲν
μᾶλλον, ἢ εἴ τις οἴοιτο τὰς φανεράς ἐξ ἡ-
γὰς τῶν ποταμῶν. χεῖρον γὰρ ἐκ χερῶν οἱ
πλεῖστοι ῥέουσιν. ὁμοίον οὖν τὸ ἐκείνας, ἐπὶ
ταύτας νομίζουσιν ἐπὶ τὸ σῶμα τὸ τῶν ὕδατος
πρῶτον· ἐπὶ δὲ εἰσὶ τοιαῦτα φάραγγες καὶ ἀφω-
σάσθαι τῆς γῆς, δηλοῦσιν οἱ καταπινομένοι τῶν
ποταμῶν. συμβαίνει ὅ τῶν ποταμῶν τῆς
γῆς· οἷον τῆς μὲν Πελοποννήσου πλεῖστα τοιαῦ-
τα καὶ πάλιν Ἀρκადίᾳ εἰσὶν. αἴτιον δὲ, ἀφω-
τὸ ὄρη μὲν ἔσθαι μὴ ἔχειν ἐκείνας ἐκ τῶν χει-
λιῶν εἰς θάλατταν. πληθύνοντες γὰρ οἱ τόποι
καὶ ἐκ ἔχοντες ἔχουσιν, αὐτοὶ ἀεισονται πάλιν
διόδον εἰς βάθος, ἀποβιαζομένου τῶν ἀνω-
θεν ὀπίοντος ὕδατος. καὶ μὲν οὖν τῶν Ἑλλά-
δα μίχρα τοιαῦτα πρῶτα εἰσὶν γινόμενα

γρ. Νέστος,

γρ. ὑδατων,

Τετ

ἄλλ' ἢ γε ὑπὸ τῆς Καύκασου λίμνης, ἣ κα-
 λούσιν οἱ οὐκ ἴσασιν [φανερὰ.] αὐτὴ γὰρ
 ποταμῶν πολλῶν καὶ μεγάλων εἰσβαλλόντων,
 οὐκ ἔχουσα ἔκρουσιν φανερόν, οὐκ ἰδύσιν ὑπὸ
 γῆν καὶ Κοραξοῖς, ὡς τὰ καλούμενα βα-
 θεῖα τῆς Γόντου. ταῦτα δ' ὅστιν, ἀπειρὸν τὴν τῆς
 θαλάσσης βάθος· ὅστις γῆν πᾶποτε * καθεῖς
 ἠδυνήθη πέρας ὕψος. ταῦτη δὲ πόρρω τῆς γῆς
 σχεδὸν ὡς τελαχόσια σάδρα πότιμον ἀναδί-
 δωσιν ὕδωρ ὅτι πολὺ τόπον· ἔσινεχὼς δὲ,
 ἀλλὰ τελαχίη, καὶ ὡς τὴν Λιγυστικὴν οὐκ
 ἐλάττων τῆς Ροδανοῦ καταπίνεταί τις ποταμὸς,
 ἔτι πάλιν ἀναδίδωσι κατ' ἄλλον τόπον· ὁ δὲ
 Ροδανὸς ποταμὸς ναυσιπέρατός ἐστιν.

κα. μα. γ. ιτ

A At sub monte Caucaſo ſtagnum exiſtit,
 quod accolæ mare vocitant : id enim mul-
 tis fluminibus, iisque ingentibus receptis,
 manifeſtum non habens effluxum, terram
 ſubit : ac demum iuxta Coraxos circa vo-
 cata Bathea Ponti, acceptas euomit a-
 quas. Hæc autem ſunt, immenſa qua-
 dam altitudo maris. nam nemo vnquam
 vadum demifſo fune reperire quiuuit. Hic
 itaque longè à continenti trecentis fere
 ſtadiis, longo tractu, non tamen conti-
 nuo, ſed tripartito, potulenta redditur
 aqua. Item annis quidam haudquaquam
B Rhodano minor, in agro Liguſtico ab-
 ſorbetur, rursúmque alio in loco emer-
 git. Rhodanus autem fluuius eſt, qui non
 niſi nauigio tranſmitti poteſt.

ΚΕΦΑΛ. ΙΔ'

CAPVT XIV.

Διὰ τὴν οὐκ αἰεὶ οἱ αὐτοὶ τόποι τῆς γῆς ἔτ' ἐνυ-
 ρερί εἰσιν, ἔτε ξηροί καὶ ὡς κατακλυσιμῶν.

*De Cataclyſmīs, & quare fluuiorum alij
 perennes, alij non.*

Οὕτως αἰεὶ δ' οἱ αὐτοὶ τόποι τῆς γῆς οὐτ'
 ἐνυρερί εἰσιν, ἔτε ξηροί, ἀλλὰ μετα-
 βάλλοσι καὶ τὰς τῶν ποταμῶν ἡμέρας, καὶ
 τὰς ἀπολείψας. ὅτι καὶ τὰ ὡς τὴν ἠπειρὸν
 μεταβάλλει ἔτι τὴν θαλάσσαν· καὶ οὐκ αἰεὶ
 τὰ μὲν γῆ, τὰ δὲ θαλάσσια ἀφ' αὐτῆς πύματα τῆ
 γῆς· ἀλλὰ γίνεται θαλάσσια μὲν ὅπως χέρ-
 σος· ἔνθα δὲ καὶ θαλάσσια, πάλιν εἰς τὴν γῆν.
 καὶ μὲν οἱ ἰνὰ τὰς ἰνὸν νομίζουσι καὶ ταῦτα
 γίνεσθαι καὶ ἀειόδοι. ἀρχὴ δὲ τούτων καὶ ἀί-
 πιον, ὅτι καὶ τῆς γῆς τὰ εἶδος, ὡς τὰ σώμα-
 τα τὰ τῆς φυτῆς καὶ ζώων, ἀκμῶν ἔχει, καὶ
 γῆρας. πλὴν οὐκ αἰεὶ οὐδὲ καὶ μέρους ταῦ-
 τα συμβαίνει πάσῃ, ἀλλ' ἀμὰ πᾶσι ἀκ-
 μάζειν καὶ φθίνειν ἀναγκάσιον· τῆ δὲ γῆ τὸ το
 γίνεσθαι καὶ μέρους, ἀφ' ἧς ἔστιν ἔτι θερμότη-
 τα. ταῦτα μὲν οὕτως αὐξάνει τε καὶ φθίνει δὲ
 τὸν ἥλιον ἔτι τὴν ἀειφορέαν. ἀφ' ἧς δὲ ταῦτα,
 ἔτι τὴν δυνάμιν τὰ μέρη τῆς γῆς λαμβάνει
 ἀφ' αὐτῆς οὕτως ὡς μέρους τινὸς ἐνυδρα δύ-
 ναται δὲ ἀκμῶν· εἴτα ξηραίνεται, ἔτι γηραίνεται
 πάλιν· ἔτεροι δὲ τόποι βιώσονται, καὶ ἐνυδροὶ
 γίνονται καὶ μέρους. ἀνάγκη δὲ τῆς μὲν τῶν
 γηραμένων ξηροτέρων, τὰς πηγὰς ἀφανίζε-
 σθαι. ταῦτων δὲ συμβαινόντων, τοῖς ποταμοῖς
 ὡς τὸν μὲν οὐκ μεγάλων μικροῖς, εἴτα τέλος
 γίνεσθαι ξηροῖς τῆς ποταμῶν μὲν ἰσχυρῶν, καὶ
 ἔνθα μὲν ἀφανίζονται, εἰς ἄλλοις δ' ἀνάστα-
 ζων γηραμένων, μεταβαίνει τὴν θαλάσσαν.

C Porro non ſemper eadem telluris lo-
 ca vel aquoſa ſunt, vel arida, ſed
 mutationem iuxta annium ortum ac de-
 ſectum ſubeunt. Et ideo quæ continen-
 ti vicina ſunt, & quæ mari, permuta-
 ri ſolent. nec ſemper hæc, terra : illa,
 mare, omni permanent tempore, ſed v-
 bi terra erat, illic mare naſcitur, & v-
 bi nunc mare eſt, illic ruruſum terra erit.
 ordine tamen quodam ac ambitu, fieri
 iſta exiſtimandum eſt. Horum autem
 principium cauſaque exiſtit, quòd inte-
 riores quoque telluris partes, perinde at-
D que animantium plantarúmque corpo-
 ra, iuuentutem atque ſenectutem ha-
 beant. Verùm iſtis, hoc per partem ſub-
 ire nequaquam contingit, ſed ſimul to-
 tum iuuenefcat atque ſenefcat, neceſſe
 eſt. Terræ particulatim hoc idem, ob
 frigus atque calorem accidit. Hæc igitur
 accreſcere ſimul atque decreſcere propter
 ſolis calorem conuerſionémque aſſolent.
 Qua etiam de cauſa telluris quoque par-
 tes, vireis ſibi vindicant differentes. Pro-
 inde ad aliquod uſque tempus aquoſa per-
 manere queunt, deinde aſſiccantur at-
 que ſenefcunt ruruſum. Alia porro loca
E reuiuifcunt, & ſecundùm partem aquo-
 ſa reddi ſolent. Sed cùm loca aridiora ſunt,
 fontes deleantur neceſſe eſt. quæ cùm ac-
 cidunt, amnes primùm è magnis puſil-
 los fieri, deinde tandem inareſcere o-
 portet. Quinetiam cùm amnes aliò com-
 migrant, & hinc quidem euaneſcunt,
 ſed aliis in locis pari magnitudine erum-
 punt, permutari mare neceſſariò accidit.

Vbi enim mare fluuiorum auctu re-
 dundat, inibi cum recedit, aridam
 committat necessarium existit: contra,
 vbi multis scatens fluxibus afficcatur,
 inibi rursus, cum accedit, stagna-
 re. At quia omnis quæ circa terram
 fit generatio, non nisi successione &
 tempore respectu vitæ nostræ oppido-
 quam longo fieri solet, ista nobis
 haudquaquam aduertentibus fiunt. At-
 que prius gentes vniuersæ intereunt,
 pereuntque, quàm horum mutatio ab
 initio ad finem vsque memoria teneri
 queat. Maximas itaque celerrimisque
 clades prælia aduehunt: alias, mor-
 bi: nonnullas, sterilitates: & hæc
 quasdam statim magnas, quasdam
 lentas aded, vt talium quoque gen-
 tium transmigrations nos lateant pro-
 pterea quod alii regionem deserunt:
 alii ed vsque sustinent, quoad nul-
 lam amplius multitudinem alere regio
 queat. Inter primam igitur nouissimam-
 que loci derelictionem, tempora in-
 terueniant aded longa par est, vt ne-
 mo meminisse possit: immo incolu-
 mibus etiamnum hisce qui remanse-
 rint, longi temporis iniuriâ obliuio
 irrepsit. Eodem autem modo latere
 quoque existimandum est, quando pri-
 mum singuli populi quæ permutata es-
 sent, & arida è palustribus aquosisque
 facta, inhabitare cœperint. Hic enim
 incrementum paulatim multo in tem-
 pore fieri assolet, ita vt memoriam
 diffugiat, quinam primum, quo tem-
 pore, & qualiter habentibus locis ve-
 nerint. sicut & circa Ægyptum accidit.
 Etenim locus iste totaque regio, quæ
 fluminis tantum inuectu nata est, sem-
 per aridior effici videtur. At propter
 ea quod paulatim arescentibus paludi-
 bus vicina loca incoli cœpere, tempo-
 ris longitudo initium obliterauit. Om-
 nia igitur Nili ostia, præter vnum Ca-
 nobicum, manu instituta, non ab ame-
 ne facta videntur. Quinetiam antiquitus
 tota Ægyptus, vrbe, quam Thebas vo-
 cant, constabat. id quod & Homerus
 declarat, qui non aded multo (vt ita di-
 xerim) post eiusmodi mutationes flo-
 ruit. Nam loci illius mentionem facit,
 tanquam necdum aut omnino, aut cer-
 tē tanta existente Memphi. Par est au-
 tem, id ad hunc contingere modum. Si-
 quidem humilia loca mortales poste-
 rius incolere cœperunt, quàm edita.
 Nam ea loca quæ cæno, quod amnis sub-
 inde conuehit, viciniora sunt, diutiùs
 palustria sint necesse est: propterea quod
 semper extrema plenius allui solent. at
 id mutatur, atque rursus in melius euadit.

Tom. I.

Α ὅπου μὲν γὰρ ἐξωθουμένη ἀπὸ τῆς ποταμῆς
 ἐπλεονάζει ἀπιδόσα, ἔπειτα ποιεῖ ἀναγχεῖον·
 ὅπου δὲ τοῖς ῥύμασι πληθύνουσα, ἐξηρεῖνετο
 πρὸς χουμένη, πάλιν ἐπὶ αὐτῷ λιμέναζεν. ἀλλὰ
 ἴσθ' ὅτι γίνεσθαι πᾶσιν τῶν φυσικῶν τῶν αἰ-
 τῶν γὰρ ἕρσειν, ὅτι πρὸς ἀναγχεῖον καὶ ἐν χρο-
 νοῖς παμμήκει πρὸς τὴν ἡμετέραν ζωὴν,
 λαθραῖν τὰυτὰ γινώμενα. καὶ πρῶτον ἔλωκ
 τῆς ἐθνῶν ἀπώλειαν γίνεσθαι ἐφθόρει, ὡς
 μνημονοῦσθαι τῶν τούτων μεταβολῶν ἐξ ἀρ-
 χῆς εἰς τέλος. μέγισται μὲν οὖν ἐφθόρει γίνον-
 ται ἐν ταῖς αἰσιν ὡς τῶν πολέμοις, ἀπὸ δὲ νόσων,
 αἱ δ' ἀφορέαι· ἐν ταῖς αἰσιν μὲν μεγάλας, αἱ
 ἰσχυρὰ μικρόν. ὥστε λαθραῖνοι τῆς γε τοῦτων
 ἐθνῶν καὶ αἱ μετὰ μαζασσῆς, ἴσθ' ὅτι τοῖς μὲν λεί-
 πειν τὰς χώρας, τοῖς δ' ὑπομύειν μέγιστον
 τῶν, μέγιστον δὲ μὴ κέλι δύνῃ τρέφειν ἢ χεί-
 ρα πλήθος μῆτεν. ἀπὸ τῆς πρώτης οὖν ἀπολεί-
 πει εἰς * τῶν ἐσχάτων, εἰκὸς γίνεσθαι χρονοῖς
 μακροῖς, ὥστε μῆτενα μνημονοῦσθαι. ἀλλὰ πᾶ-
 ρουμένων ἐπὶ τῶν ὑπομύειν τῶν, ἐπιλελήσθαι ἴσθ'
 χρονοῖς πλήθος. τῶν αὐτῶν ἴσθ' ἔπειτα χρονοῖς νομίζεσθαι καὶ
 τοῖς κατοικισμοῖς λαθραῖν πότε τῶν ἐθνῶν ἐγέ-
 νοντο τοῖς ἐθνεσιν * ἐκάστοις εἰς τὰ μεταβολῶν
 ἐν γινώμενα ἔπειτα ἐξ ἐλῶδων καὶ εὐδρῶν καὶ
 γὰρ ἐπὶ αὐτῷ ἰσχυρὰ μικρόν ἐν πολλῶν * γίνεσθαι χρο-
 νοῖς ἢ ἐπίδοσις: ὥστε μὴ μνημονοῦσθαι τίτες *
 ἐφθόρει, ἐπὶ τῶν πᾶσι ἐχόντων ἡλθον τῆς τῶν
 πᾶσι. ἴσθ' συμβέβηκε καὶ αἰετῶν τῶν Αἴγυπτιοῦ
 καὶ γὰρ οὐκ αἰετῶν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν ὁ τόπος φαί-
 νεται γινώμενος, καὶ πᾶσα ἡ χώρα τῆς
 ποταμοῦ πρὸς χρονοῖς ὅσα τῶν Νείλου.
 ἴσθ' ἴσθ' ἰσχυρὰ μικρόν ἔπειτα ἔλωδων τῶν ἐ-
 λῶδων, τοῖς πλησίον εἰσοικίσεσθαι, ὅτι τῶν
 χρονοῖς μῆκος ἀφῆρηται τῶν ἀρχαῖων
 φαίνεσθαι δ' οὖν καὶ τὰ εὐμετὰ πᾶσι,
 πᾶσι ἐνὸς τῶν Κατωβικῶν, χρονοῖς
 τῶν, καὶ ἐν τῶν ποταμοῦ ὄντα. καὶ ὅτι ἀρ-
 χῆσιν ἢ Αἴγυπτιος, Θῆβαι κελοῦμεσθαι
 δηλοῖ ἴσθ' καὶ Ὅμηρος, οὕτω πρὸς φα-
 τος ὡν, ὡς εἰπεῖν, πρὸς τὰς τοιαύτας
 μεταβολὰς· ἐκείνη γὰρ τῶν τόπου ποιεῖ-
 σθαι μνείαν, ὡς οὕτω Μέρφιδος οὕσης, ἢ ὅ-
 λως, ἢ οὐ τιλικαύτης. τῶν δ' εἰκὸς οὐ-
 τῶν συμβαίνειν. οἱ γὰρ κέτωσιν τόποι τῶν
 αἰῶν ὑπερῶν ἀκίανσθαι. ἐλῶδεις γὰρ
 ὅτι πλείονα χρονοῖς ἀναγχεῖον ἐπὶ τοῖς
 ἐγγύτερον τῶν πρὸς χρονοῖς, ἴσθ' ὅτι λι-
 μνάσειν ἐν τοῖς ἐσχάτοις αἰετῶν μᾶλλον.
 μεταβάλλει δὲ τῶν, καὶ πάλιν οὐδὲν.

γρ. ἰσχυρὰ
 γρ. ἰσχυρὰ
 γρ. ἰσχυρὰ
 γρ. ἰσχυρὰ
 γρ. ἰσχυρὰ

Τετ ij

Ξηραϊνόμοιοι γὰρ οἱ τόποι ἔρχονται εἰς τὸ κα-
 λάσ' ἔχον· οἱ δὲ πρῶτον ἐκχευεῖς, ἔπει-
 ξηραϊνόμοιοι τότε γίνονται χεῖροις. ὅθεν συμ-
 βέβηκε τῇ Ἑλλάδι, καὶ πρὸς τὴν Ἀργείων καὶ
 Μυκηνάων χώραν. ὅτι μὲν γὰρ τῆς Τρωϊ-
 κῆς, καὶ μὲν Ἀργείων, δεξιὰ δὲ ἐλώδης εἶναι, ὀλί-
 γως ἠδυνάτο τρέφειν. καὶ δὲ Μυκηνάα, κα-
 λάσ' εἶχε· δεξιὰ δὲ ἐπιμυστερῶν. νῦν δὲ τοῦ ἀμ-
 πτον δεξιὰ πρὸς * εἰρημολίαν αἰτίαν. καὶ μὲν γὰρ
 ἀργὴ γέγενε καὶ ξηρὰ πάντοτε. τῆς δὲ, πὰ τό-
 πει δεξιὰ δὲ λιμνάζειν ἀργὰ, νῦν χεῖροισι
 γέγενε. ὅθεν οὖν ὅτι τούτου τῆς τόπου συμ-
 βέβηκεν ὄντος μικροῦ, τούτου δὲ νομίζειν τῆς το-
 συμβαίνου ἐπὶ μεγάλοις τόποις ἐν χώραις
 ὄρασι. οἱ μὲν οὖν βλέποντες ὅτι μικρὸν, αἰ-
 τίαν οἰοῦνται τῆς τοιούτων παθημάτων εἶναι
 τῆς ὄλου μεταβολῆς, ὡς γινόμενου τῆς οὐρα-
 νοῦ. δεξιὰ δὲ τὴν θαλάσσην ἐλάττω γίνεσθαι
 φασι ὡς ξηραϊνόμοιοι, ὅτι πλείους φαίνον-
 ται τόποι τῆς τοιοῦτου πεποιθότες νῦν καὶ πρῶτον.
 εἰ δὲ τούτων τὸ μὲν ἀληθές, τὸ δὲ οὐκ ἀ-
 ληθές· πλείους μὲν γὰρ εἰσὶν οἱ πρῶτε-
 ροὶ ἔνυδροι, νῦν δὲ χερσθύνοντες. καὶ μὲν ἀλ-
 λά, τοῦ ἀμπτον * πολλὰ γὰρ σκοπιώτες
 * ἀρήσοισιν ἐπεληλυθῶσι τὴν θαλάσσην.
 ἀλλὰ τούτου πρὸς αἰτίαν, οὐ πρὸς τῆς χεῖρου
 γένεσιν οἶεσθαι χεῖρ· γελοῖον γὰρ δεξιὰ μι-
 κρὰ καὶ ἀκαταμάχως μεταβολὰς κινῆναι τὸ πρῶτον.
 ὁ δὲ τῆς γῆς ὄγκος ἐστὶ μέγας, οὐδὲν ἔστι
 δὴ πρὸς τὸν ὄλον ἕρπαιον. ἀλλὰ πρῶτον
 τούτων αἰτίαν ἡσπολησέν, ὅτι γίνεσθαι δεξιὰ
 χεῖρων εἰρημολίαν, οἷον ἐπὶ ταῖς κατ' ἐπαι-
 ρὸν ὡραῖς χειμῶν· οὕτω πρὸς ὄλου πρὸς με-
 γάλους μέγας χεῖρον καὶ ὑπερβολὴ ὄμ-
 βρων. αὕτη δὲ οὐκ αἰεὶ κατ' αὐτοὺς τόποις,
 ἀλλ' ὡς πρὸς ὁ καλούμενος ὅτι Δακαλίω-
 νος κατακλυσμός. καὶ γὰρ οὗτος πρὸς τὸν
 Ἑλλήνικόν ἐγένετο μάλιστα τόπον· καὶ τούτου
 πρὸς τὴν Ἑλλάδα πρὸς ἀργαίαν. αὕτη δὲ
 ἔστιν ἐπὶ πρὸς τὴν Δωδώνην καὶ τὸν Ἀχελῶν.
 εἶναι γὰρ πολλὰ γὰρ τὸ ρεῦμα μεταβέβλη-
 κεν· ὅθεν γὰρ οἱ Σελλοὶ ἐπὶ τῆς, ἐπὶ οἱ κα-
 λούμενοι τότε μὲν Γραικοί, νῦν δὲ Ἑλλῆνες.
 ὅταν δὲ οὖν γίνηται τοιαύτη ὑπερβολὴ ὄμ-
 βρων, νομίζειν χεῖρ ὅτι πολλὴ χεῖρον διαρ-
 χεῖν. καὶ ὡς πρὸς νῦν τῆς τοῖς μὲν αἰενάοις εἶναι
 τῆς ποταμῶν, τοῖς δὲ μὴ, οἱ μὲν φασι αἰτίαν
 εἶναι τὸ μέγας τῆς ὑπερβολῆς χεῖρον· ἡ-
 μεῖς δὲ, τὸ μέγας τῆς ὑπερβολῆς τῶν τόπων καὶ
 πρὸς πυκνότητά καὶ ψυχρότητα αἰτίαν.

γρ. πρὸς ἑρ-
μολίαν

γρ. ἀρήσοισιν

A Nam quæ inarescunt loca, ad bene habendum properant. At quæ prius erant bene temperata, si insuper afficientur, tum deteriora fiunt. id quod Græciæ, & circa Argiuorum & Mycenæorum regionem vsu euenit. Etenim Troianis temporibus, Argiuorum regio, quod palustris esset, pauculos alere poterat: contra Mycenæorum ager pulchre habebat, ideoque honoratior habebatur. nunc autem è diuerso, ob
 B quam diximus causam. Nam hæc sterilis facta est: atque admodum inartit: illius quæ tunc erant sterilia, quod aquis essent obruta, nunc fertilia sunt effecta. Quod igitur in illo loco qui paruus est, accidit, hoc idem etiam circa loca magna, regionésque integras, accidere censeamus oportet. Sed qui pauca respiciunt, vniuersi mutationem, quasi cælum ortum fit, causam esse eiusmodi affectuum arbitrantur. Quocirca & mare ipsum minus fieri, quatenus siccetur, aiunt: quod nunc plura loca quam prius, ita sese habere cernantur. At hoc partim
 C verum est, partim non verum. Multa enim sunt, quæ prius erant aquosa, nunc autem continenti addita sunt. Sed & contra res agitur. Nam si considerare velint, mare terram multis in locis occupasse comperient. Attamen huiusce rei causa, ad mundi generationem haudquaquam referenda est. Ridiculum enim foret, ob paruas, breuésque mutationes, vniuersum moueri asserere. Porro terræ moles atque magnitudo, ad totum cælum nihil profectò existit. Verùm horum omnium causam existimemus oportet,
 D quod vt elapsis certis temporum spatiis, inter anni tempora hyems: ita magno quodam circuitu hyems magna & imbrium excessus fieri soleat. At hic non semper eisdem in locis efficitur, sed perinde vt vocatum diluuium, quod tempore Deucalionis accidit. Etenim hoc circa Græciam maximè, & eam potissimum partem quam antiquam Hellada vocitant, factum est. hæc autem ea regio est, quæ circa Dodonem & Acheloum existit. hic siquidem multis in locis defluxum mutauit. Habitabant etenim inibi Selli: & qui tunc appellabantur Græci, nunc autem Hellenes. Cùm igitur talis imbrium exuperantia acciderit, ad longum tempus sufficere censeamus oportet. Item, quemadmodum amplitudinem cauernarum, quæ sub terra sunt, causam esse affirmant, cur amnium alii perennes sint, alii haudquaquam: ita nos ipsi excelsorum locorum magnitudinem, eorúmq; densitatem atque frigus, eiuscerei causam esse dicimus.

E

γρ. ὑπὸ ὅ, π
ἰ. ὅ. ὅ. ὅ.
γρ. ὑπὸ ὅ, π

μὲν δὲ τῆτο, ἄλλη δὲ τῶν τῶν ἡϊών, καὶ λίμνη
ἀπὸ αὐτῆς. καὶ τῆτο αἰεὶ ἔστω σιυέβαινεν ὁ-
μοίως. τούτου δὲ γινόμενα πολλάκις, ἀνάγκη
τῶν χρόνων παρῆντος ὡς αὐτῶν ποταμῶν ἡμέσται.
τέλος δὲ καὶ τῆτον ξηρὸν φανερὸν εἶναι, * ἐπεὶ
ὅ, τε χρόνος ἔχ * ὑπολείπει, καὶ ὅ ὅλον αἰ-
δρὸν, ὅτι ἔτε ὁ Ταταῖς ποταμὸς, ἔτε ὁ Νεῖλος
αἰεὶ ῥέει, ἀλλ' ἴω ποτε ξηρὸς ὁ τόπος ὅθεν ῥέουσι.
ὅ γ' ἔργον ἔχει αὐτῶν πέρας, ὁ δὲ χρόνος οὐκ
ἔχει. ὁμοίως δὲ τῆτο καὶ ὅτι τῶν ἄλλων ἀρμό-
σι ποταμῶν λέγειν. ἀλλὰ μὲν εἰσὶ οἱ πο-
ταμοὶ γίνονται ἐ φθείρονται, καὶ μὴ αἰεὶ οἱ αὐ-
τοὶ τόποι τῆς γῆς ἐνυδροὶ, καὶ πῶν θαλάσσην
ἀνάγκη μεταβαδῆν ὁμοίως. τῆς δὲ θαλάσσης
τῆς, τῶν ἀπολιπούσης, τὰ δὲ ὅτις αἰεὶ,
φανερὸν ὅτι τῆς πάσης γῆς οὐκ αἰεὶ τὰ αὐτὰ,
τῶν ὅτι θαλάσσην, τῶν δ' ἠπειρος. ἀλλὰ με-
ταβάλλει τὰς χρόνῳ πᾶντα, δὲ πῶν οὐκ
οὐκ αἰεὶ τῶν ἔτε χροσθῆται τῆς γῆς, οὐτε
πλωτὰ ὅτι καὶ ἀφ' ἑνὸς αἰτίου τῶν συμβαί-
νει, εἴρηται ὁμοίως δὲ καὶ ἀφ' ἑνὸς, οἱ μὲν αἰέν-
ταοι, οἱ δὲ ἔ, τῶν ποταμῶν εἰσὶ.

Postea verò littus aliud citra littus illud, &
citra stagnum emergebat, idque semper
ad hunc modum eueniebat similiter. Hoc
autem cùm sæpenumero fiat, necesse fue-
rit vt procedente tempore tanquam flu-
men euadat, quod tandem etiam exicca-
bitur. Patet igitur, cùm tempus nun-
quam deficiat, & vniuersum sempiternum
sit: nec amnem Tanaim, nec Nilum sem-
per fluxisse: sed loca vnde profluunt,
fuisse olim arida. nam eorum opus, ter-
minum habet; tempus non habet. Id
quod similiter & de cæteris quoque flu-
minibus dicere congruet. At verò si am-
nes ortum habeant atque occasum, nec
semper eadem terræ loca scateant aquis,
ipsum quoque mare simili modo mutari o-
portet. quod cùm assidæ alia deserat, alia
inuadat: patet, non semper vniuersæ terræ
tractus eosdem, hos mare, illos continen-
tem esse, sed tempore cuncta permutari.
Igitur cur eadem telluris partes nec aridæ
semper, nec itidem nauigabiles existant, &
quam ob causam ista vsu eueniant. simili-
ter & cur amnium quidam perennes sint,
quidam haudquaquam, dictum est.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ,

Μετεωρολογικῶν τῶν εἰς

Δ τὸ Β.

ΚΕΦΑΛ. α'.

Περὶ ἡμέσεως θαλάσσης δόξαί τε εἰς. ὅτι πη-
γὰς ἔχῃ τῆ αὐτῆς καὶ ἀφ' ἑνὸς αἰ-
τίου ἔστω φαίνεται ῥέουσα.

ΕΠΙ δὲ θαλάσσης, καὶ τίς ἡ φύ-
σις αὐτῆς, καὶ ἀφ' ἑνὸς αἰτίου ἀλ-
μυρὸν ποσὸν ὅτι ὕδατος πλῆ-
θος, ἐπὶ ὅ αὐτῆς τῆ ἀρχῆς ἡμέ-
σεως λέγουσιν. οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι καὶ ἀναει-
βορτες αὐτῆς τῆς θεολογίας, ποιοῦσιν αὐτῆς πη-
γὰς, ἵνα αὐτῆς ὡσιν ἀρχαὶ καὶ ρίζαι γῆς καὶ θα-
λάσσης. πραγματώτερον γὰρ ἔστω καὶ σεμνότερον
ὑπελαβόν ἴσως εἶναι ὅ λειψόμενοι, ὡς μέγα πῶν
πᾶντος τῆτο μέριον ὄν. καὶ τῶν λοιπὸν ἔργων ὅλον
αὐτῆς τῆτον συσῆμα τῶν τόπων. καὶ πούττω χάριν
ὡς ὄντα ἡμιώτατον καὶ ἀρχαῖον. οἱ δὲ σοφώτεροι
τῶν ἀνθρώπων σοφίαι ποιοῦσιν αὐτῆς ἡμέσιν.
εἶναι γὰρ ὅ αὐτῶν ὕδρην ἀπορῶντα τῶν αὐτῶν πῶν
γῆς τόπων. ὑποὶ ὅ ἡλίος ξηραίνόμενον, ὅ μὲν
ἀναμύσσην πνέματα καὶ ἔσπασ ἡλίος καὶ σελή-

ARISTOTELIS STAGIRITÆ,
METEOROLOGICORVM.

LIBER II.

CAPVT I.

Antiquorum de maris generatione
opiniones.

DE mari autem, & quænam sit
eius natura, & quam ob cau-
sam tam ingens aquarum co-
pia falsa sit, atque etiam de
prima eius generatione, di-
cendum. Igitur veteres, quique diuina tra-
ctant, mari fonteis tribuunt, vt tam maris
quàm terræ primordia radicisque habeant.
Sic enim fortasse quod dicitur, magis tragi-
cum esse atque venerandum arbitrati sunt:
quasi pars hæc haud parua quædam portio
sit vniuersi: atque totum reliquum cælum
locum hunc ambire dicunt: & ob id eum
honorabilissimum esse, rationemque prin-
cipii subire putant. At qui humana sa-
pientia antecellunt, ij mare ortum ef-
se statuunt. Aiunt enim, totum eum lo-
cum, qui circum vndique terræ innicitur,
principio humidum, mox feruore solis re-
ficcatum fuisse, quod in vaporem transit,
flatus, conuersionesq; solis ac lunæ efficere:

quod superest, esse mare. Vnde etiam fit, ut mare minus reddi assiccatione putent, tandemque fore ut aliquando prorsus inarescat. Inter quos nonnulli mare esse veluti sudationem terræ, quæ sole recalescit, falsumque proinde haberi aiunt. etenim sudor falsus est. Alii falsedinis causam terræ tribuunt. nam ut aqua per cinerem transmissa, falsa redditur: sic etiam mare, propter terram eiusmodi sibi admistam, falsum esse volunt. Verum fieri non posse ut fonteis mare habeat, iam per ea quæ vera sunt, contemplerur oportet. Aquarum enim quæ circa terram sunt, aliæ sunt fluitantes, aliæ stagnantes. Fluitantes quidem omnes è fontibus dimanant, de quibus antea diximus, intelligi oportere fontem esse principium; non à quo quasi è vase quodam promatur aqua, sed in quod primum quæ assidue fit eodemque fluit, concurrere atque coagmentari soleat. Stagnantium verò aliæ sunt collectitiæ atque subsidentes, ut palustres & lacustres, quæ multitudinis ac paucitatis ratione inter se discrepant: aliæ fontanæ, quæ omnes manu productæ sunt: verbi causa, quæ puteales nuncupantur: omnium enim fontem, quàm fluxum, sublimiorem esse conuenit. Ex quo fit ut quædam sponte fluant. ut fontanæ & fluuiatiles: quædam artis auxilium desiderent. Igitur aquarum differentiarum tot numero talisque habentur. Quibus ad hunc modum definitis, ut mare fonteis fortiat, fieri nequaquam potest. nam mare in horum generum altero esse nequit: quippe cum nec effluidum sit, nec manu factum. At fontanæ omnes alterum ex his subire consueuerunt. Nec vllam tantam aquæ fontanæ copiam sponte sua stare videmus. Adhæc, cum plura sint maria, quæ nullo ipsa in loco inter se copulari sine permisceri soleant; (quorum Rubrum quidem cum eo quod extra Herculis columnas iacet, parum communicare videtur: Hyrcanum verò & Caspium, & ab extero mari seiuncta esse, & circumquaque accolæ habere;) fontes profecto haud quaquam latere possent, si quo in loco ea haberent. In angustiis autem fluere mare videtur, sicubi ratione terræ ambientis in arctum ex amplo coëat, propterea quod vltro citroque sæpe libratur: quod in magna æquorum vastitate deprehendi non potest. At si angusto meatu fit, quia non longè refugiant terræ: quæ in vasto parua est, illic magna cernatur aquæ libratio necesse est. Totum autem id mare, quod intra Herculis columnas concluditur, sectando terræ cavitates atque amnium multitudinem, profluere solet.

Α νης φασὶ ποιεῖν. ὅ δὲ λήθη, θαλάτῃ ἐστὶν. ὁ δὲ καὶ ἐλάτῃ γίνεσθαι ξηρανομήνῃ οἰόνθαι, καὶ τέλος ἔσεσθαι ποτε πᾶσθμ ξηρᾶν. ἐνίοι δὲ αὐτῶν, θερμηνομήνης φασὶν. ἔπει τῆς ἡλίου τῆς γῆς, ὅτῃ ἰδρῶτα γίνεσθαι. ὁ δὲ καὶ ἀλμυρῶν ἐστὶν. ἔπει ὁ ἰδρῶς ἀλμυρῶς. οἱ δὲ τῆς ἀλμυρῶτος αἰτίαν πλεῖον γίνεσθαι φασὶν καὶ τὰ ἄλλα γὰρ ὅ δὲ τῆς τέφρας ἠθούμην ἀλμυρῶν γίνεσθαι, τὸ αὐτὸν ἔσπον καὶ ταύτῃ ἀλμυρῶν ἐστὶν, μίχθεισιν αὐτῆς τριῶν γῆς. ὅτι μὴ πηγᾶς τῆς θαλάττης ἀδύατον ἐστὶν, ἀλλὰ τῆς ὑπερ-χόντων ἡδὴ θεωρεῖν δεῖ. τῆς γὰρ αὐτῆς πλεῖον γίνεσθαι ὑδάτων, καὶ μὴ ῥυτὰ τυγχάνει ὄντα, τὰ δὲ σασιμα. τὰ μὴ οὐ ῥυτὰ πᾶντα πηγᾶς αὐτῆς τῆς πηγῶν εἰρηκαμῶν ἰσχυρότερον, ὅτι δεῖ νοεῖν ὅτι ὡς ὅτι ἔξ ἀγγείων ἀμιβύλοισιν τὸ ἔργον ἐστὶν πηγῶν, ἀλλὰ εἰς ἓν αἰεὶ γινόμενον καὶ συρρέον ἀπορρῦται ἰσχυρότερον. τῆς δὲ σασιμων, καὶ μὴ συλλογισθῆαι ἔπει σασιμων, ὅτι τὰ τελεματῆα, καὶ ὅσα λιμνώδη, πλήθῃ ἔσονται πηγάται ἀφ' ἑσθῆντα. καὶ δὲ πηγᾶς ταῦτα δὲ πᾶντα χροκμητα. λέγω δὲ ὅτι τὰ φρεατῆα καλοῦμεθα. πᾶντα γὰρ ἄνωτέρω δεῖ τῆς πηγῆς ἐστὶν τῆς ῥύσεως. ὁ δὲ καὶ αὐτὰματα ῥεῖ τὰ κρημνῆα καὶ ποταμῆα. ταῦτα δὲ τέχνης ἰσχυροῦται τῆς ἐργασιαμῆς. αἱ μὴ ἐν ἀφ' ἑσθῆντα ἰσχυροῦται καὶ ἰσχυροῦται τῆς ὑδάτων εἰσὶ. τούτων δὲ ἔσονται διωρισμένων, ἀδύατον πηγᾶς ἐστὶν τῆς θαλάττης. ἐν ἑσθῆντα γὰρ τούτων ὅτι τῆς πηγῆς αὐτῶν. οὐτε γὰρ ἀπορρῦτος ὅστιν, ὅτι χροκμητος. τὰ δὲ πηγᾶς πᾶντα, τούτων ἰσχυρότερον πᾶντα αὐτῶν. ὁ δὲ σασιμων ποσούτων πλήθῃ ἔσονται ὄραμῶν πηγῶν γινόμενον. ἐπὶ δὲ ἔπει πλείους εἰσὶ θαλάττης ἰσχυροῦται ἀλλήλας ἢ συμμιγνύουσαι καὶ ἑσθῆνα τόπον, ὡν ἡ μὴ Ερυθρα φαινεται καὶ μικρὸν χροκμητος ἰσχυροῦται πλεῖον ἔσονται ἐσθῆντα θαλάττης ἢ ἑσθῆντα καὶ Καππᾶ κροκμηται τε ταύτης καὶ αὐτοκροκμηται κροκμηται ὡς τῆς ἐσθῆντα ἀπὸ πηγῆς, εἰ κατὰ πᾶν τόπον αὐτῶν ἰσχυροῦται. ῥεῖσθα δὲ ἡ θαλάττης φαίνεται καὶ τῆς γενότητας, εἰ πᾶς δὲ τῆς αὐτοκροκμηται εἰς μικρὸν ἐκ μεγάλας σιυάτης ἐπελάτῃς δὲ τῆς θαλάττης αὐτῆς δεῖσθαι καὶ χροκμηται πολλὰς. τῆς δὲ ἐν μὴ πολλῶν πλήθῃ θαλάττης, ἀδύατον. εἰ δὲ τῆς γενότητας τῆς ὀλίγων ἐπέχῃ τόπον, ἀδύατον τῆς ἐν ἑσθῆντα μικρῶν θαλάττης, ἐκ τῆς φαίνεται μεγάλας. ἡ δὲ ἐσθῆντα Ηρακλείων ἐσθῆντα ἀπῆσθα καὶ πλεῖον τῆς γῆς χροκμηται ῥεῖ, καὶ τῆς ποταμῶν ὅτι πλήθῃς.

amniū enim corpus neque totum alicubi situm est, neque stabile est, sed quotidie semper fieri videtur. Ex hac itaque dubitatione mare tum humoris, tum aquæ vniuersæ principium esse visum est. Quam ob causam & amneis ipsos quidam non modò in mare delabi, verum etiam è mari fluere asserunt: falsam enim aquam cum percolatur, potu idoneam reddi aiunt. Huic autem opinioni alia dubitatio aduersatur: curnam videlicet hæc aqua quæ consistit, potulenta non est, sed falsa, si ea totius aquæ origo sit atque principium? Causa autem, pariter & huiusce dubitationis solutio erit, & primam de mari existimationem rectè accipi efficiet. Cum enim aqua terram ambiat, perinde vt aquam aër, & aërem ignis, (hic enim omnium vltimus tam aliorum qui plurimi sunt, quam nostrâ sententiâ existit,) atque sol isto feratur modo, ob idque mutatio proueniat, & ortus simul atque interitus: quantum profectò aquæ leuissimum sit dulcissimumque, assidue eximi, in vaporem conuerti, & denique in altum seuocari videtur: quo in loco vbi frigoris beneficio constiterit, rursus ad terram delabitur: quod semper eo modo, quo dictum iam est, natura solet efficere. Quibus fit vt etiam priores omnes ridendi sint, quotquot solem humore ali existimarunt. Ob quod nonnulli solem etiam conuerti aiunt, vtpote cui non semper eadem loca nutrimentum parare queant. id quod soli accidere, aut eum corrumpi, esse necesse volunt. nam ignem illum quem videmus, tamdiu ardere quamdiu habuerit alimentum, dicunt, & ei alimentum humorem tantum esse: quasi humor ille qui subducitur, vsque ad solem pertingat, aut non secus atque flamma quæ fit, in sublime feratur: à qua, sumpta similitudine, de sole quoque ad hunc sensere modum. At id haudquaquam simile est. nam flamma per continuam humidi in siccum mutationem fieri, non ali, solet. nullo enim (propè dixerim) tempore eadem manet. Hoc autem Soli accidere non potest. quoniam si perinde nutriatur, vt illi aiunt, non solum (vt patet) in dies, sicuti Heraclitus asserit, sed continuè semper nouus erit. Præterea subductio illa humoris quæ à sole fit, aquis ignis opera incalescentibus persimilis habetur.

A ὁ γὰρ τῆς ποταμῶν ἕτε' ἀφ' ὅσον, ἕτε' εἰσι-
 μων, ἀλλ' ὡς γινόμενον ἀεὶ φαίνεται καθ' ἡ-
 μέραν. ἐκ ταύτης δὲ τῆς ἀπορίας καὶ ἀρχῆς
 τῆς ὑγρῶν ἐδοξεν εἶ), ἔ τῆ πῶτος ὕδατος,
 ἢ θαλάττης. δὲ ἔ τοὺς ποταμοὺς ἢ μόνον εἰς
 ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἐκ ταύτης φασι πίνεσθαι.
 διηγουμένον γὰρ γίνεσθαι ὁ ἀλμυρὸν πότι-
 μον. ἀντίκειται δὲ ἕτερα πρὸς ταύτην πλὴν
 δόξαν ἀπορία, τί δὴ ποτ' οὐκ ἔστι ὁ σωεσῶς
 ὕδαρ τῆτο πότιμον, εἴ ποτ' ἀρχὴ τῆ πῶτος ἔστιν
 B ὕδατος, ἀλλὰ ἀλμυρὸν; ὁ δ' ἀπίον, ἀμα
 ταύτης τε τῆς ἀπορίας λύσις ἔστι, καὶ πρὸς θα-
 λάττης πλὴν πρὸς τὴν λαβὴν ἀποληψὶν ἀναλ-
 κτικὸν ὄργανον. τῆ γὰρ ὕδατος πρὸς τὴν γλῶ-
 πρῶν τεταμένον, καθάπερ πρὸς τῆτο ἢ τῆ ἀέ-
 ρος σφαῖρα, ἔ πρὸς ταύτην ἢ λεγόμενον πυ-
 ρῶς. τῆτο γὰρ ἔστι * πῶτων ἕχατον, εἴη γρ. πύτων
 ὡς οἱ πλῆστοι λέγουσιν, εἴη ὡς ἡμεῖς. φερε-
 μέν δὲ τῆ ἡλίου τῆτον τὸν ἔσπον, καὶ ἀφ'
 ταύτης τῆς μετεβολῆς καὶ ἡμέσεως τε ἔ φθο-
 ρῶς ὕσης, ὁ μὲν λεωσιώτατον τε καὶ γλυκύτα-
 τον ἀνάγεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἔ φέρε-
 C ται ἀφ' κρινόμενον ἔ ἀτμίζον εἰς τ' ἀνω πό-
 τον. ἐκ δὲ πάλιν συστάν ἀφ' τὴν ψύξιν, κα-
 τὰ φέρεται πάλιν πρὸς τὴν γλῶ. καὶ τῆτ' ἀεὶ
 βλάπεται ποιῆν ἢ φύσις ἔτω, καθάπερ εἴρηται
 * πρὸς τερρον. δὲ καὶ γελοῖοι πῶτες ὅσοι τῆ Lib. 1. c. 9.
 πρὸς τερρον ἀπέλαβον τ' ἡλίον πρὸς φεσθαι ἔ
 ὑγρῶ, καὶ ἀφ' τῆτ' ἐνιοὶ καὶ φασι ποιεῖσθαι
 τῆς ἔσπας αὐτὸν. ἢ γὰρ ἀεὶ τοὺς ἀδωσὶς διώα-
 σθαι τῶτοις πρὸς ἀσκαδάζειν αὐτὰ πλὴν ἔσφιν.
 ἀναγχεῖον δ' εἶ) τῆτο συμβαίνει πρὸς αὐτὸν,
 D ἢ φθίρεσθαι καὶ γὰρ ὁ φανερὸν πῦρ, ἔως αὐ-
 ἔχη ἔσφιν, μέγρι τούτου ζῶ. ὁ δ' ὑγρὸν ἔ
 πρὸς ἔσφιν εἶ) μόνον, ὡς περ' ἀφικινόμενον
 μέγρι πρὸς τ' ἡλίον ὁ ἀναγόμενον ἔ ὑγρῶ,
 ἢ πλὴν ἀνοδὸν ταύτην ἔσθαι, οἴδμεν τῆ γ-
 γνομένη φλογί. δι' ἧς ὁ εἰχὸς λαβόντες, οὔ-
 τω ἔ πρὸς τῆ ἡλίου ἀπέλαβον. ὁ δὲ οὐκ
 ἔστι ὁμοῖον. ἢ μὲν γὰρ φλόξ, ἀφ' οἴουεργῶς
 ὑγρῶ καὶ ξηρῶ μεταβαλλόντων γίνεσθαι,
 ἔ οὐ πρὸς φεσθαι. οὐ γὰρ ἢ αὐτὴ οὔσα ἀφ-
 E μέναι ὁσθῆνα χροῖον, ὡς εἰπεῖν. πρὸς δὲ
 τὸν ἡλίον ἀδωσθαι τῆτο συμβαίνει ἐπεὶ πρὸς
 φορμῶν γε τὸν αὐτὸν ἔσπον, ὡς περ' ἐκείνοί
 φασι, δηλὸν ὅτι ἔ ὁ ἡλῖος, οὐ μόνον καθά-
 περ ὁ Ηρακλειτὸς φησι, νέος ἐφ' ἡμέρη ἔστιν,
 ἀλλ' ἀεὶ νέος σῖνεργῶς. ἐπὶ δὲ, ἢ πρὸ τῆ
 ἡλίου ἀναγωγῆ τῆ ὑγρῶ, ὁμοῖα τοῖς θερ-
 μωνομενοῖς ὕδασιν ἔστιν ἀπὸ πυρῶς.

Εἰ οὖν μηδὲ τὸ ὑποκαθόμενον πρὸ πυρ, ὡς δὲ τὸν ἥλιον εἰκὸς εἶναι ὑπολαβόν, ἔδ' εἰ
 πῦρ θερμίνων ἔξατμίσει τὸ ὕδωρ. ἀρπυγὴν ὅ
 καὶ τὸ μόνον φρονήσασθαι τῆς ἡλίου, τῆς δὲ ἄλ-
 λων ἀέρων παρδεῖν αἰθερὶ πλεῖον σωτηρίας,
 ἰσοσύτων καὶ τὸ πλήθος καὶ τὸ μέγεθος ὄντων·
 τὸ δ' αἰθερὶ συμβαίνει καὶ τοῦτο ἄλογον, καὶ
 τοῖς φάσκεισι τὸ πρῶτον ὑγραῖς ἕσσης τῆς γῆς,
 καὶ τῆς κόσμου τῆς πρὸ πλεῖον γλυκῆς ὑπὸ τῆς ἡ-
 λίου, θερμίνοντος, ἀέρος γινέσθαι, ἔτι τὸν ὀ-
 λον ὑγραῖν αὐξήσασθαι, καὶ τῆτον πνύματα
 τε πρὸ γινέσθαι, ἔτι τῆς ἑσπίας αὐτῆς ποιεῖν.
 φανεράς γάρ αἰεὶ τὸ ἀναρθεῖν ὀρώμενον κατα-
 βαῖνον πάλιν ὕδωρ· καὶ μὴ κατ' ἐνιαυτὸν
 ἀποδιδῶν, ἔτι κατ' ἐκάστῳ ὁμοίως χεῖραν,
 ἀλλ' ἐν γε τοῖς τεταγμένοις χρόνοις ἀποδί-
 δωσι πῦρ τὸ ληφθέν, ὡς ἔτε πρὸ φρονήσασθαι
 αἰθερῶν· ἔτε τῆς μὲν μόνοντος ἀέρος ἡδη μῦ-
 πλεῖον γινέσθαι, τῆς δὲ γινόμενης ἔτι φρονήσασθαι
 πάλιν εἰς ὕδωρ· ἀλλ' ὁμοίως ἀποδύσασθαι ἀφ-
 λυόμενης ἔτι σπυρσασθαι πάλιν εἰς ὕδωρ. τὸ
 μὲν οὖν πόσιμον ἔτι γλυκὺ, ἔτι κουφότητα
 πῦρ ἀνάγεται. τὸ δ' ἀλμυρὸν ὑποκαθόμενον
 ἔτι βάρους· ὅτι εἰ εἰς αὐτὸ οἰκείῳ τόπῳ τῆτον
 γάρ οἰητέον ἀπορηθῆναι τε πρὸ σπυρσασθαι
 (ἀλογον γὰρ εἰ μὴ τίς ἔστι τόπος ὕδατος ὡς πρὸ
 τῆς ἀγῶν σπυρσασθαι) καὶ τῶν τῶν τῶν λύσιν· ὅτι
 γὰρ ὀρώμενον κατέχουσαν τόπον πλεῖον θαλάτ-
 τῳ, ὅτι ὅτι ἔστι θαλάττης, ἀλλὰ μᾶλλον
 ὕδατος. φαίνεται δὲ θαλάττης, ὅτι τὸ μὲν ἀλ-
 μυρὸν ὑποκαθόμενον ἔτι βάρους· τὸ δὲ γλυκὺ
 καὶ πόσιμον ἀνάγεται ἔτι πλεῖον κουφότητα, κα-
 θάρσασθαι τοῖς τῶν ζώων σώμασι. καὶ γὰρ εἰς τού-
 τοις τῆς ἑσπίας εἰσελθούσης γλυκείας, ἔτι τῆς
 ὑγραῖς ἑσπίας ὑπόστασις καὶ τὸ πρὸ πλεῖον φαί-
 νεται πικρὸν ὅτι καὶ ἀλμυρὸν· τὸ γὰρ γλυκὺ καὶ
 πόσιμον ὑπὸ τῆς ἐμφύτου θερμότητος ἔλκυ-
 σασθαι εἰς τῆς (ἀρχῆς, ἔτι πλεῖον ἀλλῶν * σῦστασιν
 ἡλθε τῆς μερῶν, ὡς ἕκαστον πρὸ φύκεν. ὡς πρὸ
 οὖν κατὰ ἀποπον, εἰ τίς τῆς πόσιμου ἑσπίας
 μὴ νομίζοι τόπον εἶναι πλεῖον κοιλίαν, ὅτι τῆς
 ἀφανίζεσθαι, ἀλλὰ τῆς πρὸ πλεῖον, ὅτι τῆς
 ὀρεῖς ὑποκαθόμενον, ὅτι αὐτὸ ὑπολαβόμενοι κα-
 λάς. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τούτοις· ἔστι μὲν γὰρ ὡς πρὸ
 λέγασθαι, ὅτι ὁ τόπος ὕδατος. ἔτι καὶ οἱ ποταμοὶ
 ῥέουσι εἰς αὐτὸν πῦρτες, καὶ πῦρ τὸ γινόμενον ὕ-
 δωρ· εἰς τε γὰρ τὸ κοιλώτατον ἢ ῥύσις, καὶ ἢ θαλάτ-
 τα τῆς τοῦτον ἐπέχει τόπον τῆς γῆς. ἀλλὰ τὸ μὲν
 ἀναφέρεται ταχὺ ἀφ' ἡλίου ἀποδύσασθαι· τὸ δὲ
 ὑπολείπεσθαι ἀφ' ἡλίου πλεῖον εἰρημνίῳ αἰτίαν.

A Si ergo ignis aquæ subditus, ea non nu-
 triatur, nec solem aqua ali putare par est,
 etiamsi totam in vaporem calcaciendo
 verterit. Absurdum quoque est, eos so-
 lis tantummodo curam habuisse: reli-
 quorum autem siderum, quæ tot tantâ-
 que numero ac magnitudine habentur,
 salutem neglexisse. Eadem autem à ra-
 tione aberrant hi atque illi, qui cum ab
 initio terra esset humecta, incalcescente à
 sole ea mundi portione quæ circa terram
 est, aërem ortum esse, totumque cælum
 incrementa suscepisse, atque nunc eun-
 dem flatus suppeditare, cælique conuer-
 siones efficere dicunt. Semper enim aquam
 quæ superna petierit, rursus in terram de-
 labi apertè cernimus: etiam si non quotan-
 nis & in quaque regione similiter reddatur.
 Attamen raris quibusdam temporibus
 quicquid humoris diluti fuerit assumptum,
 reddi solet: quasi corpora superna minimè
 alantur, nec humoris pars altera aër iam
 inde à generatione permaneat, altera rur-
 sum in aquam euadat corrumpaturque,
 sed similiter totus dissoluatur, ac denuo
 in aquam consistat. Igitur pars aquæ po-
 tu idonea dulcisque, tota sursum ob le-
 uitatem trahitur: falsa præ pondere, ut
 suo in loco, subsidet. Id enim & decen-
 ter fuisse addubitatum (absurdum enim
 fuerit, aquam perinde ut cætera elementa,
 locum non habere) & hanc eius esse so-
 lutionem, putare oportet. Quem enim oc-
 cupare locum mare cernimus, is maris lo-
 cus non est, sed potius aquæ. videtur ta-
 men locus esse maris: quia quod falsum
 est, ratione ponderis in imo manet: quod
 potulentum est atque dulce existit, in sub-
 lime propter suam leuitatem, scandere af-
 solet: quo modo in animantis corpore fieri
 nouimus. Nam tametsi cibus omnis, qui in
 animalis corpus ingeritur, dulcorem præ-
 ferat, humiditas subsidens excremen-
 titiâque materia, amara falsaque depre-
 henditur. pars enim dulcis potuque ido-
 nea, quam natius calor ad se trahit, in
 carnes aliâque partium constitutionem
 pro cuiusque natura transire & absumi so-
 let. Igitur ut in animantis corpore, si
 quis ventrem putet non esse humidi ali-
 menti locum, quod citò euanescat; sed
 excrementi, quoniam hoc remanere cer-
 natur; haudquaquam probè existimaue-
 rit: sic & de ipsius aquæ loco dicendum
 est. hic enim, mea quidem sententia,
 aquæ locus est. Vnde fit ut amnes vniuersi,
 & quicquid aquæ gignitur, eò influant.
 Nam & ad id quod cauissimum est, fluxio
 effisi solet: & terræ locum eiusmodi mare
 occupat. Verùm ipsius aquæ pars altera
 tota feruore solis attolli solet, altera re-
 linqui ob eam quæ dicta iam est causam.

γρ. σὺστασιν
 εἰς αὐτὸν μέρ.

καίρι πρῶτες οἱ ποταμοὶ φαίνονται τελευτῶν-
 τες εἰς τὴν θαλάσσην, ὅσοι μὴ εἰς ἀλλήλους·
 εἰς δὲ τὴν γῆν ἔθεις· ἀλλὰ καὶ ἀφανισθῆναι,
 πάλιν ἀναδιδῶσι· μεγάλοι δὲ γίνονται τῶν
 ποταμῶν, οἱ μακρὰν ῥέοντες ἀφ' ἐπίσης.
 πολλὰν γὰρ δέχονται ῥέματα ποταμῶν, ὥστε
 τεμνόμενοι ἐπὶ τόπων καὶ πάλιν μήκει τὰς ὁδοὺς.
 ἀφ' ὧν ὁ, τε Ἰστρος καὶ ὁ Νεῖλος μέγιστοι τῶν πο-
 ταμῶν εἰσι τῶν εἰς τὴν θάλασσην ἔξιόν-
 των. Ἐπεὶ τῶν πηγῶν ἄλλοι λέγουσιν ἐκεί-
 σου τῶν ποταμῶν ἄλλας αἰτίας, ἀφ' ὧν πολλοὺς
 εἰς τὸ αὐτὸν ἐμβάλλειν. ταῦτα δὲ πρῶτα φημι-
 εἶναι ὡς ἀδιώκτον ἔστι συμβαίνειν, ἄλλως τε καὶ
 τῆς θαλάσσης ἐκθῆναι τὴν ἀρχὴν ἐξουσίας.
 ὅτι μὲν οὖν ὕδατος τε τόπος ἔστι καὶ οὐ
 θαλάσσης, καὶ ἀφ' ἧν αἰτίαν ὁ μὲν πότι-
 μον, ἀδύνατον, πλὴν ῥέον, ὁ δὲ ἕως ἡμεῶν
 καὶ ἀπὸ τῆς τελευτῆς μάλλον ὕδατος ἐκ τῆς
 ἔστιν ἐκ θαλάσσης, καθάπερ ὁ ἐν τοῖς σώμασι
 ἀπὸ τῆς ἕως τῆς ἐξουσίας, καὶ μάλιστα ὁ
 τῆς ἕως, εἰρησθῆναι ποταμῶν ἡμῶν.

γρ. ἕως ἡμεῶν.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Ἡ ἀλμυρότης τῆς θαλάσσης πόθεν γίνεσθαι.

Περὶ δὲ τῆς ἀλμυρότητος αὐτῆς λεκ-
 τεόν, καὶ πότερον αἰεὶ ἔστιν ἐκ αὐτῆς, ἢ οὐτ'
 ἦν, οὐτ' ἔσται, ἀλλ' ἕως ἡμεῶν. Ἐπεὶ ἔτι
 οἰοῦνται ἅπαντες. τῆτο μὲν οὖν εἰκόσι πρῶτες
 ὁμολογεῖν, ὅτι γένηται, εἴπερ καὶ πᾶς ὁ κόσμος·
 ἀμα γὰρ αὐτῆς ποιοῦσι τὴν γῆν. ὥστε
 δῆλον, ὡς εἴπερ αἰεὶ ἔστιν ὁ πᾶν, καὶ ἐκ τῆς θα-
 λάσσης ἕως ἡμεῶν. ὁ δὲ νομίζουσι
 ἐλάττω τε γίνεσθαι ὁ πλῆθος, ὡς περὶ φησι
 Δημόκριτος, ἔτι τέλος ἕως ἡμεῶν, τῶν Αἰσώ-
 που μύθων ἔτι ἀφ' ἧν εἰκόσι ὅτι πεπει-
 σμένος ἔτι. καὶ γὰρ ἐκείνος ἐμυθολόγησεν, ὡς
 δις μὲν ἐκ Χαρυβδὸς ἀναρρόφησασα, ὁ
 μὲν περὶ τὰ ὄρη ἐποίησε φανερά, ὁ δὲ δὴ-
 τερον τὰς νήσους. ὁ δὲ τελευτῶν ῥοφήσασα,
 * ἕως ἡμεῶν ποιήσῃ πᾶν πᾶν. ἐκείνη μὲν οὖν
 ἡρμότην ὄρη Ζοιδύω περὶ τὸ πορθμῆα τοιοῦ-
 τον εἰπεῖν τὸ μῦθον· τῆς δὲ τὴν ἀλήθειαν ζη-
 τῆσιν, ἢ τῶν. δι' ἧν γὰρ αἰτία ἐμείνε ὁ περὶ τῶν,
 εἴτε ἀφ' ἧν βάρους, ὡς περὶ ἅπαντες ἔτι ἕως ἡμεῶν φα-
 σίν· ἐν περὶ χεῖρα γὰρ τούτων τὴν αἰτίαν ἰδεῖν·
 εἴτε ἔτι ἄλλο τι· δῆλον ὅτι ἀφ' ἧν τῆτο ἀφ-
 ἡμεῶν αἰαγκῆν ἔτι τὸ λοιπὸν χρόνον αὐτῶν.

γρ. ἕως ἡμεῶν ποιήσῃ πᾶν πᾶν

γρ. τῶν.

A Atqui flumina omnia quotquot in alia non influunt, in mare desinere visuntur: in terram, nullum: sed quanquam sese condunt, tamen rursus emergere solent. Amnium ij magni euadunt, qui per caua longo itinere labuntur: multos enim amneis, quorum vias loco ac longitudine intercipiunt, recipere solent. Quam ob rem Ister & Nilus, amnium qui in hoc mare exeunt, maximi habentur. Atque de amnium cuiusque fontibus alias alii causas astruunt: quoniam in eundem multi immittunt. Itaque hæc omnia effici non posse, apertum est: præsertim cum etiam inde originem mare habeat. Quod igitur locus iste aquæ, non maris locus sit, item quam ob causam pars altera, nempe quæ potius idonea est, haudquaquam nisi cum fluit, manifesta sit, altera remaneat; denique cur mare aquæ finis potius quàm principium existat, perinde ut in corporibus excrementa, nutrimenti omnis & maximè humidi, finis sunt; tot nobis dicta sint.

C

CAP. III.

De maris falsitudine.

DE maris autem falsitudine, & idem-
 ne semper mare sit, an aliquando non fuerit, & aliquando non erit, sed deficiet, (sic enim quidam opinantur,) dicamus oportet. Id igitur omnes fateri videntur: nempe quod factum sit, si totus etiam mundus ortum habeat. pariter enim cum eo maris ortum faciunt. Quare perspicuum existit, si vniuersum sempiternum sit, de mari quoque haud aliter esse sentiendum. Qui autem mare decrescere (sicuti Democritus asserit) tandemque defecturum censet, atque ita sibi persuasit, nihil ab Æsopi fabulis dissentire videtur. Is enim Charybdim, cum bis aquas exorbuisset, primo quidem monteis, mox insulas aperuisse, & ad postremum vbi forbuertit, terram prorsus assiccaturum iri commentus est. Verum Æsopo in nautam irato, eiusmodi fabulam dixisse congruebat: hisce autem qui veritatem rimantur, minus. Quam enim ob causam prius remansit, siue hoc propter pondus acciderit, quomodo etiam quidam horum aiunt (in promptu enim est eiusce rei causam perspicere) siue etiam propter aliud quippiam, patet esse necessarium, ut eandem ob causam ipsum reliquo tempore permaneat.

Dicant

τὸ δ' ἐκ κείνοις ἔρχεται εἰς τὸν τόπον εἰς
 ὃν ἀφροί ρέουσι. ὁμοίως δὲ γαλιόν κ' εἴ τις
 εἰπὼν ἰδρῶτα τῆς γῆς εἶ) πλεῖστα τῆσθε, οἴε-
 ται τί σαφέες εἰρηκέναι, καθάπερ Ἐμπεδο-
 κλῆς· πρὸς ποίησιν μὲν γὰρ οὕτως εἰπὼν,
 ἴσως εἴρηκεν ἰχθυῶς· (ἢ γὰρ μεταφορᾶ,
 ποιητικόν.) πρὸς δὲ ὃ γινώσκαι πλεῖστος
 οὐχ ἰχθυῶς· εἰδὲ γὰρ * εἰσὶν δὴλοι, πῶς
 ἐκ γλυκέος τῆς πόματος ἀλμυρῶς γίνεται
 ὁ ἰδρῶς· πότερον ἀπελθόντος ἕνός μόνον, οἷ)
 τῆ γλυκυτάτου· ἢ συμμιχθέντος, καθάπερ
 ἐν τῆσθε τῆς τέφρας ἠθουμῶσις ὕδασι.
 φαίνεται δὲ ὁ ἀπὸν ὁ αὐτὸς καὶ πρὸς ὃ εἰς
 πλεῖστα κῆσι τῶσθε συλλεγόμενον. καὶ γὰρ
 ἐκ γλυκοῦ πικρὸν κ' ἀλμυρὸν γίνεται, τῆ πινο-
 μένου κ' τῆ ἐν τῆ ἑσφῆ ὑγρῶ, γλυκέος ὄντος.
 εἰ δὲ ὡσαύτ' ὁ ἀπὸ τῆσθε κηίας ἠθουμῶσις ὕ-
 δασι γ' πικρὸν καὶ τῶσθε, τὰ μὲν ἕρσι συγ-
 καταφερομένης ἑσάτης τῆσθε διωάμεως οἴα
 καὶ φαίνεται ὑφισταμένη ἐν τῆσθε ἀγλαίσις
 ἀλμυρῶς· τὰ δὲ ἰδρῶτι στυεκκρῖνομένης
 ἐκ τῆσθε ἑσφῆ, οἷ) καταπλωύστος * τ' τοι-
 οῦτοι ἐκ τῆσθε σώματος, τῆσθε ἑσφῆ ὑγρῶ.
 δὴλον ὅτι καὶ τῆσθε τῆσθε ὁ ἐκ τῆσθε γῆς συγ-
 καταμειγνύμενον τὰ ὑγρῶ, ἀπὸ τῆσθε ἀλμυ-
 ρότητος. ἐν μὲν οὖν τῶσθε σώματι γίνεται ὁ
 ἰοδόν ἐν τῆσθε ἑσφῆς ὑπόστασις ἀπὸ πλεῖ-
 ἀπεψίας· ἐν ἧ τῆσθε γῆ, πῆσθε ἑσφῆ ὑπόστασις
 λεκτέον. ὅλως δὲ, πῶς οἷ) τε ποσῶτον ὕδα-
 τος πλεῖστος ἑσφῆσθῆσθε καὶ θερμῆσθῆσθε
 ἐκκρῖνεται; πολλοσὸν γὰρ δεῖ μέρος αὐτῶ
 τῆσθε ἀφθόντος εἶ) ἐν τῆσθε γῆ. ἐπὶ δὲ ἀπὸ πῆσθε
 καὶ κῆσθε ὅσθε ἑσφῆσθῆσθε τῆσθε γῆ, εἶτε
 πλείων, εἶτε ἐλάττω, * ἰδίει; ἐν γὰρ ὑγρῶ-
 τῆσθε καὶ ὁ ἰδρῶς γίνεται πικρὸς· εἶπερ γὰρ καὶ
 τότε, καὶ κῆσθε ἐξελῶ. οὐ φαίνεται δὲ τῆσθε
 συμβαῖνοι· ἀλλὰ ἑσφῆ μὲν ἑσφῆ, ὑγρῆσθῆσθε
 τῆσθε ὑγρῶ δ' οἷσθε, ὡσθε πῆσθε ποσῶτον.
 πῶς δ' οὖν οἷ) τε πρὸς πλεῖστα πρὸς τῆσθε
 σῆσθε, ὑγρῶσθε οἷσθε τῆσθε γῆς, * ἰδίειν ἑσφῆσθῆσθε
 μὲν; ἀλλὰ μάλλον εἰκὸς, ὡσθε φασὶ πῆ-
 σθε, ἀπελθόντος τῆσθε πλείου, καὶ μῆσθεσθῆσθε
 σθῆσθε τῆσθε ὑγρῶ ἀπὸ τὸν ἥλιον, ὃ λειφθέν
 εἶ) τῆσθε τῆσθε ὑγρῶ δὲ οἷσθε, * ἰδίειν ἀ-
 διώατον. τὰ μὲν οὖν λεγόμενα τῆσθε ἀλμυ-
 ρότητος ἀπὸ ἀπὸ ἀπὸ φαίνεται τὸν λό-
 γον.

γρ. ἀπὸ τῆσθε

γρ. πῆσθε

γρ. ἰδίειν;
γρ. ἰδίειν ἢ
ἰδίειν

γρ. ἰδίειν

γρ. ἰδίειν

Ἡμεῖς δὲ λέγοντες ἀρχὴν λαβόντες ἢ
 αὐτῶν ἢ ἐπὶ πρὸς τῆσθε. ἐπεὶ γὰρ καὶ τῆσθε δι-
 πλῶν εἶ) πλεῖστα ἀναθυμῆσθε, πλεῖστα μὲν ὑγρῶσθε

A quod idem illis obuenit eo in loco, in
 quem confluunt vniuersi. Parietiam mo-
 do ridiculum fuerit, si quis cum mare
 terræ sudorem esse dixerit, dilucidum
 quippiam dixisse putet, perinde vt Em-
 pedocles. Is enim ita locutus, quo ad
 poësin, satis forsitan dixit (quippe cum
 translatio poëtis amica sit:) quo ad co-
 gnoscendam naturam, non satis. Hic
 enim minimè constat apertumve est, quo-
 nam pacto è dulci potu falsus sudor pro-
 ueniat, vtrum abeunte quodam, ceu
 parte dulcissima solummodo, an per-
 misto, quomodo in aquis per cinerem
 colatis euenit. Causa eadem & excre-
 mentorum generi, quod in vesicam
 colligi solet, competere videtur: quip-
 pe quod amarum falsumque euadat,
 cum tamen qui bibitur humor, & quem
 cibus continet, dulcis sit. Itaque si vt
 aqua quæ per cinerem transmittitur, a-
 mara fit, sic & vrina atque sudor amaro-
 rem contrahunt: vrina quidem, quod
 facultas eiusmodi vna cum ea defera-
 tur, qualis est falsitago illa quæ etiam
 in vasis subsidere videtur: sudor verò,
 quia facultas illa pariter cum eo è carni-
 bus sequestretur, humore scilicet qui se-
 se foras promit, quod tale est, è cor-
 pore abluendo deradente: perspicuum
 est, quod in ipso quoque mari, quod
 in terra cum humore miscetur, falsitu-
 dinis causa est. Verum in corpore, tale
 est pars ea cibi quæ subsidet propter con-
 coctionis vacuitatem. At in terra quo-
 nam pacto hoc ipsum insit, dicendum e-
 rat, atque omnino quæ fieri potuit, vt
 tanta aquarum copia è terra dum sicce-
 ret calefieretque, excreta sit. eam enim
 partem quandam esse exiguam, respectu
 eiusce quæ in terra relicta est, conuenit.
 Præterea cur non etiam nunc terra, siue
 maior siue minor, sudare cum resiccatur,
 soleat? humiditas enim & sudor amara
 fiunt. Nam si tunc, & nunc quoque o-
 portebeat: at id nequaquam accidere vi-
 demus. immò terra cum humida est, re-
 siccatur: cum verò sicca, nihil ta-
 le pati solet. Quæ igitur fieri potuit, vt
 terra cum circa primam sui generationem
 humecta esset, sudorem obarescendo e-
 miserit? Quin potius par est (sicuti non-
 nulli aiunt) humore plurimo abeunte, &
 solis beneficio in cælum scandente,
 quod reliquum fuit, esse mare. Nam fie-
 ri non potest, vt tellus cum humecta est,
 sudet. Quæ igitur falsitudinis causæ narra-
 tur, rationem videntur effugere.

Nos autem eodem quo & prius
 sumpto initio dicamus. Cum enim ha-
 litum esse duplicem, alterum humidum,

Nam pars alia ascendit, alia rursus descendit. Quinetiam loca commutant, quæ per summa innatare, quæque in ima rursus deferri assolent. Porro falsitudinem in rei cuiuspiam admistione consistere palam est, non ex iis tantum quæ dicta sunt, verumetiam si quis vas è cera efformatum in mare demittat, obturato prius re tali osculo, vt nihil interhiet per quod mare introfluat. quæ enim sese vasis per cereos parietes insinuat aqua, potulenta euadit. nam vt terrena portio, ita & quod falsitudinem sua admistione committit, sequestrari cum percolatur aqua, assolet; id enim tum ponderis, (falsa enim quam dulcis grauior est,) tum etiam crassitudinis causa extat. Etenim aquæ crassitudo corpulentiaque tantam afferre differentiam potest, vt nauigia æquo rerum quæ conuehantur onere pressa, in amnibus ferè demergi videantur, in mari modicè sese atque ad nauigandum peropportunè habeant. Quamobrem nonnulli eorum qui in amnibus nauibus onerant, ob eam ipsam ignorationem damnum subière grauissimum. Quòd autem quippiam admistum sit, illud argumento esse potest, quòd eius moles crassiuscula est. nam mare, propè quasi lutum est, tantam rei corpulentæ copiam continet. si quis enim aquam indito sale vehementer falsam fecerit, in ea oua, etiam si plena sint, innatant. Hoc idem circa ipsa quoque falsamenta moliri solent. Quòd si in Palæstina sit, (vt quidam ferunt,) lacus eiusmodi, in quem si à quocumque homo vincetus aut iumentum iniiciatur, per summa natat, nec in aquis mergitur is; profectò testimonio fuerit hisce quæ iam dicta sunt: aiunt enim adeo amarum falsumque esse lacum, vt piscis nullus innascatur: & vestimenta purget, si quis madefacta concusserit. Quæ omnia eorum quæ diximus, signa sunt, nempe quòd corpulentum quiddam falsitudinem pariat, & quiddid quod inest, terrenum sit. Etenim in Chaonia, fons quidam aquæ falsiusculæ habetur, qui haud longè ab ortu in amnem dulcem quidem, at piscibus vacantem influit. Nam, vt aiunt incolæ, facta ab Hercule optandi potestate, cum is ab Erythia vaccas abigens rediret, salem pro piscibus elegerunt, qui ipsis è fonte fieri solet. huius enim aquæ pottionem quandam postea quam decoxè re, quiescere sinunt: quæ frige facta, vbi vnà cum calore humor euaporauit, in salem non densum grumosumque, sed niuis modo laxum atque subtilem verti solet. quod genus salis imbecillio rem quam cætera virtutem obtinet, largiùsque adhibitum gustum ingerit suauem:

Tom. I.

A ὁ δὲ πάλιν ἀέρχεται, ὁ δὲ πάλιν συγκαταβαίνει, καὶ τοῖς τοποῖς συμμέτασθαι τὰ τ' ὅτι πολλαχόροντα, ἔτα κατὰ τὴν πάλιν. ὅτι δὲ ὅτι ἐν μίξσει τίνος ὁ ἀλμυρὸν, ἐπὶ δὲ μόνον ἐκ τῆς εἰρημῶν, ἀλλὰ ἔτα τις ἀγχείον πλάσας, ἢ κλεινον εἰς τὴν θαλάτταν περὶ δὴσας ὁ σῶμα τοῖσιν, ὥστε μὴ πῦργχειῶσαι τῆς θαλάττης. ὁ γὰρ εἰσὶν ἀφ' τῆς ποίχων τῆς κλεινων ἢ πότιμον ὕδωρ. ὡς ἂν γὰρ διηγουμένον ὁ γεῶδες ἀποκρίνεται, καὶ ὁ ποιοῦ τὴν ἀλμυρῶτητα ἀφ' τὴν συμμίξιν. τὸ γὰρ αἴτιον καὶ τῆς βάρους. πλῆθον γὰρ ἔλκει ὁ ἀλμυρὸν ἢ ὁ πότιμον. καὶ τῆς πάχους. καὶ γὰρ ὁ πάχος ἀφ' ἑρῆς ποσῶτον, ὥστε τὰ πλοῖα ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀγχείμων βάρους ἐκ μὲν τοῖς ποσῶσι. * ὀλίγον κα-
B παδωδὴν, ἐκ δὲ τῆς θαλάττης μετεῖως ἔχον καὶ πλῆσι κῶς. δὴσῶν ἐνίοι τῆς ἐν τοῖς ποσῶσι δὴ.
 * γεμίοντων τῆς πλοίων, ἀφ' τὴν ταῦτιον τὴν ἀγχοῖα ἐκ μὲν ἡσῶν. τεκμήριον δὲ τῆς μίγνυμεν τίνος ὁ παχύτερον εἶ) τ' ὄγκον.
C εἰ γὰρ τις ὕδωρ ἀλμυρὸν ποιῆσθαι σφόδρα, μίξας ἀσας, ὅτι πλεονοσι τὰ αἶ, καὶ ἢ πληρῆ. γεῶδες γὰρ ὡς ἂν πηλὸς ἢ ἴσσοτον ἔχῃ σῶμα τῶδες πλῆθος ἢ θαλάτταν. ταῦτ' οὖν τῆς δρῶσι καὶ περὶ τὰς ταιχειάς. εἰ δὲ ἔστιν, ὡς ἂν μύθολογοῖσιν, ἐκ Παλαστίνης τοιαῦτη λίμνη, εἰς αὐτὴν εἰς ἐμβάλλη σιωνδῆσας ἀνδρῶν ἢ ἰσοζύγιον, ὅτι πλῆθον, καὶ οὐ κατὰ δύεσθαι καὶ ὕδατος, μῆτυριον αἰ' εἶν τοῖς εἰρημῶσι. λέγουσι γὰρ πικρὸν οὕτως εἶ) τὴν λίμνην ἔτα ἀλμυρὸν, ὡς τε μῆτενα ἰσῶν ἐγίνεσθαι. τὰ δὲ ἰματῖα ῥύσθην, ἐκ τῆς ἀφασίση, βρέξας, ἔτα ὁ καὶ τὰ τοιαῦτα σημεῖα πῶτα τῆς εἰρημῶν, ὅτι ὁ ἀλμυρὸν ποίησῶμα τι, καὶ γεῶδες ὅτι ὁ σιωνδῆσας ἐν τε γὰρ τῆς Χαονία κρείων τῆς ὅτι ὕδατος πλατυτέρου. ἀπορρεῖ δὲ αὐτῆ εἰς ποταμὸν πλησίον. γλυκῶν μὲν, ἰσῶς δὲ ἐκ ἔχοντα. εἰλοντο γὰρ δὴ, ὡς οἱ ἐκ μύθολογοῖσιν, ἔξοσις δόξισις κατὰ τῆς Ηρακλέους, ὅτε ἦλθεν ἀγχοῖα ἐκ τῆς Ερυθείας τὰς βοῖς, ἀσας δὴ τῆς ἰσῶν, οἱ γίνεσθαι αὐτῆς ἐκ τῆς κρείωνς. ταῦτα γὰρ τῆς ὕδατος ἀφελόντες τὴν μῆσας ἰσῶσι, καὶ γίνεσθαι ψυχρὸν, ἔτα ἀπατμίση ὁ ὕχρον ἀμα τὰ θερμῶν, ἀσας, οὐ χονδροῖς ἀλλὰ χαυῶσι καὶ λεπτοῖς, ὡς ἂν χῶν. εἰσὶ οἱ δὲ τὴν δυνάμιν ἀσθενέστεροι τῆς ἀλλῶν. καὶ πλείους ἠδυνῶσι ἐμβλάστητες.

Vuu iij

καὶ πλεὺν χροῖον ἔχει ὁμοίως λευκοί. τοιοῦτον δὲ ἔτερον γὰρ καὶ ἐν Ομβρεῖσι. ἔστι γὰρ τις τόπος ἐν ᾧ πεφύκασι κάλαμος καὶ χροῖος. τούτων οὖν καταχθίοσι, καὶ πλεὺν τέφραν ἐμβαλλόντες εἰς ὕδωρ ἀφέροισιν. ὁτοῦ δὲ *λίπωσι πῖτῃ ὕδατος, τῆτο ψυχρὸν, ἀλῶν γὰρ πλήθος. ὅσα δὲ ἔστιν ἀλμυρὰ ῥέματα ποταμῶν ἢ κριῶν, τὰ πλείστα θερμά ποτε εἶναι δεῖ νομίζεσθαι. εἴτα πλεὺν μὲν ἀρχὴν ἀπεσβέσθαι τῆ πυρρός. δι' ἧς δὲ διηροῦται γῆς, ἐπὶ μὲν δὲ ὅσον οἷον κενία καὶ τέφραν. εἰσὶ δὲ *πολλαχόθεν καὶ κριῶν ἔρματα ποταμῶν, ποταμοδαμοὶς ἔχοντα χυμοὶς. ὧν πᾶντων ἀπῆλτέον πλεὺν ἐνοσάν ἢ ἐγγινομύλιον διδάμιν πυρρός. καομύνη γὰρ ἢ γῆ ἢ μάλλον καὶ ἠήτον, ποταμοδαμῶν λαμβανῆ μορφῆς *καὶ χροῖος χυμῶν. φυσιχίας γὰρ καὶ κενίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων γὰρ πλήρης διδάμειων, δι' ὧν τὰ ἠητούμνη ὕδατα, ὄντα γλυκέα, μεταβάλλει. ἔτι μὲν ὄξεια γίνετα, καθάπερ ἐν τῇ Σικανικῇ τῆς Σικελίας. ἐκδὲ γὰρ ὄξάλμη γὰρ, καὶ χροῖοντα καθάπερ ὄξει, πρὸς ἕνια τῶν ἐδεσμάτων, αὐτὰ. ἔστι δὲ ἔτι πρὸς Λύγκον κριῶν τις ὕδατος ὄξείος. πρὸς δὲ πλεὺν Σκυθικῶν, πικρῆ. ὅ δὲ ἀπορρέον αὐτῆς, τὸ ποταμὸν εἰς ὃν εἰσβδύλει, ποιεῖ πικρὸν ὄλον. αἱ δὲ διαφοραὶ τούτων, ἐκδὲ δὴ λαμ. ποῖοι δὲ χυμοὶ ἐκ ποῖων γίνονται κρῶσεων, εἴρηται πρὸς αὐτῶν χωρὶς ἐν ἄλλοις. πρὸς μὲν οὖν ὕδατων καὶ θαλάττης, δι' αὐτῆς αἰτίας αἰεὶ τε σίωχεως εἰσι, καὶ τις ἢ φύσις αὐτῶν. ἐπὶ δὲ ὅποσα πάθη καὶ φύσιν αὐτοῖς συμβαίνει ποιεῖν ἢ πάθη, εἴρηται χροῖον ἢ μὲν πρὸς τῶν πλείστων.

γρ. π. π. μ. ὅς τ.

γρ. ποταμῶν

γρ. καὶ χροῖος ἐκ χυμῶν.

A colore item non æquè candido existit. Aliud huic rei proximum Umbri moluntur. quendam enim locum habent, in quo arundines & iunci enascuntur: quorum cinerem decoquere aqua soliti sunt, donec exiguum supersit humoris: qui ubi refrigit, in salis copiam euadere solet. Quicumque autem amnium fontiumve fluxus falsi sunt, eos maxima ex parte aliquando incaluisse, deinde ignis principium extinctum fuisse, censendum est. B terram verò per quam transmissi colantur, cineris & calcis naturam adhuc retinere. Sunt etiam plerisque in locis tam fontes quàm amnium fluentia, quæ varia saporum genera præferunt. quorum omnium causam esse igneam virtutem, siue facultatem quæ in eis est aut innascitur, statuendum est. Nam terra dum ignem sentit, quòd plus aut minus id pati soleat, varios saporum colorumque formas contrahit. quippe quæ aluminis, calcis, & cæterorum id genus virtutibus plena redatur: per quæ dum transmittitur aqua quæ dulcis est, permutari solet. Et quædam acescit: quo modo in Sicilia agro Sicanico euenire videmus. Inibi enim oxalme, (quam acidam muriam interpretor,) gignitur, qua ut aceto in quibusdam epularum generibus uti solent. Est autem & circa Lyncon fons quidam, cuius aqua acida est; circa Scythiam alius, qui amaras euomit aquas, quæ vniuersum amnem in quem incidunt, amarum reddunt. Horum differentia hinc aperta sunt. Sed qui sapor ex quibus temperaturis exultent, seorsim per se alio loco dictum est. Igitur de aquis & mari, quas ob causas assidue semper sint, quanam sit eorum natura, qua ratione ac via permutentur, tum etiam de plurimis affectibus quos committere aut pati per naturam ipsi accidit, propè diximus.

Κ Ε Φ Α Λ. Δ.

C A P V T I V.

Περὶ αἰτίας καὶ γένεως πνέμεων.

Ventorum cause & generatio.

Περὶ δὲ πνέμεων λέγωμεν, λαβόντες ἀρχὴν πλεὺν εἰρημύλιον ἢ μὲν ἤδη πρὸς τέρρον. ἔστι γὰρ δύο εἶδη τῆς ἀναθυμιάσεως, ὡς φασί. ἢ μὲν ὑγρὰ, ἢ δὲ ξηρὰ. καλεῖται δὲ ἢ μὲν ἀτμίς, ἢ δὲ ὅ μὲ ὄλον ἀνώουμος. τὰ δὲ ὅτι μέρει ἀνάγκη χροῖομοις καθόλου, πρὸς αὐτῶν αἰτίων οἷον καπνόν. ἔστι δὲ ὅτε ὑγρὸν ἀπὸ τῆς ξηροῦ, ὅτε ὅ ξηρὸν ἀπὸ τῆς ὑγροῦ. ἄλλα πᾶντα ταῦτα λέγεσθαι κατὰ πλεὺν ὑποφωλῶν.

DE ventis autem initio quod iam prius diximus sumpto, dicamus. Duæ enim sunt nostra quidem sententia halitus species: alter humidus est, alter siccus. Ille vapor nuncupatur, hic in totum nomine caret, particulari tamen vtentes, vniuersaliter cum, veluti fumum vocemus necesse est. Cæterum nec humidum sine arido, nec aridum sine humido esse potest, verum hæc omnia ita secundum exuperationem vocari solent.

Itaque cum sol ipse orbita feratur, & ubi propius accedit, humorem vi caloris subuehat: ubi autem longius dimouet sese, vapor qui sublatus fuerat, rursus in aquam refrigerationis beneficio concresecat: qua de causa imbres hyeme potius quam aestate fiunt, & nocte quam interdiu: sed non videtur, propterea quod imbres nocturni magis quam diurni lateant. aqua autem illa quae ad ima deferri solet, tota in terram distribuitur, terra vero ipsa multum ignis atque caliditatis in sese habet: atque sol non solum cum humorem qui per summa telluris residet, attrahit, verumetiam terram ipsam calfaciendo assiccet. cumque halitus, (id quod iam dictum est,) duplex sit, alter vapidus, alter fumidus, vtrumque profecto halitum fieri necessarium est. quorum qui humorem continet largiorem, imbrium primordium, (quemadmodum antea dictum est,) existit: qui aridus est, flatuum omnium principium atque natura. Haec autem ad hunc eueniant modum esse necesse, ex ipsis etiam effectibus certum est. Etenim halitum differentiam recipere necessum est. Atque solem & terrae caliditatem ea ipsa efficere non modo possibile, verum etiam necessarium existit. Cum autem species vtriusque diuersa sit, patet quod inter se discrepant. Nec venti eadem ac imbrium natura existit, perinde ut quidam aiunt. eundem enim aërem si moueatur, ventum: si concresecat, aquam esse volunt. Verum ex hisce aër (quemadmodum antea diximus) gigni solet. Vapor enim humidus algidusque est. nam facile terminos suscipit, ut humidus: at quia aquae est, suapte natura, ut aqua non calefacta, frigidus existit: fumus vero, calidus & aridus. Quare ex hisce tanquam ex symbolis constituitur aër, qui humidus calidusque est. Etenim absurdum fuerit, si aër iste qui quemque ambit, dum motu cietur, flatus fiat, & vndeuis fuerit agitated, ventus exulter: & non ut amneis esse existimamus, non qualitercumque profluente aqua, etiam si multa sit: sed quod profluit, id à fonte ortum ducat oportet: sic de ipsis quoque ventis res habere dicatur. Nam ab aliqua ingenti ruina magna aëris copia, quae nec principium habeat nec fontem, moueri potest, quae autem fieri assolent, ea quae diximus, approbant. Nam quia continuè quidem, sed plus ac minus fieri, & maior minorve halitus assolent, semper nubes ac spiritus per singula anni tempora pro cuiusque natura efficiuntur.

A Φερονμία δὲ τῆς ἡλίου κύκλου, καὶ ὅταν μὲν πλησιάζῃ, τῆς θερμότητι ἀνάγκητος ὁ ὑγρὸν, πορρωτέρω δὲ γιγνομένης εἰς τὴν ψύξιν, συνισαμένης πάλιν τῆς ἀναρθείσης ἀτμίδος εἰς ὕδωρ. εἰς ἡμέρας τε μᾶλλον γίνεσθαι τὰ ὕδατα, καὶ νύκτωρ ἢ μὲν ἡμέραν. ἀλλ' ἔδοκεῖ, εἰς τὸ λαμβάνειν τὰ νυκτερινὰ τῆς μερῆς ἡμέραν μᾶλλον. ὅθεν κατὶόν ὕδωρ ἀφαιρῶνται πρὸς εἰς τὴν γῆν. ὡς ἀρχὴ δ' ἐν τῇ γῆ πολὺ πῦρ, καὶ πολλὴ θερμότης. καὶ ὁ ἥλιος ἔμνον ὁ ὀπιπολάζον τῆς γῆς ὑγρὸν ἔλκει, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν αὐτὴν ἐξηραίνει θερμῶν. τῆς δ' ἀναθυμιάσεως, ὡς ἄρ' εἴρηται, διπλῆς ἔστι, τῆς μὲν ἀτμίδωδος, τῆς ἰκαπνώδους, ἀμφοτέρως ἀναγκῆτον γίνεσθαι. τούτων δ' ἢ μὲν ὑγρὸν πλέον ἔχουσα πλήθος ἀναθυμιάσεως, ἀρχὴ τῆς ὑδατῶς ὕδατος ἔστιν, ὡς ἄρ' εἴρηται παρ' ἄλλοις. ἢ δὲ ἐξηραίνουσα τῆς πνυμάτων ἀρχὴ ἐστὶ φύσις πρῶτων. ταῦτα δ' ὅτι τῶν τ' ἔργον ἀναγκῆτον συμβαίνειν, καὶ εἰς αὐτὰ τῶν ἔργων δῆλον. καὶ γὰρ τὴν ἀναθυμιάσιν ἀφαιρῶν ἀναγκῆτον, καὶ τὸν ἥλιον, καὶ τὴν ἐν τῇ γῆ θερμότητα ταῦτα [πρῶτα] ποιῶν ἔμνον διωκῶν, ἀλλὰ καὶ ἀναγκῆτον ἔστιν. ἐπεὶ δ' ἕτερον ἕκατέρως ὁ εἶδος, φανερόν ὅτι ἀφαιρῶν. καὶ εἰς αὐτὴν ἔστιν ἢ τε τῆς ἀέρος φύσις, καὶ ἢ τῆς ὑδατῶς ὕδατος, κατὰ τὴν τινὲς λέγεισι. τὸν γὰρ αὐτὸν ἀέρα κινῶμενον μὲν ἀέρον εἶναι, σιυισαμένοι δὲ πάλιν ὕδωρ. ὁ μὲν οὖν ἀήρ, κατὰ τὴν ἐν τοῖς παρ' αὐτῶν λόγοις εἴρηκα μὲν, ἢ δὲ ἐκ τούτων ἢ μὲν γὰρ ἀτμὶς, ὑγρὸν καὶ ψυχρόν. ὁ δὲ αἰὲρ μὲν γὰρ ὡς ὑγρὸν, ἀφαιρῶν δὲ ὁ ὕδατος εἶναι, ψυχρόν τῆς οἰκείας φύσεως, ὡς ἄρ' ὕδωρ μὲν θερμανθεὶς ὁ δὲ καπνός, θερμὸν καὶ ἐξηραίνον. ὡς τε κατὰ τὴν ἐκ συμβόλων, σιυισαται ὁ ἀήρ, ὑγρὸς ἔστι θερμός. * ἔστι γὰρ ἀποτικόν εἰς ὁ αἰὲρ ἐκαστοῖς αἰετικῶν μέρους ἀήρ, * ἔστι κινῶμενος, πνεῦμα. ἔστι ὅταν αἰὲρ τυχὴ κινηθεῖς, αἰετος ἔσται. ἀλλ' ἔστι κατὰ τὴν τοῖς πρῶτοις ὡς ἀπολαμβάνομεν εἰς ὅπως οὐ τῆς ὕδατος εἶναι ῥέοντος, εἰ δὲ αἰὲρ ἔχει πλήθος, ἀλλὰ δεῖ πηγαῖον εἶναι ὁ ῥέον. ἔστι ἔστι τῶν ἀέμων ἔχει. κινῶμεν γὰρ αἰὲρ πολὺ πλήθος ἀέρος ὑπὸ πίνοσ μεγάλης πίωσεως, ὅθεν ἔχον ἀρχὴν, ὅθεν πηγαῖον. μὲν τυρῆ δὲ τῆς γινόμενα τοῖς εἰρημνοῖς. ἀφαιρῶν γὰρ ὁ σιυεχῶς μὲν, μᾶλλον δὲ καὶ ἡπτόν, καὶ πλείω ἔστι ἐλατῶ γίνεσθαι τῆς ἀναθυμιάσιν, αἰεὶ νέφη τε ἔστι πνύματα γίνεσθαι καὶ τὴν ὕδωρ ἐκαστὴν ὡς πέφυκε.

Vide Vi-com. qui suspicatur deesse ante haec verba aliquid.

Διὰ δὲ τὸ εἶοτε μὴ πλεῖον ἀτμιδῶδη γίνεσθαι
 πολλαπλασίον, ὅτε δὲ πλεῖον ξηρῶν καὶ καπνώ-
 δη, ὅτε μὴ ἐπομβρατὰ ἔτη γίνεσθαι καὶ ὑγρα-
 ὅτε δὲ ἀνεμόδη καὶ αὐχμῶδη. ὅτε μὴ οὖν
 συμβαίνει ἐπὶ τοῖς αὐχομοῖς, καὶ τὰς ἐπομβρίας,
 πολλοὺς ἅμα καὶ κατὰ σιωεχῆ γίνεσθαι χέρων.
 ὅτε δὲ καὶ κατὰ μέρη. πολλάκις γὰρ, ἢ μὴ κύ-
 κλω χέρων λαμβάνει τοῖς ὠραίοις ὄμβροισι,
 ἢ ἐπὶ πλείοις. ἐν δὲ τῶν μέρων ταύτης, αὐχο-
 μὸς ὅστιν ὅτε δὲ τοῦ ἀνωτέρου, τῆς κύκλω πάσης
 ἢ μετερίοις χρωδῆς ὑδασι, ἢ καὶ μάλλον
 αὐχομῶδης, ἐν τῷ μύριον ὑδατος ἀφθονον
 λαμβάνει πλῆθος. αἴτιον δ', ὅτι ὡς μὴ τὰ
 πολλὰ, τὸ αὐτὸ πάθος ὅτι πλείον διήκειν εἰ-
 κὸς χέρων, Διὰ δὲ τὸ πᾶσα πλησίως κείσθαι
 πρὸς τὸ ἥλιον τὰ σῦνεγγυς, ἐὰν μὴ τι δια-
 φορῶν ἔχωσιν ἰδῶν. ἢ μὴ δὲ εἶοτε κατὰ τὸ
 δὲ μὴ [τὸ] μέρος ἢ ξηρὰ ἀναθυμιάσις ἐ-
 γήετο πλείων. κατὰ δὲ τὸ ἄλλο, ἢ ἀτμιδῶδης.
 ὅτε δὲ τοῦ ἀνωτέρου. ἢ αἴτιον δὲ τούτου αἴτιον
 τὸ ἕκαστέραν μεταπίπτειν εἰς πλεῖον τῆς ἐξωδῆς
 χέρων ἀναθυμιάσιν. οἷον ἢ μὴ ξηρὰ κατὰ πλεῖον
 οἰκείαν ῥῆ χέρων, ἢ δὲ ὑγρατὰ πρὸς πλεῖον γ-
 τνωσῶν, ἢ ἐπὶ τὸ πᾶσα πινὰ τόπον ἀπεώ-
 δη ὑπὸ πνύματων. ὅτε δὲ αὐτὴ μὴ ἐμει-
 νει, ἢ δὲ ἐναντία ταῦτόν ἐποίησε. καὶ συμ-
 βαίνει τὸ πολλακίς, ὡς πρὸς τὸ τῶν ὄμβρων,
 ἐὰν ἢ ἀνω χυλῖα ξηρὰ ἢ, πλεῖον κατὰ εἰ-
 πῶς διακείσθαι καὶ ταύτης ξηρῆς οὐσίας, ὑγρατὰ
 πλεῖον δὲ ἢ ψυχρὰ ἔστω καὶ πρὸς τοῖς τόποις
 αἰπιπείσασθαι ἐπὶ μεταβάλλειν τὰς ἀναθυ-
 μιάσας. ἐπὶ δὲ κατὰ τοῖς ὄμβροισι ἀνεμῶς ὡς τὰ
 πολλὰ γίνεσθαι ἐπὶ κείνοις τοῖς τόποις, κατὰ οἷς
 αἰπιπείσασθαι γίνεσθαι τοῖς ὄμβροισι, καὶ τὰ πνύ-
 ματα παύεται, ὑδατος γνομῶν. ταῦτα γὰρ
 αἰάγκη συμβαίνει, Διὰ τὰς εἰρημνῶς ἄρ-
 χας. ὕδατος τε γὰρ ἢ γῆ ξηρανομῶν ὑπὸ
 τε τῶν ἐν αὐτῇ θερμῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων,
 ἀναθυμιάσται. τῶν δὲ ἢ ἀνωτέρου σώμα. καὶ
 ὅταν ἢ τοιαύτη ἀποκρίσις ἢ, καὶ ἀνεμοὶ κατέ-
 χουσι. παυομῶν δὲ, διατὰ τὸ ἀποκρίεσθαι τὸ
 θερμὸν αἰεὶ καὶ ἀναφέρεσθαι εἰς τὸ ἀνω τόπον,
 σπυρίσασθαι ἢ ἀτμῆς ψυχρομῶν, καὶ γῆ ὑδατος.
 καὶ ὅταν εἰς ταῦτο σπυρίσασθαι τὰ νέφη, καὶ
 ἀπὸ τῶν εἰς αὐτὰ ἢ ψυξίς, ὑδατος γῆ καὶ κα-
 ταπείσθαι πλεῖον ξηρῶν ἀναθυμιάσιν. παύοισι τε
 οὖν τὰ ὑδατα γνομῶν τοῖς ἀνεμοῖς, καὶ
 παυομῶν αὐτὰ γῆ Διὰ τὰς τὰς αἰτίας.
 ἐπὶ τῶν γίνεσθαι * μάλιστα πνύματα ἀπὸ αὐ-
 τῆς τε τῶν ἀρκῶν ἐπὶ μεσημβρίας, τὸ αὐτὸ αἴτιον.

γρ. αὐτὸ

γρ. οὐκ ἔστι

γρ. μάλλον

A At quia interdum vapidus, interdum sic-
 cus & fumidus altero longè amplior assur-
 git: aliquando pluuii & humecti reddun-
 tur anni: aliquando flatuosi & squalibun-
 di. Quandoque igitur squalores imbrés-
 que multos simul & per magnum conti-
 nuumque tractum fieri: quandoque per
 parteis euenit. Sæpe enim regio quæ cir-
 cumquaque adiacet, temporarios reci-
 pit imbres, aut etiam plureis, at in hu-
 iusce parte aliqua squalor est. Quando-
 que è diuerso res agitur. nam cum tota
 quæ in circuitu est regio, aut modicis po-
B tiatur aquis, aut potius squalore fatiscat,
 vna quædam portio immensam aquarum
 copiam recipit. Cuius rei causa est, quòd
 magna ex parte eandem affectionem lon-
 gè latèque diffundi ac serpere consenta-
 neum est, quia vicina loca situm ad solem
 retinent consimilem, nisi peculiarem
 quandam fortita sint differentiam. At ve-
 rò interdum hac in parte siccus anhelitus,
 in altera vapidus, vberior gigni solet: non-
 nunquam vice versa accidit. Huius au-
 tem ipsius causa est, quòd halitus vterque
C in proximæ sibi que continuæ regionis ha-
 litum incidit: verbi causa, siccus per suam
 fluit regionem, humectus sibi proximum
 inuadit, vel etiam ad locum quendam
 remotiorem vi ventorum propulsus acce-
 dit. Interdum ille manet: & idem qui ei
 contrarius est, agit. Atque sæpenumero
 illud euenit, nempe quòd quemadmo-
 dum in corpore hominis, si alius supe-
 rior sicceat, inferior contrario habitu
 est: & è diuerso si inferior sicca sit, supe-
 rior humecta frigidàque est: sic & in ipsis
 quoque locis antiperistasis fit, & exhalationum
 genera commutantur. Præterea
D vt post imbrem flatus magna ex parte ori-
 ri eo in loco soliti sunt, in quo illum fie-
 ri contigerit: ita superueniente imbre con-
 sternuntur. Hæc enim propter principia
 quæ dicta sunt, euenire necessum est. Nam
 ab imbribus terra dum calore tam suo
 quàm superno resiccatur, halitum pro-
 fundit, qui nimirum venti materies esse
 solet. Atque vbi secretus eiusmodi in
 rerum natura fuerit, obtinent venti:
 quibus ponentibus, propterea quòd pars
 calida seuocari atque superum in locum
E efferri semper assolet, vapor refrigeratus
 consistit spissescitque, atque in humo-
 rem vertitur. Quintiam vbi eundem in
 locum pulsa nubes sunt, & frigus intrò
 se colligens circumfuso calori obluetur,
 oritur aqua, cuius beneficio siccus anhelitus
 refrigerari solet. Ergo vt imbribus ven-
 ti sopiuntur, ita vbi venti desistunt, imbres
 gigni propter has causas assolent. Adde
 quòd non aliud causæ est, cur à septentrio-
 ne & meridie flatus potissimum oriantur.

Omniū namque ventorum plurimi Aquilones & Austri spirare solent. Nam sol hæc vna loca non adit, sed ad ea sese applicat, ab eisque dimouet, ad occasum verò & exortum assidue fertur. Quamobrem nubes in cursu solis lateribus consistere solent: atque sole accedente, humor exhalat, aduersam in partem abeunte, hyemes imbrésque excitantur. Itaque ob solis lationem qua solstitia petuntur deserunturque, æstas hyémisque fiunt, & aqua in altum rapi, rursúmque in imbrem conuerti solita est. At cum aquæ plurimum in hisce locis descendat, ad quæ sol vergit, & à quibus sese remouet, (hæc autem sunt, quæ septentriones versùs atque meridiem posita sunt,) atque vbi tellus aquas recipit vberissimas, amplissimam inibi halituum copiam fieri necessum sit (perinde vt è viridi ligno fumum depromi copiosissimum videmus,) halitus autem ipse ventus sit; ratione euenit optima, vt inde flatuum plurimi principalissimique exoriantur. Qui autem à septentrionibus mittuntur, Aquilones: qui à meridie, Austri dicuntur. Porro spiritus tramite ferri obliquo assolent. nam circa terram spirant, cum tamen halitus ipse per directum feratur, quòd totus circumfundens aër flatuum lationem consecetur. Quocirca quæret quispiam, vtro ex loco superòne an infero flatibus initium sit. Nam desuper ventorum motio est, & antequam spirent, illustratur aër, si nubilus caliginosúsve sit: quippe cum nubis motio, flatus initium priusquam aperte ad nos venerit, portendat, tanquam flatu desuper originem habente. Cum autem ventus, quædam sicci halitus, quem tellus profundit, copia per terram currentis sit, motionis initium ab alto peruenire, materiei & ortus ab imo, planum est. Nam qua parte quod ascendebat, inclinabit, inde sui cursus causam sortitur. Nam latio eorum quæ à terra remotiora sunt, potior ac domina existit. Et insuper exhalatio ab imo sursum versùs recta linea fertur: cunctaque plus roboris habent, cum in propinquo sunt. At ortus principium ad terram referri debere in aperto est. Porro flatuum initia multis exhalationibus sensim coëuntibus exultare, quomodo amnium fontes terra humorem fundente fiunt, experientia quoque ipsa constat. Omnes enim venti minimi sunt, vnde singuli spirare cœperint. At vbi longius se protraxerint, ingenui venire solent. Præterea regio quæ septentrionibus subdita est, per hyemem tranquillatur, nec vllum flatum sentit. At quod paulatim expirat, atque eodem illo in loco latet, id vbi præterit, iam spiritus euadit illustris.

A πλῆθος γὰρ βορέαι ἐ νότοι γίνονται τῆς αἰέ-
μων· ὁ γὰρ ἥλιος τούτοις μόνοις οὐκ ἐπαρ-
χέται τοῖς τόποις, ἀλλὰ πρὸς τούτους, καὶ ἀπὸ
τούτων· ὅτι δυσμαὶ δὲ καὶ ὅτι αἰαθυμίας αἰεὶ
φέρεται. διὸ τὰ νέφη σιύιζαται ἐν τοῖς πλα-
γίοις· καὶ γίνεται παροσιόντος μὲν ἐν αἰαθυ-
μιάσις τῶ ἵγροῦ, ἀπιόντος δὲ πρὸς τὸ ἐν-
δωτίον τόπον, ὕδατα καὶ χιμῶνες. ἀπὸ μὲν
οὖν πρὸς βορέαν πρὸς ὅτι Ἑσπὰς καὶ ἀπὸ Ἑ-
σπῶν, ἄερος τε γίνεται καὶ χιμῶν· καὶ αἰαθυμίας
B τε ἀπὸ τῶ ὕδατος καὶ γίνεται πάλιν. ἐπεὶ δὲ
πλῆθος μὲν καταβαίνει ὕδωρ ἐν τοῖς τόποις
τούτοις ἐφ' οἷς τρέπεται, καὶ ἀπὸ ὧν· (οὗτοι δ'
εἰσὶν, ὅ, τε πρὸς ἀρκτον ἐ μεσημβρίῳ·)
ὅπου δὲ πλῆθος ὕδωρ ἐν γῆ δέχεται, ἐπὶ αὐτῷ
πλείστω ἀναγχῶν γίνεται πρὸς ἀναθυ-
μιάσις, πρὸς πλησίον οὖν ἐκ χλωρῶν ξύ-
λων καπνόν· ἢ δ' αἰαθυμιάσις αὐτῆ, αἰε-
μός ἐστιν· διὸ λόγος οὖν αὐτὸ ἐπιτελεθὲν γίγνεται
τὰ πλῆθη καὶ κυριώτατα τῶν πνέματων.
C καλοῦνται δ' οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἀρκτου, βο-
ρέαι· οἱ δ' ἀπὸ τῆς μεσημβρίας, νότοι. ἐν δὲ
φορᾷ τοῦ αἵματος ἐστὶ· πρὸς γὰρ πρὸς πνέου-
σιν εἰς ὄρθον γινόμενης τῆς ἀναθυμιάσεως· οὐκ
πᾶς ὁ κύκλος ἀπὸ τῆς σιύιζαται τῆς φορᾷ. διὸ
καὶ ἀπορήσθαι ἀπὸ τῆς, ποτέρωθεν ἐν ἀρχῇ τῶν
πνέματων ἐστὶ· ποτέρωθεν ἀπὸ τῆς, κατέ-
θεν· ἐν μὲν γὰρ κινήσει αἰώθεν, καὶ πρὸς πνέου-
σιν ὁ ἀπὸ ἐπίδηλος, καὶ ἢ νέφος ἐν ἀχλὺς ση-
μαίνει γὰρ * κινουμένη πνέματος ἀρχὴν, καὶ κινουμένη
πρὸς φαεραῖς ἐληλυθέναι τὸν αἴερον, ὡς αἰώ-
θεν αἰτῶν ἐχόντων πρὸς ἀρχὴν. ἐπεὶ δ' ἐστὶν
D αἴετος, πλῆθος τὴ τῆς ἐκ γῆς ἕρως ἀναθυ-
μιάσεως κινουμένη πρὸς πρὸς πνέου, δηλον ὅτι
τῆς μὲν κινήσεως ἐν ἀρχῇ αἰώθεν· τῆς δ' ὕλης
καὶ τῆς ἡμέσεως, κατέθεν· ἢ μὲν γὰρ ῥυθμίζονται
τὸ αἰόν, ἐκ δὲ τῆς αἰτίου· ἐν γὰρ φορᾷ τῶν
ποτέρωθεν κυρία τῆς γῆς· ἐν ἀμα κατέθεν
μὲν εἰς ὄρθον ἀναφέρεται, καὶ πρὸς ἰσχυρὰ μαλ-
λον ἐγγύς· ἐν τῆς ἡμέσεως ἀρχῇ, δηλον ὡς
ἐκ τῆς γῆς ἐστὶν. ὅτι δὲ ἐκ πολλῶν αἰαθυ-
μιάσεων σιύιζαται καὶ μικρὸν, ὡς αἰετὸς αἰ τῶν
E ποταμῶν ἀρχαὶ γίνονται ὑποτίθεσις τῆς γῆς,
δηλον καὶ ὅτι τῶν ἔργων. ὅθεν γὰρ ἕκαστοι
πνέουσι, ἐλάττωσι πρὸς εἰσὶ παροσιόντες δὲ
ἐν πόρρω λαμπαρῶν πνέουσι. ἐπὶ δὲ καὶ τὰ
πρὸς πρὸς ἀρκτον ἐν τῶν χιμῶνι, νέφεμα
καὶ ἀπνοα, κατ' αὐτὸν ἐκείνον τὸν τόπον, ἀλ-
λα τὸ καὶ μικρὸν ἀποπνέον καὶ λαμπαρῶν,
ἔξω παροσιόν ἢ δὲ πνέου λαμπαρῶν γίνονται.

πίς μὲν οὖν ἔστιν ἐκ τῆς αἰέμου φύσεως καὶ πῶς
 γίνεσθαι, ἐπὶ δ' αὐχμῶν τε πέρι, καὶ ἐπομβρίας,
 καὶ ἀφ' ἧν αἰτίας καὶ παύονται καὶ γίνονται
 μὲν πρὸς ὀμβροίς, ἀφ' ἧν τε βορέαι καὶ νότοι
 πλάστοι τῶν ἀέμων εἰσὶν, εἴρηται. πρὸς δ' οὐ-
 τοίς, καὶ πρὸς τῆς φορέας αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛ. ε'.

Διὰ τί τὰ πνύματα ποτε μὲν πνῆ, ποτε δὲ
 διαλείπει, ἔκ ποθεν ἔκ ποτε πνῆ ἕκαστος
 τῶν ἀέμων.

Ο Δ' ἥλιος, ἔκ παύς ἔκ σιυεξορμαῖ τὰ
 πνύματα. ἀσθενῆς μὲν γὰρ καὶ ὀλίγας
 ἕστας τὰς ἀναθυμιάσας, μῆραν δὲ πλείονι
 θερμῶ ὅτι τῆ ἀναθυμιάσας ἔλαττον ὄν, καὶ
 ἀφαιρῖν. ἐπὶ δ' αὐτῶ πλεὺ γὰρ φθάνει ξη-
 ραίνων, ὡρὶν γνέσθαι ἕκκρισιν ἀφαιρῖν, ὡς ὅτι
 εἰς ὅ πολὺ πῦρ, ἐκ δὲ ὀλίγον ἐμπεσῆ ὑπέκ-
 καυμα, φθάνει πολλάκις, ὡρὶν καπνὸν ποιῆ-
 σαι, κατακαυθῆν. ἀφ' ἧν οὖν τῶν τῶν αἰ-
 τῶν καταπαύς τε τὰ πνύματα, καὶ ἔξ ἀ-
 χῆς γίνεσθαι καλύψ, τῆ μὲν μῆραν κατα-
 παύων, ὅτι δὲ πᾶσι τῆς ξηροῦτος γίνεσθαι κα-
 λύων. ἀφ' ἧν οὖν Ὀρίωνος ἀνατολῶν μάλιστα
 γίνεσθαι νύκτα, καὶ μέγιστον ἔτησιων ἔκ πο-
 δρόμων. ὅπως δὲ γίνεσθαι αἰ νύκτα ἀφ' ἧν
 δύο αἰτίας. ἢ γὰρ ἀφ' ἧν ἀποσβεσθῆναι
 τῆς ἀναθυμιάσεως, ὅτι ὅταν γνέσθαι πᾶσι
 ἰσχυρῶς. ἢ καταμῆραν μῆραν ὑπὸ τῆ πνί-
 ρου. αἰ δὲ πλάσται καὶ ἐν ταῖς ἀνα μέσσοι ὡραῖς,
 ἢ ὅτι μῆραν ἀναθυμιάσθαι, ἢ τῶν ἡδὴ ἔξε-
 λυθῆναι πλεὺ ἀναθυμιάσιν, καὶ ἄλλω μῆραν
 ἔπιρρῶν. ἀχρῖς ὅτι ἔκ χαλεπῶς ὁ Ὀρίων εἶν
 δοκεῖ, καὶ διώων, καὶ ἔπιτελλων, ἀφ' ἧν ὅτι με-
 τὰ βολῆ ὡραῖς συμβαίνῃ πλεὺ δύσιν καὶ πλεὺ
 ἀνατολῶν, ἡ ἡμέρας ἢ χιμῶνος, ἔκ ἀφ' ἧν μέ-
 γιστος τῆ ἀφῆρ, ἡμερῶν γίνεσθαι πᾶσι πλῆθος. αἰ
 ὅτι μεταβολαῖ πᾶσι τῶν ἀφῆρ ἀφ' ἧν πλεὺ
 ἀοριστῶν εἰσὶν. οἱ δ' ἔτησιων πνέουσι μὲν ἔξ-
 πᾶς ἔκ κωδῶς ἔπιτολῶν, καὶ ἔτε πλεῖκαῦτα
 ὅτι πλησιάζῃ μάλιστα ὁ ἥλιος, ἔτε ὅτι πᾶσι.
 καὶ τῶν μὲν ἡμέρας πνέουσι, τῶν δὲ νύκτας
 παύονται. αἰτίων δ', ὅτι πλησιῶν μὲν ὄν, φθάνει
 ξηραίνων ὡρὶν γνέσθαι πλεὺ ἀναθυμιάσιν. ὅταν
 δ' ἀπέλθῃ μίκρον, σύμμετρος ἡδὴ γίνεσθαι ἢ
 ἀναθυμιάσας ἢ θερμότης, ὡς τε τῶν πεπηγῶν
 ὕδατα τήκεσθαι, ἔκ τῆς γῆς ξηραίνουμένης
 ὑπὸ τε τῆς οἰκείας θερμότητος, καὶ ὑπὸ
 τῆς τῆς ἡλίου, ὅτι τῶν φεσθαι καὶ θυμιάσθαι.

A Igitur natura venti quænam sit, & quo
 pacto oriatur, tum etiam de squalore &
 imbrum abundantia: item quam ob cau-
 sam post imbreis flatus & surgant & ster-
 nantur, & cur Aquilo & Auster sæpissimè
 spirent, ad hæc de ventorum cursu, dictum
 iam est.

CAP. V.

*Ventorum cessationis & commotionis cause:
 item quinque zonarum declaratio.*

Porro sol & comprimit, & exci-
 tat flatus. Etenim exhalationes
 cum imbecillæ sunt atque parvæ, ta-
 befacit: & ampliore suo calore, ea-
 rum calorem qui minor est, discernit
 atque dissipat. Adde quod terram prius
 assiccat, quàm secretio vniuersa orta
 sit. haud aliter ac magnus ignis paruum
 cremabile, si quod incidit, antequam
 fumum edat, deurit. Ob has igitur cau-
 sas, non minùs sol flatus compescere,
 quàm quominus ab initio orientur, ob-
 sistere solet: nam quia halitus emac-
 cerat, ventos ponere facit: quia ce-
 leriter terram assiccat, fieri prohibet.
 Quapropter circa Orionis exortum &
 ab eo vsque ad anniuersarios præuios
 aëri maximè consulescit. Ad summam,
 venti tranquillitas duabus de causis
 prouenire solet. Nam aut, quia ex-
 halatio frigoris beneficio extinguitur
 (ut fit, cum validum gelu coortum
 est,) aut quia æstus opera elanguescit.
 Mediis autem temporibus creberri-
 mè cælum à spiritu silet; aut quia non-
 dum quicquam exhalat, aut quia
 halitus iam abiit, necdum alius af-
 fluit. At Orion & cum oritur, & cum
 occidit, incertus ac difficilis esse pro-
 pterea videtur, quod eius exortus &
 occasus tum cum tempora euariant com-
 mutanturque, ille æstate, hic hyeme,
 accidant, idque propter sideris ma-
 gnitudinem diebus edurat pluribus. Om-
 nium autem mutationes turbulentæ pro-
 pter varietatem existunt. at anniuersa-
 rii post solstitium & caniculæ exor-
 tum, & non tum cum sol maximè ac-
 cedit receditve, aspirare solent: atque
 interdiu spirant, noctu desistunt. Cau-
 sa, quod sol cum proximè est, ter-
 ram prius assiccat quàm ut vlla oriatur ex-
 halatio. at cum paululum recessit, iam mo-
 dicus exultat calor, aded ut congeliatæ
 aquæ deliqueant, & dum terra cum suo
 tum solis calore inarescit, in quendam
 veluti fumum & exhalationem transcant.

Noctu verò desinunt flare ; quoniam tum congelata omnia liquifieri cessant, propter noctium frigus. Cæterum nec id quod gelu induratum est, nec id quod siccitatis habet nihil, exhalat: sed quod cum siccitate coniunctam obtinet humiditatem, id cum recalescit, anhelitum reddere solet. Nonnulli autem addubitant, quamobrem Aquilones constantius perflant post æstium solstitium, quos Etesias, (id est, anniuersarios,) vocant: Austri verò, post hybernum nequaquam. Hoc autem minimè alienum à ratione est. nam tempore opposito appellati Leuconoti fiunt, non tamen adeò continui. Iccirco latentes occasionem præbent inquirendi. Causa, quòd Aquilo à locis sub septentrionibus positus veniat, quæ aquarum & niuis copiosæ plena sunt, quibus à sole colliquatis post æstium solstitium potius quàm in ipso solstitio anniuersarii flare soliti sunt. Nam & ipsi quoque æstus ita fieri solent: non cum sol proximè ad septentriones accedit, sed cum diutius concallescit, & adhuc in propinquo est. Pari etiam modo Auiculares, (quos Græci Ornithias, ab aduentu auium, vocant,) post hybernum æquinoctium spirare soliti sunt. hi enim, anniuersarii imbecilli sunt, minores tamen atque tardiùs quàm anniuersarii flare solèt, nam septuagesimo die aspirare incipiunt: propterea quòd sol cum procul abest, roboris minus habeat. Non autem similiter continui perflant. quoniam quæ in summa telluris parte iacent, imbecillaque sunt, ea per id tempus secerni atque erui solent: quæ verò magis congelata sunt, plus caloris desiderant. Quamobrem hi intermittendo flare tantisper soliti sunt, quoad rursum anniuersarii in solstitio æstatis spirant. quandoquidem ab eo tempore semper ventus quàm maximè constanter flare solet. Auster autem ab æstiuo solstitio, & non ab altera vrfa spirat. Nam cum terræ habitabilis segmenta duo sint, & altera ad sublimiorem verticem qui apud nos est, altera ad alterum & meridiem posita sit, atque tympani speciem præferat, talem profectò terræ figuram lineæ à centro ipsius ductæ dissecant, atque turbines duos efficiunt: quorum alter apud tropicum, alter apud semper conspectum verticem, basin, sed vterque in meditullio terræ inuicem obtinet. Eodem pacto ad inferiorem verticem, alii duo turbines telluris dissectiones faciunt. hæ autem inhabitari solæ queunt. Nec fieri potest vt quisquam ultra solstitium incolat. non enim in septentrionem vmbra iacerentur. nunc autem loca priùs inhabitabilia redduntur, quàm aut absumantur vmbra, aut mutant semet in meridiem. Pars autem orbis septentrionibus subdita, præ rigore habitari nequit.

A τῆς δὲ νυκτὸς λωφῶσι, ἀφ' ὧ τὰ πεπηγῶτα
 τικρόματα παύονται ἀφ' ἧ πλεῖν ψυχρότητα
 τῆς νυκτὸς. θυμιάται δὲ ἔτι ὁ πεπηγὼς, ἔ-
 τε ὁ μὲν ἔχον ζεῦρον. ἀλλ' ὅταν ἔχη ὁ ζε-
 ρὸν ὑγρότητα, τὸ το θερμὸν ὁ μὲν θυμιάται
 ἀπορροῖσι δὲ τινες ἀφ' ἧ τὴ βορέαυ μὲν γίνονται
 σίυεχῆς, οὗς καλοῦμεν ἐτησίαι, μὲ τὰς θε-
 ρινὰς Ἑσπῆς· νότοι δὲ ἔτιαι ἔ γίνονται μὲ τὰς
 χιμερῆαις. ἔχῃ δὲ ὅσα ἀλόγηται, γίνονται μὲν
 γὰ καὶ οἱ καλοῦμενοι λωφῶντο πλεῖν αἰτίκει
 B μὲν ὡρῶν, ἔχ ἔτιαι δὲ γίνονται σίυεχῆς.
 δὲ λανθάνοντες ποιοῦσιν ὅπιζητεῖν. αἰτίον δὲ,
 ὅτι ὁ μὲν βορέαις ἀπὸ τῆς ἑσπῆς πλεῖν ἀρκῶν
 πνέει τῶν, οἱ πλήρῃς ὕδατος ἔ χιόνος εἰσὶ
 πολλῆς· ὡν τικρομάτων ἑσπῆς ἡλίου μὲ τὰς
 θερινὰς Ἑσπῆς μάλλον ἔ ἐπ' αὐταῖς πνέου-
 σιν οἱ ἐτησίαι· ἔτιαι γὰρ καὶ τὰ πνίγη γίνονται,
 ἔχ ὅταν μάλιστα πλησιάζῃ πρὸς ἀρκῶν,
 ἀλλ' ὅταν πλείων μὲν ἢ χιόνος θερμῶνται,
 ἔτι δὲ ἐγγύς. ὁμοίως δὲ καὶ μὲ τὰς χιμερ-
 νὰς Ἑσπῆς πνέουσιν οἱ ὀρνιθῆαι· ἔ γὰρ οὗτοι
 ἐτησίαι εἰσὶν ἀσθενεῖς· ἐλάττω δὲ καὶ οἰμα-
 C τεργὶ τῆς ἐτησίων πνέουσιν· ἐβδομηχρῆ γὰρ
 ἀρχοῦσιν πνέειν, ἀφ' ὧ τὸ πόρρω ὄντα τὸν ἡλίον
 ἐπιγύειν ἡπῶν. ἔ σίυεχῆς δὲ ὁμοίως πνέου-
 σι. δὲ τὴ πλεῖν ὅπιπολλῆς καὶ ἀσθενῆ, τότε
 ἀποκρίνεται· τὰ δὲ μάλλον πεπηγῶτα, πλεί-
 νος δὲ τὰ θερμότητος. δὲ ἀφ' ἧ λείποντες οὗ-
 τοι πνέουσιν, ἔως αὖ ὅπι Ἑσπῆς πάλιν ταῖς
 θερινῆς, * πνέουσιν οἱ ἐτησίαι· ἔπει ἐθέλει γρ. πῶς ἐπι-
 γ' ὅτι μάλιστα σίυεχῶς ἐντεθῆν αἰεὶ πνέειν
 αἰέμας. ὁ δὲ νότος ἀπὸ τῆς θερινῆς Ἑσπῆς
 D πνέει, καὶ ὅσα ἀπὸ τῆς ἐτέρας ἀρκῶν. δύο
 γὰρ οἰτων τμημάτων τῆς διωατῆς οἰκεί-
 οσιν χῶρας· τῆς μὲν πρὸς τὸν αἰὼ πῶλον τὸν
 κατ' ἡμᾶς, τῆς δὲ πρὸς τὸν ἑπτερον καὶ πρὸς
 μεσημβείου, καὶ οὗσης ὅπ' τυμπαίου· (τοι-
 οῦτον γὰρ γῆμα τῆς γῆς·) ἐκ τμημοσιν αἰ
 ἐκ τῆ κένθρου αὐτῆς ἀγρόμεται γραμμῆ,
 καὶ ποιοῦσι δύο κῶνοι, τὸν μὲν ἔχοντα βά-
 σιν τὸν Ἑσπῆκόν, τὸν δὲ τὸν ἀφ' ἧ πῶμῆς φα-
 νερον, πλεῖν δὲ κορυφῶν ὅπι τῆ μέσου τῆ γῆς.
 E τὸν αὐτὸν δὲ Ἑσπῆκον πρὸς τὸν κατὰ πῶλον ἔ-
 τεργὶ δύο κῶνοι, τῆς γῆς ἐκ τμημάτα ποι-
 οῦσι. ταῦτα δὲ οἰκείσιν μόναι * διωατῆ, καὶ γρ. διωατῆ.
 ἔτ' ἐπέκεινα * τῆς Ἑσπῆων σκιά γὰρ ὅσα δὲ γρ. Ἑσπῆς.
 ἡ πρὸς ἀρκῶν· καὶ δὲ αἰοικηται πρὸς τερον
 γίνονται οἱ τόποι πρὶν ἔ ἑσπῆς λείπειν, ἢ με-
 τὰ δὲ τῆ πλεῖν σκιά πρὸς μεσημβείου· πῶν
 ἑσπῆς πλεῖν ἀρκῶν, ἑσπῆς ψυχρῆς αἰοικηται.

Φέρεται γ' ἡ ἀσέφαιος χ' τὸν τ' τόπον Φαι-
 νεταί γ' ὑπὸ κεφαλῆς γινόμενος ἡμῖν, ὅταν
 ἢ χ' τ' μωσημβρινόν. δὲ καὶ γελοῖως γρά-
 φοιοι νῦν τὰς περὶ ὁδοὺς τῆς γῆς. γράφοιοι γ' ὅ-
 κυκλοτερῆ πλὴν οἰκουμένην. τὸ το δ' ἔστιν ἀ-
 διωατὸν κατὰ τε τὰ φαινόμενα, καὶ χ' τ' ἄλ-
 γον. ὅ, τε γὰρ λόγος δείκνυσιν ὅτι ὅτι πλάτος
 μὲν ὄρεται, ὅ δὲ κύκλω σιμῶσιν ἐνδέχα-
 ται ἀφ' αὐτῶν κείων. (ὅ γ' ὑπὸ βάλλει τὰ
 καύματα καὶ ὁ ψυχὸς χ' μήκος, ἀλλ' ὅτι
 πλάτος. ὡστ' εἰ μήπου κωλύει θαλάττης
 πλῆθος, ἀπὸ εἰ) πορβύσιμον.) καὶ χ' τὰ
 φαινόμενα περὶ τὰς πλοῖς καὶ τὰς πορείας
 πολὺ γ' ὁ μήκος ἀφ' αὐτῶν τὰ πλάτος. ὅ
 γ' ἀπὸ Ἡρακλείων ἐπιλῶν μέχρι τῆς Ἰνδι-
 κῆς, τὸ δὲ Αἰθιοπίας πρὸς τὴν Μακάτιν, καὶ
 τοῖς ἐγκατθύοντες τῆς Σκυθίας τόποις, πλέον
 ἢ πέντε πρὸς τρία ὁ μέγιστος ἔστιν, ἐδὴ ἡς
 τοῖς τε πλοῖς λογίζονται, καὶ τὰς ὁδοὺς. ὡς ἐν-
 δέχεται λαμβάνειν τῶν τοῖστων τὰς ἀκριβείας.
 καίτοι * ὅτι πλάτος μὲν μέχρι τῆς ἀοικη-
 τῶν ἴσμεν πλὴν οἰκουμένην. ἐνθα μὲν γ' ἀφ'
 ψυχὸς οὐκ ἔτι κερκισθῶσιν ἐνθα δὲ ἀφ' αὐτῶν
 ἀλέδν. τὰ δὲ τῆς Ἰνδικῆς ἔξω καὶ τῆς Ἡρα-
 κλείων ἐπιλῶν, ἀφ' αὐτῶν θαλάττην οὐ * Φαι-
 νονται σιμῶσιν, τὰς σιμῶσιν εἰ) πᾶσιν πλὴν
 οἰκουμένην. ἐπεὶ δὲ ὁμοίως ἔχον ἀσάχη τόπον
 πῖνα πρὸς τὸν ἕτερον πόλον, ὡς ὅτι ὅν ἡμεῖς οἰ-
 κούμεν πρὸς τὸν ὑπὸ ἡμῶν, δῆλον ὡς ἀνά-
 λογῶν ἔξει τὰ τ' ἄλλα, καὶ τῶν πνέματων
 ἐν αἰσῶσιν. ὡστ' ἐκατά τῶν ἐν τῶν βορέας ἔστι,
 κακίνοις ἀπὸ τῆς ἐκεί ἀρκτου πῖς ἀέμος
 οὕτως ὦν, ὅν διωατὸν οὐδὲν διήκειν διδρα-
 ἐπεὶ οὐδ' ὁ βορέας εἰς εἰς πλὴν ἐν τῶν οἰ-
 κούμεν πᾶσιν ἔστιν. ἐστὶ γὰρ ὡς ὅτι ἀπὸ-
 γον ὁ πνεῦμα ὁ βορέων, ἕως ὁ βορέας εἰς
 εἰς πλὴν ἐν τῶν οἰκουμένην πνέ. ἀλλὰ ἀφ'
 ὁ πλὴν οἰκῶσιν κείων τῶν πρὸς ἀρ-
 κτον, πλείοσι βορέαι πνέουσι. ὁμοῦς δὲ καὶ
 ἐν τῶν ἐλλείπει καὶ οὐ διώαται πόρρω διή-
 κειν. ἐπεὶ περὶ πλὴν ἔξω Λιβύης θαλάττην
 πλὴν νοτίων, ὡς ὅτι ἐν τῶν οἰ βορέαι καὶ οἱ νό-
 τῶι πνέουσι, οὕτως ἐκεί ὅρι καὶ ζέφυροι
 ἀφ' ἀδεχόμενοι σιμῶσιν αἰεὶ πνέουσι. ὅτι
 μὲν οὐκ ὁ νότος οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν ἕτερου πό-
 λου πνέων ἀέμος, δῆλον. ἐπεὶ δ' ἔτ' ἐκείνος,
 ἔτε ὁ ἀπὸ χιμερῆς Ἑσπῆς. δέοι γ' αὖ ἄλ-
 λον ἀπὸ θερινῆς εἰ) Ἑσπῆς. ἔτω γ' ὁ ἀνά-
 λογῶν ἀποδώσ. νῦν δ' οὐκ ἔστιν. εἰς γὰρ
 * μόνος φαίνεται πνέων ἐκ τῶν ἐκείθεν τόπων.

γρ. ὅτι πλά-
τος

γρ. φαίνεται

γρ. μόνος

A Fertur etiam Corona quoque ipsa cir-
 ca huncce locum. nam nobis supra ver-
 ticem esse videtur, cum ad meridiei
 lineam peruenit. Quo fit etiam ut hoc tem-
 pore telluris ambitus ridiculè depingant.
 Nam parti orbis terrarum habitatae fi-
 guram tribuunt orbicularem. At hoc
 fieri non posse, ratione pariter atque
 experientia cognitum. Nam quodd in
 latitudinem definita sit, circulum ta-
 men continentem præferre per tempe-
 riem queat, tum ratio ipsa common-
 strat, (quippe cum non per longitu-
 dinem, sed in latum nimio rigore
 atque incendio præmatur, adeò ut ni-
 si mare non nusquam loci prohibeat,
 peruia tota sit,) tum ea quæ circa na-
 uigationes & itinera videmus. Nam lon-
 gitude à latitudine haud parum dif-
 fert. quod enim à columnis Herculis
 ad terram Indicam usque porrigitur,
 eo quod ab Æthiopia ad Mæotin us-
 que & extremas Scythiæ parteis per-
 tingit, maius quàm quinque ad tria est: si
 quis tam nauigationes quàm vias, quate-
 nus talium certitudo sumi potest, metiri
 velit. Atqui partem orbis terræ habita-
 tam, in latum ad loca usque inhabi-
 tata exploratam habemus. Nam hinc præ
 frigore, illic præ æstu habitari præ-
 terea nequit. Quæ verò ultra Indiam
 & columnas Herculis iacent, coniu-
 gi perinde quasi continens foret tota
 telluris habitatae portio, haudquaquam
 videntur. Cum autem necesse sit ut lo-
 cus quidam ad alterum polum similiter
 sese habeat, atque is quem incolimus,
 ad eum qui supra nos est, constat quòd
 ut cætera alia, ita spirituum quoque
 statio proportione respondebit. Quare
 quemadmodum nobis Aquilo sic & il-
 lis ventus quidam ab ea quæ inibi est
 versa, spirat, quem huc penetrare haud-
 quaquam possibile est; quando ne iste
 quidem Aquilo totam quæ apud nos
 est partem orbis terrarum habitatam per-
 uadat. Aquilonius namque flatus, ceu
 abterraneus est. At quia hæc habitatio
 ad septentriones posita est, ideo Aquilo
 frequentissimè spirat: sed tamen & apud
 nos deficit, & progredi longè non potest.
 E Quandoquidem circa mare Australe,
 quod ultra Africam iacet, ut hic Aquilo
 & Auster spirant, sic illic Vultur-
 nus & Fauonius vicissim absque interca-
 pedine semper flare solent. Itaque Austrum ab
 altero polo non venire apertum est, quan-
 do ne ipse quidem ab hyberno solstitio
 spiret. nam alium ab æstiuo venire oportet:
 sic enim proportionis ratio red-
 deret. nunc autem inde nullus aspirat. so-
 lus enim vnus spirare ex illis locis videtur.

Quare

Quare necessario fit, ut ventus qui ab exusta terrarum parte spirat, Auster sit. Locus autem ille propter solis viciniam, nullum habet humorem aut pabulum, quod per liquefactionem flatus anniuersarios committat. Verum quia multo amplior existit, atque longè latèque patet, Auster vehementior, crebrior & magis æstuosus quàm Aquilo est. atque ille huc magis, quàm hic illuc penetrare solet. Quænam igitur Austri & Aquilonis causa sit, & quonam pacto sese alteruter ad alterum habeant, dictum est.

CAP. VI.

Ventorum situs, natura, & complexiones.

DE ventorum autem situ, qui quibus aduersentur, quos simul flare contingat, & quos non, tum etiam qui & quot sint; ad hæc de cæteris affectibus qui in Problematis particularibus dicti non sunt, nunc agendum. Situs rationem ex descriptione contemplari oportet. Describatur igitur, ut res ipsa clarior euadat, horizon circulus, & proinde rotundus. Intelligendum autem est alterum ipsius segmentum, quod sub nobis est, habitari. nam & id ipsum ad eundem diuidere modum licebit. Supponatur autem primò, quæ plurimum distant loco, loco contraria esse: quomodo quæ specie plurimum distant, specie contraria sunt. Distant autem plurimum loco, quæ per diametrentem lineam è regione posita sunt. Sit igitur a, occidens æquinoctialis: b verò ei ex aduerso respondens, oriens æquinoctialis. Sitque alia diameter, quæ hanc ad rectos faceret angulos: cuius pars altera quæ est g, sit vrsa, altera è regione aduersa, quæ est h, meridies: Item f, æstiuus exortus: e, æstiuus occasus. Porro d, hybernus exortus: c, hybernus occasus. Ducatur autem diameter ab f, & c: item à d, ad e. Cùm igitur quæ plurimum distant loco, contraria loco sint, plurimum autem distant quæ per diametrum: necessario fit ut flatuum hi inter se contrarii sint, quicumque per diametrum dispositi sunt. Flatus autem ipsi, iuxta locorum positum vocari hoc pacto solent. ab a, Favonius. nam a, occidens æquinoctialis existit. à b Subsolanus, huic contrarius. nam b, oriens æquinoctialis est.

Tom. I.

Α ὡστ' ἀνάγκη τὸν ἀπὸ τῆς κατακεκαυμένης τοῦ πνεύοντα ἀέμον ἐῖν νότον. ἐκείνος δ' ὁ τόπος ἀπὸ τῆς ἡλίου γήνιασιν, ὅθεν ἔχεται ὕδατα ἐνομας, αἱ δὲ τῶν * πῆξιν ποιήσουσιν ἐτησίαις. ἀλλὰ ἀπὸ τῆς τοῦ πνεύοντος πλείω ἐκείνου καὶ ἀναπεπληρωμένου, μείζων, καὶ πλείων καὶ μάλλον ἀλεφνὸς ἀέμων ὁ νότος ἐστὶ τῆς βορέως. ἔδῃκει μάλλον δευρο, ἢ ἐπ' ὀκεί. τίς μὲν οὖν αἴτια τούτων ἐστὶ τῶν ἀέμων, καὶ πῶς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, εἰρήσεται.

ΚΕΦΑΛ. 5.

B Περὶ τῆς τῶν ἀέμων θέσεως, καὶ τίνες τῶν ἐναντίων καὶ ποίους ἀέμα πνέειν εὐδέχεται, καὶ ποίους ἕ. καὶ πόσοι τυγχάνουσιν ὄντες, καὶ πῶς δῆλον τινῶν παθημάτων αὐτῶν, καὶ τῆς ἐκείνου φύσεως.

Περὶ δὲ θέσεως αὐτῶν, καὶ τίνες ἐναντίοι τῶν ἐναντίων καὶ ποίους ἀέμα πνέειν εὐδέχεται, καὶ ποίους ἕ. ἐπὶ δὲ τίνες καὶ πόσοι τυγχάνουσιν ὄντες, καὶ πῶς τούτοις πῶς τῶν ἄλλων παθημάτων ὅσα μὴ συμβέβηκεν ἐν τοῖς πρὸς βλήμασιν εἰρησάσαι τοῖς καὶ μέγεθος, καὶ λέγων μὲν. δεῖ δὲ πῶς τῆς θέσεως ἀέμα τοῖς λόγοις ἐκ τῆς ἀπογραφῆς θεωρεῖν. Γέγραπται μὲν οὖν, τῆς μάλλον βισσημῶς ἔχει, ὁ τῆς ὀριζοντος κύκλος. δεῖ καὶ τρογγύλος. δεῖ δὲ νοθεῖ αὐτῶν ὅτερον ἐκτμήμα ὁ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένη: ἔσται γὰρ καὶ αὐτὸ διελθὲν τὸν αὐτὸν ἑσπῶν. ἀποκείσθω δὲ πρὸς τὸν ἐναντία καὶ τὸ πῶν ἐῖ, τὰ πλῆστον ἀπέχοντα καὶ τὸ πῶν ὡς πρὸς κατ' εἶδος ἐναντία, τὰ πλῆστον ἀπέχοντα καὶ ὁ εἶδος. πλῆστον δ' ἀπέχει καὶ τὸ πῶν τὰ κείματα πρὸς δὴ ἡλίου καὶ δὴ μετῶν. ἔστω οὖν, ὁ μὲν ἐφ' ἕ α, δευρὴ ἰσημερινὴ ἐναντίος τῆς ὑπὸ τῶν τοῦ πῶν, ἐφ' ἕ β, ἀνατολὴ ἰσημερινὴ δὴ ἡλίου καὶ δὴ μετῶν πρὸς ὀρθὴν τέμνεσθαι, ἢς ὁ ἐφ' ἕ γ, ἔστω ἀρκτος. τούτων δὲ ἐναντίον δὲ ὀρθωπάς, ὁ ἐφ' ἕ δ, μεσημβρία: ὁ δὲ ἐφ' ἕ ε, ἀνατολὴ θερινή. ὁ δὲ ἐφ' ἕ ε, δυσημὴ θερινή. ὁ δὲ ἐφ' ἕ ζ, ἀνατολὴ χειμερινή. ὁ δὲ ἐφ' ἕ η, δυσημὴ χειμερινή. ἀπὸ δὲ τῆς ζ, ἡ γὰρ δὴ μετῶν ἐστὶ ὁ γ, καὶ ἀπὸ τῆς η, ὁ πῶν δὲ ε. ἐπεὶ οὖν τὰ μὲν πλῆστον ἀπέχοντα καὶ τὸ πῶν, ἐναντία καὶ τὸ πῶν πλῆστον δ' ἀπέχει τὰ καὶ δὴ μετῶν ἀναγκάσιον καὶ τῶν πνέοντων αὐτὰ ἀλλήλοις ἐναντία ἐῖ, ὅσα καὶ δὴ μετῶν ἐστὶ. καλεῖται δὲ καὶ τῶν ἡσίων τῶν τοῦ πῶν τὰ πνέοντα ὡς δὲ ζεφυρος μὲν ἀπὸ τῆς α. τῆτο γὰρ δυσημὴ ἰσημερινή. ἐναντίος δὲ τούτων ἀπὸ τῆς β. τῆτο γὰρ ἀνατολὴ ἰσημερινή.

XXX

βορέας δὲ καὶ ἀπὸ κτίας ἀπὸ τῆς η. **Α** ἀπὸ γ, Aquilo & Septentrio : quippe
 ἡ ἀρκτος. εἰδυπτός δὲ τούτω νότος, ἀπὸ τῆ
 ἡ μεσημβρία τε γὰρ αὐτὴ ἀπὸ ἧς πνεῖ καὶ ὁ
 ἡ, τῆς η εἰδυπτόν. καὶ ἀπὸ μεθρὸν γὰρ. ἀπὸ
 δὲ τῆς ζ, Καυχίας. αὐτὴ γὰρ ἀνατολὴ θερινή.
 εἰδυπτός γὰρ ὄχι ἀπὸ τῆς ε πνέων, ἀλλ' ὁ ἀπὸ
 τῆς γ λίψ. εἰ γὰρ ἀπὸ δυσμῆς χιμερι-
 νῆς πνέ. εἰδυπτός γὰρ τούτω. καὶ ἀπὸ με-
 θρὸν γὰρ κείται. ὁ δὲ ἀπὸ τῆς δ εὐρος. εἰ γὰρ
 ἀπὸ ἀνατολῆς χιμερινῆς πνέ, γαυριανὸν νό-
 τω. δὲ ε πολλὰκις ἐξέρχεται γέρονται πνέ. **B**
 εἰδυπτός δὲ τούτω ὄχι ἀπὸ τῆς γ λίψ, ἀλλ'
 ὁ ἀπὸ τῆς ε, ὃν καλοῦσιν οἱ μὲν Ἀργέσιον, οἱ δὲ
 Ολυμπιάδην, οἱ δὲ Σκίρωναν. εἰ γὰρ ἀπὸ δυσ-
 μῆς θερινῆς πνέ, καὶ καὶ ἀπὸ μεθρὸν αὐτὰ
 κείται μόνος. εἰ τοι μὲν οὖν οἱ καὶ ἀπὸ μεθρὸν τε
 κείμενοι ἀνεμοί, καὶ οἱ εἰσὶν εἰδυπτοί. ἐπεὶ οἱ δ'
 εἰσὶ, καὶ οἱ εἰσὶν εἰδυπτοί. πνέμαται.
 ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς ι, ὃν καλοῦσι Θερασκίαν. εἰ γὰρ
 γὰρ μέσος Ἀργέσιον καὶ Ἀπὸ κτίας. ἀπὸ δὲ
 τῆς κ, ὃν καλοῦσι * Μέσιον. εἰ γὰρ μέσος **C**
 Καυχίας καὶ Ἀπὸ κτίας. ἡ δὲ * τῆς κ, ἀπὸ με-
 θρὸν, βλάται μὲν καὶ ἀπὸ μεθρὸν πομπὸς εἰς
 Φαγόμαρον, εἰς ἀκριβοῖ δὲ. εἰδυπτοί δὲ τού-
 τοις εἰσὶ τοῖς πνέμασιν, ὅτε τὰς Θερα-
 σκίας, ὅτε τὰς Μέσιον. ἐπεὶ γὰρ αὐτὸς εἰς
 εὐρος. τῆς το γὰρ καὶ ἀπὸ μεθρὸν σημεῖον. οὔτε
 τὰς ι, τὰς Θερασκίας. ἐπεὶ γὰρ αὐτὸς ἀπὸ τῆς ν.
 τῆς το γὰρ καὶ ἀπὸ μεθρὸν σημεῖον, εἰ μὴ
 ἀπὸ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ ὀλίγον πνέ τις ἀνεμος, ὃν
 καλοῦσιν οἱ εἰς τὸ πόντον ἐκείνον, Φοινικίαν.
 τὰ μὲν οὖν κλειώματα εἰς διωρισμένα πνέ-
 ματα ταῦτά εἰσι, καὶ τῆς τὸν τέτακται τὸ ἔπον.
 τῆς δὲ εἰς πλείους ἀνεμοῖς ἀπὸ τῆς πρὸς
 ἀρκτον τὸ πόντον, ἡ τῆς πρὸς μεσημβρίας,
 αἴλιον, τὸ, τε πνέ οἰκουμένην ἀποκείσθαι
 πρὸς τῆς τὸν τὸ πόντον, καὶ ὅτι πολλὰ πλείον
 ὕδωρ καὶ χιόν ἀπωθεῖται εἰς τῆς εὐρος,
 ἀπὸ τῆς εὐρίας. ἀπὸ τῆς ἡλίου εἰς, καὶ πνέ
 ἐκείνη φορεῖ. ὡν τῆς κλειώτων εἰς τῆς χιόν,
 καὶ τῆς κλειώτων ἀπὸ τῆς ἡλίου καὶ * τῆς
 γῆς, ἀναγκάσιον πλείω καὶ ὅτι πλείω τὸ πόντον
 γίνεσθαι πνέ ἀναθυμιάσιν * δι' αὐτῶν τῆ
 αἰτίαν. ἐπὶ δὲ τῆς εἰρημνῶν πνέματων, Βο-
 ρέας μὲν, ὁ, τε Ἀπὸ κτίας κλειώματα, καὶ
 Θερασκίας κλειώτων Ἀργέσιον καὶ Μέσιον. ὁ δὲ
 Καυχίας κλειώτων Ἀπὸ κτίας καὶ Βορέας. Νό-
 τος δὲ, ὁ, τε ἰθαγγής ὁ ἀπὸ μεσημβρίας καὶ
 Λίψ. Ἀπὸ κτίας δὲ, ὁ, τε ἀπὸ ἀνατολῆς
 ἰσημερινῆς, καὶ εὐρος. ὁ δὲ Φοινικίας, κλειώτων.

à g, Aquilo & Septentrio : quippe
 cum hac in parte vrsa sit. ab h Au-
 ster, huic contrarius. nam & vn-
 de spirat, meridies est : & h, &
 g, contraria sunt, cum per dia-
 metrum distent. ab f Cæcias. nam f
 æstius exortus existit. Contrarius au-
 tem ei est, non qui ab e spirat,
 sed qui à c, nempe Africus. nam
 Africus ab occasu brumali mittitur.
 hic autem illi contrarius est : nam
 ab eo per diametrum distat. à d Vul-
 turnus : quippe qui ab exortu bruma-
 li venit, atque Austro vicinus est.
 ob id sæpenumero Euronoti aspirare
 dicuntur. Huic autem aduersatur non
 qui à c, nomine Africus, sed qui
 ab e spirare solet : quem alii Arge-
 sten, Olympiam alii, alii Scirona vo-
 cant. hic enim ab occasu æstiuo ad-
 flat, & solus Vulturno per diametrum
 respondet. Igitur venti, tum qui per
 diametrum dispositi sunt, tum qui
 contrarios obtinent, hi sunt. Sunt
 item alii, quibus contrarii flatus nul-
 li sunt. Ab i, quem Thrasciam
 nuncupant : is enim media regione in-
 ter Corum & Septentrionem spirat. à
 k, quem Mesen vocant : hic enim
 inter Septentrionem & Cæciam est.
 Cæterum diameter k, iuxta polum
 semper conspectum esse solet, non ta-
 men exactè sub eo existit. His au-
 tem flatibus contrarii nulli sunt, Me-
 sen videlicet (nam à puncto m spiraret
 aliquis ; id enim per diametram distat)
 atque Thrascia : flaret enim à puncto
 n : quippe cum id ex aduerso respon-
 deat. Nisi ab eo puncto veniat : & non
 longè progrediatur quidam ventus, quem
 accolæ Phœniciam vocant. Venti igitur
 principalissimi definitique hi sunt, atque
 hoc digeri ordine assolent. Cur autem
 à septentrionali plaga plures venti
 quàm de partibus meridianis prodeant,
 causa est, quòd pars orbis terræ habitata,
 ad septentriones posita est : quòdque in
 eam partem plus aquarum & niuis, quàm
 austrinam, propterea quòd hæc sub so-
 le atque eius cursu iacet, depellitur.
 quibus in terram liquecentibus, & à sole
 ac tetra intalescentibus, necessariò accidit
 vt exhalatio amplior, & quæ largius diffundi
 queat, hæc eadem de causa oriatur. Sunt
 autem è flatibus, quos iam diximus, Se-
 ptenrio & Thrascias principalissimè, Me-
 sen, & Aquilo. Cæcias verò Subfolani &
 Aquilonis communis habetur, qui à me-
 ridie spirat, & Africus, Auster : qui ab æ-
 quinoctiali exortu mittitur, atque Vultur-
 nus, Subfolanus : Phœnicias verò, commu-
 niter ad Subfolanum & Austeum pertinet.

γρ. μέσιον
 γρ. ε κ δ μ.

γρ. πνέ γνέ,
 καὶ τῆς κλειώτων
 καὶ τῆς πνέ-
 τῶν

καυματώδης ἢ Νότος, καὶ Ζέφυρος, καὶ Εὐρος. νέφες δὲ πυκνοὶ καὶ ὑδατοῦν, Καυχίας μὲν σφόδρα, Λίψ δὲ ὀρασιτέρως. Καυχίας μὲν ἄρα τε ὁ αἰακέμπην πρὸς αὐτὸν, καὶ ἄρα ὁ κοινὸς εἶ) Βορέα καὶ Εὐρου. ὥστε ἄρα μὲν ὁ ψυχρὸς εἶ), πηγιεῖ τ' ἀτμίζοντα ἀέρα, εἰς νέφη σπυρίσσει. ἄρα δὲ ὁ τῶν τόπων Ἀπηνλιωτικὸς εἶ), ἐξ ἧ πολλῶν ὑλῶν καὶ ἀτμίδα ἰὼ πρὸς ὧδε. αἰθριοὶ δὲ, Ἀπρκτίας, Θεασκίας, Ἀργένης. ἡ δὲ αἴτια εἴρηται πρὸτερον. * ἀεραπὴ δὲ ποιοδοὶ μάλισα οὗτοί τε καὶ ὁ Μέσης. ἄρα μὲν γὰρ ὁ * ἐγγύθεν πηγιεῖ, ψυχροὶ εἰσι. ἄρα δὲ ὁ ψυχρὸν, ἀεραπὴ γίνεται. ἐκκρίνεσθαι γὰρ σπυρίοντων τῶν νεφῶν. δὲ καὶ ἐνίοι τῶν αὐτῶν τούτων, χαλαζώδης εἰσι. ἄρα γὰρ πηγινοῦσιν. ἐκνεφίαι δὲ γίνονται μετὰ πῶρου μὲν μάλισα, εἴτ' ἑαρος, καὶ μάλισα Ἀπρκτίας, καὶ Θεασκίας, καὶ Ἀργένης. αἴτιον δ', ὅτι οἱ ἐκνεφίαι γίνονται μάλισα, ὅταν * δῆλων ἐκνεφόντων ἐμπύπλωσιν ἕτεροι. ὅτι δὲ μάλισα ἐμπύπλωσι τοῖς δῆλοις πνεύσοιν. ἢ δ' αἴτια εἴρηται καὶ τούτου πρὸτερον. οἱ δὲ ἐτησίαι πρὸς αὐτὰν τοῖς μὲν πρὸς δις μᾶς οἰκοδοῦν, ἐκ τῶν Ἀπρκτικῶν εἰς Θεασκίας, Ἀργένης, καὶ Ζεφύρου. ὁ γὰρ Ἀπρκτικὸς Ζεφύρος ἔστιν ὁ ἄρχομοιο μὲν ἀπὸ τῆς ἀρκτου, τελωτῶντες δὲ εἰς τοὺς πόρρω. τοῖς δὲ πρὸς ἑὼ πρὸς αὐτὰν μέρει τῆς Ἀπηνλιώτου.

γρ. ἀεραπὴ εἶναι
δμ. π.
κ. αἰετῶν

κ. τ. μὲν αἰ.

Περὶ μὲν οὖν αἰέμων, τῆς τε εἰς ὄρα καὶ αὐτῶν ἡμέσεως, καὶ ὕψους, καὶ τῶν συμβαινόντων κοινῆ καὶ ἑκάστου παθητικῆ, τοσαῦτα ἡμῖν εἴρησθαι.

ΚΕΦΑΛ. Ζ΄.

Περὶ σεισμοῦ, καὶ ἀναξάγρου, καὶ Δημοκρίτου καὶ ἀναξιδρύου εἰς δεδωγμένα.

Περὶ τῶν σεισμῶν καὶ κινήσεως γῆς μὲν ταῦτα λεκτέον. ἢ γὰρ αἴτια τῆς πάσης ἐξομότητος τούτου τῆς γῆς ἔστιν. ἔστι ἢ τὰ πρὸς ἀλημυρία μέρει γὰρ τῆς νύκτος χρόνος τεταῖ, καὶ πρὸς τείαν. Ἀναξάγρου τε γὰρ ὁ Κλαζομῆσιος, καὶ πρὸτερον ἀναξιδρύου ὁ Μιλήσιος ἀπεφῆναντο, καὶ τούτων * ὕψους Δημοκρίτου ὁ Ἀβδηρείτης. Ἀναξάγρου μὲν οὖν φησὶ τ' αἰτέρα πεφυκότα φέρεσθαι ἄνω, ἐμπύπλωτα δ' εἰς τὰ κατώτερα γῆς καὶ τὰ κατὰ, κινεῖν αὐτῶν. τὰ μὲν γὰρ αἴτια σπυρίσσει ἄρα τοῖς ὄμοιοις. ἐπεὶ φύσις γὰρ πάντων ὁμοίως εἶ) ἄρα μὲν, ὡς ὄντος ἔμ' αἴτω,

κ. ὕψους

A Æstuosi ; Auster ; Fauonius & Vultur-
turnus. Nubibus obducunt cælum,
densioribus Cæcias, rariusculis Afri-
cus. Cæcias, quia & in se reciproca-
tur ac redit, & Aquilonis & Vultur-
ni communis est. Quare, quia algidus
est, vaporem compingendo, nubes con-
stituit. quia verò ratione loci Subsolanus
est, multum materiæ ac vaporis quem
propellat, habet. Sereni, Septentrio,
Thrascias, & Corus. **B** **C** **D**
Causa dicta prius est. Fulgura præ cæteris aduehunt & hi
quos diximus, & Meses. Nam quia haud-
quaquam de longè veniunt, frigidi sunt.
Frigoris autem opera fulgur gignitur:
coëuntibus siquidem nubibus excerni af-
solet. Quocirca & ex his ipsis nonnulli
grandinem afferunt. citò enim in glaciem
aquam vertunt. Procellæ autem (hoc est,
venti, qui excussi nubibus sæuiunt, Ecne-
phias Græci vocant) autumno maximè,
mox vere, & præcipuè Septentrio, Thra-
scias & Corus fieri solent. Causa verò, quòd
procellæ potissimum fiunt, cum aliis flan-
tibus ventis alii ingruunt. Id quòd isti ma-
ximè facere solent. causa etiam huiusce rei
antea dicta est. Porro flatus anniuersarii
(qui vocantur à Græcis Etesia) transire
apud Occidentalis plagæ incolas ex Se-
ptentrionalibus in Thrascias, Coros &
Fauonios (Septentrio namque Fauonius
est) consueuere, incipientes ab vrsa, desi-
nentes autem in eos qui longè absunt.
Apud Orientaleis ad Subsolanum vsque
ambire solent.

Sed de ventis, & primaria eorum ge-
neratione & essentia, atque affectibus
tam priuatis quàm communibus, ha-
ctenus.

CAPVT VII.

Tres de terra motu opiniones.

DE concussione autem ac motu terræ
post hæc agendum. Nam huiusce
affectionis causa huic eidem generi hæ-
ret. Quæ autem de eo ad hoc vsque tem-
poris tradita sunt, tria numero sunt, &
à totidem autoribus prodita. Nam Ana-
xagoras Clazomenius, & ante eum A-
naximenes Milesius, & post vtrumque
Democritus Abderita, de terræ motu
differuere. Anaxagoras igitur, ætherem,
qui sursum ferri aptissimus est, cum se in
venas & cauernas terræ condit, motitare
terram affirmat. Nam superas telluris par-
tes coalescere imbrium beneficio asserit.
quandoquidem natura totam similiter fun-
gosam laxamque esse terram prædicat:

Quamobrem & circa Hellespontum ,
 Achaiam , Siciliam , & Eubœam , tel-
 lus vehementissimè quatitur. nam cir-
 ca ea loca mare , terram fistulis veluti
 quibusdam subire videtur. Quocirca &
 calidæ balneæ , quæ circa Ædepsum
 positæ sunt , à tali causa prouenêre. Cir-
 ca prædicta autem loca terræmotus ma-
 ximè fiunt ob angustiam. Nam spiritus
 vehementior factus , qui profectò è ter-
 ra efflare natus erat , in terram rursus
 propelli , ob occurrentis maris copiam,
 affolet. Atque regiones omnes quæ sub-
 terraneas partibus inaneis atque fistulosas
 obtinent , cùm magnam spiritus copiam
 admittant , crebrius mouentur. Et au-
 tumno ac verè maximè , item per im-
 breis & squalores haud alia de causa fiunt.
 Hæc enim inter anni tempora , flatuosif-
 sima sunt. Nam æstas & hyems , aëris
 immobilitatem : hæc rigoris causa , illa
 æstus , aduehunt. etenim hyems , per-
 quam algida est : æstas , impendio arida.
 Atque per squalores aër spirantior est. nam
 tum demum squalor est , cùm siccus ter-
 ræ halitus humido copiosior exultat.
 Tempore autem pluuio terra quatitur ,
 tum quia exhalatio in terra amplior red-
 di solet : tum quia talis secretio vt loco
 angustiore capitur , ita minorem in lo-
 cum protrudi , repletis nimirum aqua
 terræ cauernis , affolet. Cùm enim vin-
 cere cœperit , propterea quòd licet am-
 pla sit , in exiguum tamen locum impa-
 cta est , tum ventus fluens , ac terræ se-
 se applicans , eam validè motitat. Nosse
 enim oportet , vt nostro in corpore fla-
 tus inclusi vis tam tremorum quàm pul-
 sum causa existit : ita & in ipsa quoque
 terra flatum similes præstare effectus : at-
 que è terræ motibus alium esse veluti
 tremorem , alium veluti pulsum. Et
 qualia per corpus sæpe contingere red-
 dita vtina solent , (sit enim veluti tre-
 mor quidam , nimirum vniuerso spiritu
 extrinsecus intrò sese condente ,) talia
 etiam circa terram fieri. Sed quantas spi-
 ritus vireis habeat , non solùm ex hisce
 quæ in aëre fiunt , contemplari oportet ,
 (nam hîc spiritum sua magnitudine talia
 committere posse existimauerit quispiam ,)
 verùm etiam ex hisce quæ in corporibus
 animantium fieri solent. Nam & con-
 uulsiones & distentiones neruorum , spi-
 ritus motiones sunt : tantum autem ro-
 boris habent , vt etiamsi multi simul co-
 nentur allata vi reprimere ægrotantium
 motum , tamen euincere nequeunt.
 Idem in terra quoque ipsa fieri (vt rem
 magnam parux conferam ,) intelligendum
 est. Harum autem rerum indicia , vel
 ad oculum plerisque in locis facta fuêre.

Tom. I.

A δὲ καὶ περὶ τῆς Ἑλλάδος ἡμετέρας , ἔπειτα Ἀχαιοῦ
 καὶ Σικελίας , καὶ τῆς Εὐβοίας περὶ τοῦτοιοῦτος
 τόποις. δοκεῖ γὰρ διαφυλακίζεσθαι ὑπὸ τῶν γῆν
 ἢ θαλάσσης. δὲ καὶ τὰ θερμὰ τὰ περὶ Αἰ-
 δεψον ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας γέρονε. περὶ ὅτι τοῖς
 εἰρημνῶν τόποις οἱ σεισμοὶ γίνονται μάλιστα
 ἀπὸ τῆς γενότητος. ὅ γὰρ ῥεύμα γινόμενον
 σφοδρὸν , ἀπὸ τῆς πλήθος τῆς θαλάσσης πολ-
 λῆς πρὸς φερόμενης , ἀπωθῆσθαι πάλιν εἰς
 τῶν γῆν , τότε πεφυκὲς ἀποπνίγει * ἀπὸ τῆς
 γῆς. αἴτε χώραι ὅσαι συμφοῖς ἐχρῆστο τοῖς κέτω
 τόποις , πολὺ δειχόμενα πνεῦμα , σείοντα
 μάλιστα καὶ ἑσπερίας καὶ αὐχμοῖς γίνονται δὲ
 τῶν αὐτῶν αἰτίας. αἱ γὰρ ὡραὶ αὐτῶν πνέ-
 ματωδέσασθαι. ὅ γὰρ θεοῦ καὶ ὁ χιμῶν , ὅ μὲν
 δὲ τὸ πάρον , ὅ δὲ δὲ τῶν ἀλέων , ποῖς τῶν
 ἀκινήσιαν. ὅ μὲν γὰρ * ἀγὰρ ψυχρὸν , ὅ δὲ
 ἀγὰρ ξηρὸν ὅστι. καὶ ἐν μὲν τοῖς αὐχμοῖς , πνέ-
 ματωδὸν ὁ αἶρ. τῶν γὰρ αὐτῶν ὅστι ὁ αὐχμὸς ,
 ὅταν πλείων ἢ ἀναθυμιάσις ἐκέρχῃ γῆται τ
 ὕγρας. ἐν δὲ ταῖς ἐπομβείαις , πλείω τε ποῖς
 τῶν αἰτῶν ἀναθυμιάσιν , καὶ ὅτι ἀπολαμβά-
 νεσθαι ἐν γενότεροις τόποις , ἔτι ἀποβιάζεσθαι
 εἰς ἐλάττω τόπον τῶν τοιαύτων ἀποχρῆσιν ,
 πληρουμένων τῶν κοιλιῶν τῆς γῆς ὕδατος. ὅταν
 γὰρ ἀρξῆσθαι κρατεῖν ἀπὸ τοῦ πολὺ εἰς ὀλίγον
 πληθύνει τόπον , ἰσχυρὰς κινήσεις ῥέων ὁ αἶεμος
 ἔτι πρὸς πλῆθον. δεῖ γὰρ νοεῖν , ὅτι ὡς περὶ ἐν τῶν
 σώματι ἡμῶν , ἔτι ἔστιν καὶ σφυγμῶν αἰτῶν
 ὅστιν ἢ τῶν πνέματος * ἀπολαμβανόμενα
 δυνάμεις , ἔτι καὶ ἐν τῇ γῆ ὁ πνεῦμα πα-
 λαμβανόμενα
 D ἀπὸ τῆς αἰτίας ποῖς. καὶ τὸ μὲν τῶν σεισμῶν οἷον
 ἔστιν ἔτι , τὸ δὲ οἷον σφυγμῶν. καὶ κρατεῖν
 συμβαίνει πολλάκις μὲν τῶν ἔρησιν , (ἀπὸ
 τοῦ σώματος γὰρ ἔτι ὡς περὶ ἔστος ἡς , ἀπὸ με-
 θισαμένη τῶν πνέματος ἔξωθεν ἔσω ἀφῆσθαι)
 τοιαῦτα γίνεσθαι καὶ περὶ τῶν γῆν. ὅστιν δὲ ἔχει
 ὁ πνεῦμα δυνάμιν , ἔτι μόνον ἐκ τῆς ἐν τῶν
 αἰεῖ δεῖ θεωρεῖν γινόμενων. ἐπὶ αὐτῶν μὲν γὰρ
 δὲ ὁ μέγιστος ἀπολαβοῖ τις δὲ τοιαῦτα δύ-
 νασθαι ποῖς. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς σώμασι τοῖς
 E τῶν ζώων. οἱ τε γὰρ τέττοροι καὶ οἱ ἀσασμοὶ
 πνέματος μὲν εἰσι κινήσεις , ὅσαυτῶν δὲ
 ἐχρῆστο ἰσχυρῶν , ὡς τε πολλοὺς ἀμα πρῶτον
 ἀποβιάζεσθαι , μὴ δυνάσθαι κρατεῖν τῆς κινή-
 σεως τῶν ἀρρωστωμένων. τὸ αὐτὸ δεῖ νοεῖν τὸ
 τοιοῦτον γινόμενον καὶ ἐν τῇ γῆ , ὡς εἰκάζει
 πρὸς μίχρον * μείζον. σημεῖα δὲ τούτων καὶ
 πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀποδοῖσιν πολλαχού γέρονε

Xxx iij

γρ. φησι,

Sup.c.5.

ἤδη γὰρ σεισμὸς ἐν τόποις τισὶ γινόμενος, οὐ
 παρτέρον ἔληξε, ὡς ἐκείνας εἰς τὴν ἕσπερον
 τὴν γῆς τόπον, φανερώς ὡς ἄρ' ἐκ νεφείας ἐξήλ-
 θεν ὁ κινήσας ἀέρας· οἷον καὶ περὶ Ἡρακλείδου
 ἐγέμετο, πῶς ἐν τῷ Πόντῳ, νεώσι· καὶ παρ-
 τέρον περὶ τῶν Ἱερῶν νήσων· αὐτὴ δὲ ἔστι μία
 τῶν Αἰόλου καλουμένων νήσων· ἐν ταύτῃ γὰρ
 ἐξ ἀναφύσεως τῆς γῆς, καὶ αἰεὶ οἷον λοφώδης
 ὄγκος μὲν ἴσχυος· τέλος δὲ ῥαγῆτος, ἐξήλ-
 θε πνεῦμα πολὺ, ἔτι τὸν φέφαλλον καὶ τῶν τέ-
 φρων * ἀνύεγκε, καὶ πῶς τε Λιπαίων πό-
 λιν οὐσὴν ἔπαρῶ, πᾶσιν κατετέφρωσε, καὶ
 εἰς ἑτέρας τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων ἦλθε· καὶ
 νῦν ἐπὶ ὅπου τὸ αἰαφύσημα τῆτο ἐγέμετο, δη-
 λὸν ἔστι· ἔτι γὰρ δὴ τῆς γινόμενης πυρὸς ἐν τῇ
 γῆ (ταύτῃ οἰητέον εἶναι) τὴν αἰτίαν, ὅταν κωλύ-
 ομένων ἐκ τῆσδε παρτέρον εἰς μικρὰ κερμα-
 τισθέντος τῆς ἀέρος. τεκμήριον δὲ ἔστι τῆς ῥεῖν
 ὑπὸ τῶν γῆν τὰ πνέματα, καὶ τὸ γινό-
 μενον περὶ ταύτας τὰς νήσους· ὅταν γὰρ ἀέ-
 ρος μέλλῃ πνέσειν ἄνω, παρσημῆναι
 παρτέρον· ἡχοῦσι γὰρ οἱ τόποι, ἐξ ὧν γὰρ
 τὰ ἀναφύσημα, ἀφ' ὧν τῶν θαλάσσης
 μὲν παρσημῆναι ἤδη παρῶθεν· ὑπὸ δὲ
 ταύτης τὸ ἐκ τῆς γῆς αἰαφυσόμενον ἀπω-
 θεῖσθαι πάλιν εἶσω, ἢ ἄρ' ἐκ τῆσδε ἡ θαλάσ-
 στα, ταύτη ποῖς δὲ ἴσχυος ἀνὰ σφισμοῦ, ἀφ' ὧν
 τε πῶς ἄρ' ἰσχυοῦσι τῶν τόπων. ὑπὸ γὰρ
 γὰρ εἰς τὸ ἀναφύσειν ἐξω καὶ δι' ὀλιγότητος τῆς
 ἀπωθουμένης ἀέρος· ἐπὶ τὸ γίνεσθαι τὸν ἥλιον
 ἀχλωδὴν καὶ ἀμυρότερον αἰθρῶν νέφοις, καὶ
 παρ τῶν ὀρθρίων σφισμῶν ἐπίσσει, νιφεμίαν
 τε καὶ χυρὸς ἰσχυρὸν, σημεῖον τῆς εἰρημνῆς αἰ-
 τίας ἔστι· τὸν τε γὰρ ἥλιον ἀχλωδὴν καὶ ἀμυ-
 ρὸν ἀναγχεῖσθαι εἶναι, ὑπὸ τῆσδε ἀναφύσειν τῆς
 πνέματος εἰς τῶν γῆν, τῆς ἀφ' ἧς τὸν
 ἀέρα καὶ ἀφ' ἧς τὸν ἀέρα, καὶ παρ τῶν ἑσπε-
 ρῶν τῶν ὀρθρίων, νιφεμίαν τε καὶ ψυχρὸν πῶς
 μὲν γὰρ νιφεμίαν ἀναγχεῖσθαι ὡς ἐπὶ τὸ πο-
 λὺ συμβαίνειν, κατὰ τῆσδε * εἴρηται καὶ παρ-
 τέρον, οἷον μεταρροίας εἶσω γινόμενης τῆς πνέ-
 ματος, καὶ μάλλον παρ τῶν μειζόνων σφισμῶν
 μὴ ἀφ' ἧς τὸν ἀέρα γὰρ τὸ μὲν ἐξω, τὸ δὲ ἐκ-
 τὸς, ἀλλ' ἀφ' ἧς τὸν ἀέρα φερόμενον, ἀναγχεῖσθαι
 ἰσχυρὸν μάλλον. τὸ δὲ ψυχρὸν συμβαίνει ἀφ' ὧν
 τὸ πῶς ἀναφύσειν εἶσω παρ τῆσδε περὶ
 φύσιν θερμῶν ἔσθαι κατὰ αὐτῶν· ἔτι δὲ ὁμοῦ
 δὲ οἱ ἀέροι εἶναι θερμοὶ ἀφ' ὧν τὸ κινεῖν τὸν ἀέ-
 ρα πλήρη ψυχρῶν ὄντων καὶ πολλῆς ἀτμίδος,
 ὡς ἄρ' τὸ πνεῦμα τὸ ἀφ' ὧν τὸ σώματος φυσόμενον.

A Iam enim motus terræ quibusdam in
 locis factus, non antè desit, quàm
 ventus ille qui permouerat, facta e-
 ruptione in locum terra sublimiorem,
 apertè procellæ modo exierit. Id quod
 etiam circa Heracleam Ponti nuper
 accidit: & priùs circa Hieram insu-
 lam, quæ vna est ex iis quas Æo-
 lias insulas appellitant: in hac enim
 pars terræ intumescebat assurgebatque
 cum sono, in tumuli speciem: quo
 tandem disrupto multum spiritus pro-
 diit, qui scintillam cineremque su-
 stulit, ac Liparæorum urbem, (quæ
 haud procul aberat,) totam in cineres
 redegit, & ad quasdam Italiæ vrbes ac-
 cessit. atque isto etiamnum tempore vbi
 illa ignium euomitio contigit, aper-
 tum est. Etenim hanc esse causam i-
 gnium, qui in terra fieri solent, arbi-
 trandum est: nempe spiritus collisi in-
 censionem, discerpto priùs in exigua fru-
 sta aère. Quòd autem spiritus sub ter-
 ram fluant, argumento vel id esse potest,
 quod circa hæc insulas fieri solet. Cùm
 enim flaturus est auster, prius quàm cœ-
 perit, denuntiat: nam loca ea è quibus
 illæ flammæ eructationes fiunt, re-
 sonare solent: quòd è longinquo pro-
 pelli iam mare cœperit, & ab eo id
 quod è terra efflaturum erat, rursum
 intro propellatur. Quà autem mare ac-
 cedit, hac sonum sine motu facit,
 tum propter locorum amplitudinem,
 (nam intro subiens in immensum dif-
 funditur,) tum propter aëris repulsi
 exiguitatem. Præterea solis caligo &
 obscuritas sine nube perueniens, & ven-
 ti tranquillitas atque frigus acris, quæ
 nonnunquam ante matutinos terræ mo-
 tus accidere solent, causæ prædictæ in-
 dicio sunt. Nam & solem caliginosum
 obscurumque fieri, & cum dies instat
 atque diluculum appetit, tranquillitatem
 atque frigus oboriri, incipien-
 te condi in venas terræ spiritu, qui
 vim dissoluendi discernendique aërem
 obtinet, necessum est. Quandoqui-
 dem tranquillitas parte plurima (quem-
 admodum etiam prius diximus,) ac-
 cidit: quia spiritus intro veluti refluit.
 Et magis ante maiusculos motus, nam
 cum spiritus non partim intrò, partim
 extra distrahitur, sed vniversam terram
 subit, necessariò plus roboris ac virium
 habere solet: frigus verò, propterea
 quòd exhalatio quæ per se suapte natu-
 ra calida est, intrò conuertitur. Non
 videntur autem venti esse calidi, per-
 inde vt neque spiritus ille qui per os ef-
 flari solet: quoniam aërem mouent, qui
 vapore frigido eoque multo refertus est.

E

enim è propinquo quidem calidus est : A qualis etiam est cum exhalamus , verum propter exiguitatem non æquè percipi potest . è longinquo verò frigidus , eadem qua venti causa . Deficiente igitur in terram tali virtute , vapida effluxio humiditatis ratione coiens , frigus importat , in quibus locis eiusmodi affectum fieri contingit . Hæc eadem etiam causa est & eius signi quod nonnunquam præcedere motu futuro consuevit . aut enim interdiu , aut paulo post occasum sereno , ceu tenuis linea nubis in longum porrecta spatium visitur : nimirum languescente spiritu propter demigrationem . Nec absimile in ipso quoque mari circa littora euenit . nam cum mare fluctuosum exundat fluctus qui in littore frangi solent , admodum crassi & obliqui redduntur . cum verò sopitam est , propter exiguam secretionem , tenues ac recti . Quod igitur mare circa terram , id flatus circa caliginem quæ in aëre est , efficit : adeò vt cum cælum tranquillum fuerit , nubes quæ veluti fluctus aëris existit , modis omnibus recta tenuisque relinquatur . Hac eadem etiam de causa nonnunquam accidit , vt circa lunæ defectus terra quatiatur . Cum enim iam terræ obiectus instat , & nondum prorsus lumen defecit , nec calor à sole profectus ab aëre recessit , sed emarcescere cæpit , tranquillitas oboritur , commigrante in terram spiritu , qui ante lunæ defectus motum terræ committit , (nam venti quoque sæpe ante lunæ defectus excitantur ,) initio quidem noctis , cum defectus medio incipit noctis : medio verò , cum mane . Id autem euenire propterea solet , quòd calor lunæ hebetatur , cum cursus iam proximè est quo defectus exultet . Remisso itaque calore quo retentus aër quiescit , rursus moueri ac spiritus reddi pro defectiois tarditate , tardiùs incipit . Cum autem validus terræ extiterit motus , nec illico , nec funditus quaterere desinit , quinimmo non ante quadraginta dies sistitur . plerumque & tardius , vtpote cum quidam annuo & E

καὶ γὰρ τὸ ἐγγύθεν μὲν ἔστι θερμὸν, ὡς ὅταν καὶ ὅταν * ἀάζω μὲν . ἀλλὰ δι' ὀλιγότητά τ' ἔχει γὰρ ἀάζω μὲν ὅτι δὴ λον . πόρρωθεν δὲ ψυχρὸν, ὅθεν τ' αὐτὴν ἀπὸ τῶν αἰθέρων αἰέμασι . * ὅτι λιπούσης οὖν εἰς τὴν γῆν τῆς τοιαύτης δυνάμεως, σίωσι- σα ἀφ' ἡμετέρας ἢ ἀτμιδῶδης * ἀπὸ τῶν ποιεῖ τὸ ψυχρὸν, ἐν οἷς συμβαίνει τόποις γινε- εἶναι τὸ τὸ πάθος . τὸ δ' αὖτ' αἴτιον καὶ τὸ εἰωθότος ἐπίστε γίνεσθαι σημεῖα παρὰ τῶν ση- σμῶν . ἡ γὰρ μὲν ἡμέραν, ἡ μίκρον μὲν δις- μαί, αἰθρίας ἔσης, νεφέλιον λεπτὸν φαίνε- ται ἀφ' αἰθρίας, καὶ μακρὸν, οἷον γραμμῆς μῆ- κος ὁμοιότητι διακριβωμένον, τὸ πνέμα τὸ ἀπομῆρανομένη ἀφ' αἰθρίας πνέμασι . τὸ δ' ὁμοίον συμβαίνει καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ παρὰ τῶν αἰθρίας . ὅταν μὲν γὰρ κωμαίοντα ἐκβάλλη, σφόδρα παχέαι καὶ σκληραὶ γίνον- ται αἰθρίας . ὅταν δὲ γαλιῶν ἢ, ἀφ' αἰθρίας μίκρον ποιεῖται πνέμα ἐκχρῖσιν, λεπταὶ εἰσι τὸ βῆσαι . ὅταν οὖν ἢ θαλάττῃ ποιεῖται τὸ γῆν, τὸ τὸ πνέμα παρὰ τὴν αἰθρίαν ἀχλαῦ . ὡς ἂν ὅταν γήνηται νύκτωρ, πᾶμπαν ὁμοίον καὶ λεπτὸν καταλείπεσθαι, ὡς ὅταν ῥημίνα ἔσθαι ἀέρος πνέμα νεφέλιον . ἀφ' αἰθρίας δὲ καὶ παρὰ τῶν ἐκλείψεων ἐπίστε τῆς σελήνης, συμβαίνει γίνεσθαι σεισμὸν . ὅταν γὰρ ἡδὴ πλησίον ἢ ἡ ἀντιφασίας, καὶ μήπω μὲν ἢ πᾶμπαν ἀπολελοιπὸς τὸ φῶς, ἢ τὸ ἀπὸ τῆς ἡλίας θερμὸν ἐκ τῆς ἀέρος, ἡδὴ δ' ἀπομα- ρανόμενον νύκτωρ γῆν, ἀντιμετισταμένου τῆς πνέματος εἰς τὴν γῆν, ὁ ποιεῖ τὸν σει- σμὸν παρὰ τῶν ἐκλείψεων . (γίνονται γὰρ καὶ αἰέμασι παρὰ τῶν ἐκλείψεων πολλάκις) ἀ- χρόνυροι μὲν παρὰ τῶν μεσονυκτίων ἐκλεί- ψων, μεσονυκτικοὶ δὲ παρὰ τῶν ἑωθινῶν . συμβαί- νει δὲ τὸ τὸ, ἀφ' αἰθρίας τὸ ἀμυροῦσθαι τὸ θερμὸν τὸ ἀ- πὸ τῆς σελήνης, ὅταν πλησίον ἡδὴ γήνηται ἡ φασία . ἐν τῇ γῆν ἡμοιῶν, ἔσθαι ἢ ἐκλείψις . αἰε- τῶν οὖν ὅταν κατείχεται ὁ αἰθρὸν καὶ ἡρέμει, πάλιν κινεῖται καὶ γίνεσθαι πνέμα τῆς ὀψιμάτερον ἐκ- λείψεως παρὰ τῶν αἰθρίας . ὅταν δ' ἰσχυρὸς γήνηται σείσμος, ὅσον βῆτος, ἢ δ' εἰς ἀπᾶς παύεται σεί- σος ἀλλὰ τὸ παρὰ τὸν μὲν μέγρι παρὰ τῆς αἰθρίας σείσει ἡμερῶν . ὑπερὸν δὲ καὶ ἐφ' ἑν, καὶ ὅτι δὴ ὅτι ὅτι σπῆμα καὶ τῶν αἰθρίας τό- ποις . αἴτιον ἢ τῆς μὲν μεγέθους, τὸ πλῆθος τῆς πνέματος, καὶ τῶν τόπων πᾶσι γήνηται δι' ὡς αἰ- ρῶν . ἢ γὰρ αἰθρίας ἀντιτύπησι, ἢ μὴ ῥαδίως διέλθῃ, μάλιστα τε σείσει, ἢ ἐγκαταλείπεσθαι ἀναχθῶν ὅτι δὴ διεχωρίαις, οἷον ὕδωρ ἢ δυνάμενον διεξῆ-

γρ. ἀάζω μὲν
perperā,
vide Pro-
bl. 166.
34. 7.
καὶ ἀλλοιότη-
τες
γρ. ἀπὸ τῶν

γαίν. δὲ κατὰ τὸ εἰς σωματιοὶ σφυγμοὶ σὺν
 ἐξαιφνης παύονται, ὅθεν ἰσχυρῶς, ἀλλ' ἐκ
 πρῶτα γαίης ἀμα καταμύσσομεν δὲ πᾶ-
 ροις, καὶ ἡ ἀρχὴ ἀφ' ἧς ἡ ἀναθυμίασις ἐ-
 γίνετο, καὶ ἡ ὁρμὴ τῆς πνύματος, δῆλον ὅτι
 οὐκ ἀπὸ τῆς ἀπασμῶν αἰάλωσι πῦρ ὑλίου, ὅτι
 ἡς ἐποίησε τὸν αἴερον, ὃν καλοῦμεν σεισμὸν.
 ἕως αὖ οὐκ αἰάλωσιν τὰ ὑπόλοιπα τούτων,
 ἀνάγκη σείσθαι ἢ ἡρεμέσειν δὲ καὶ μέγρι τού-
 του, ἕως αὖ ἐλατῶν ἢ ὅ ἀναθυμιώμενον, ἡ
 ὥστε διυῖσθαι κινῆν ὅτι δῆλως. ποῖς δὲ καὶ
 τοῖς ψόφοις τῆς ὑπὸ πῦρ γῆν γινόμενοις ὅ
 πνεῦμα, καὶ τοῖς πρὸ τῆς σεισμῶν. καὶ αἰεὶ
 δὲ σεισμῶν, ἡδὴ που γέγονασι ὑπὸ πῦρ
 γῆν ὡς τὸ γὰρ ἔραπιζόμενος ὁ αἴρ, πρῶ-
 ποδαποῖς ἀφίσει ψόφοις, ὅπως καὶ τύπων αὐ-
 ρός· οὐδὲν γὰρ ἀφαιρέσει. ὅ γὰρ τῶτον
 ἀμα καὶ αἰεὶ τύπεται πᾶν. πρῶτα γὰρ δὲ
 ὁ ψόφος τῆς κινήσεως, ἀφ' ὅ λεπτομερέσει
 εἶναι, ἔμαλλον ἀφ' ὅ πρῶτος ἰέναι ὅ πνύ-
 ματος τ' ψόφον. ὅταν δὲ ἐλατῶν ἢ ὡς τε κί-
 νησαι πῦρ γῆν ἀφ' ὅ λεπτότητα, ὅτι μὲν ὅ
 ῥαδίως διηθείσθαι, ὅ διυῖσθαι κινῆν. ἀφ' ὅ
 τὸ πρῶτα πῦρ σερεοῖς ὄγκοις καὶ κοίλοις, καὶ
 πρῶτα ποῖς σχήμασι, πρῶτα παρὰ ἀφίσει
 φωνάς ὡς τ' ἐπίοτε δοκεῖν, ὡς τὸ λέγειν οἱ
 τερατολογῶντες, μυκᾶσθαι πῦρ γῆν. ἡδὴ
 δὲ καὶ ὕδατα ἀεὶ ῥάγη γινόμενων σεισμῶν.
 ἀλλ' ὅ ἀφ' ὅ τῆτο αἴτιον τὸ ὕδωρ τῆς κινήσεως,
 ἀλλ' αὖ ἢ ὅτι ὅτι πολλῆς, ἡ κατὰ τὸν βιάζη-
 ται τὸ πνεῦμα, ἐκείνο τὸ κινουῦ ὅτιν, ὡς τὸ
 τῆν κυμῶν οἱ ἄνεμοι, ἀλλ' ὅ τὰ κύματα τῆν
 αἰέμων εἰσὶν αἴτια· ἐπεὶ ἔτι πῦρ γῆν οὕτως
 αὖ τῆς αἰτίῳ τῆς πᾶροις· αἰατρεπέσει γὰρ
 σφοδρῶν, κατὰ τὸ ὕδωρ. ἡ γὰρ ἐκχυσις
 αἰατρεψίς τῆς ὅτιν· ἀλλ' αἴτια ταῦτα μὲν
 ἀμφω ὡς ὕλη· πᾶρα γὰρ, ἀλλ' ὅ ποιεῖ· τὸ
 δὲ πνεῦμα ὡς ἀρχὴ· ὅπου δὲ ἀμα κύμα σει-
 σμῶν γέγονεν, αἴτιον, ὅταν ἐκείνη γίνεσθαι τὰ
 πνύματα. τῆτο δὲ γίνεσθαι, ὅταν τὸ σφοδρὸν πῦρ
 γῆν πνεῦμα φερεθῶν ὑπὸ τῆς πνύμα-
 τος πῦρ γῆν ἀπῶσαι μὲν ὅλως μὴ δύ-
 νηται· πρῶτα δὲ καὶ συγγελλοῖν εἰς ταῦτον,
 σῆμα θεοῖσι πολλῶν. ὅτε γὰρ ἀνάγκη ἢ τῆ-
 γένος τούτου τῆς πνύματος, ἀφ' ὅ ὅπου μέ-
 νω ὑπὸ τῆς ἐναντίας πνύματος ἐκρήγνυται,
 καὶ ποῖς τῆς κατακλυσμῶν. ἐγίνετο δὲ τῆτο καὶ
 πρὸ Αχαιῶν· ἐξω μὲν γὰρ ἡ νότος, ἐκείνη βε-
 ρέας· νύμεμίας δὲ γινόμενης, καὶ ῥυέντος εἰσὼ τῆς
 αἰέμων, ἐγίνετο τὸ, τε κύμα καὶ ὁ σφοδρὸς ἀμα

A Quocirca, ut in corpore pulsus non re-
 pentè, nec subito sedari, sed paula-
 tim elanguescente affectione solent: ita
 nec origo ipsa, à qua exhalatio prodit.
 Quin in aperto quoque est spiritus dela-
 tionem non protinus omnem absumpsisse
 materiam, ex qua ventum illum concrea-
 uit, quem πνεῦμα, hoc est, terræ mo-
 tum, nuncupamus. Quoad igitur quan-
 tum spirituum superest, insumptum sit,
 terram quatit, sed leuius, & eò usque
 dum id quod exhalat minus sit, quàm
 ut ingenuè mouere queat, necesse est.
 B Porro spiritus sonos eos facit qui sub
 terra fiunt, quique terræ motus præce-
 dere solent. Quin & sine motu iam ali-
 cubi sub terra factus est sonus. nam ut
 aër cum flagellatur, varios edit sonos: ita
 etiam cum ipse percutit, multiplices sono-
 rum differentias affert. nihil enim inter-
 est, hoc an illo afficiatur modo: quip-
 pe cum omne quod percutit, simul &
 ipsum percuti solet. Præcedit verò mo-
 tum sonus: quoniam subtilis est, atque
 penetrare melius quàm spiritus potest.
 C Cum autem minor est quàm ut terrā mo-
 uere propter suam tenuitatem queat,
 quia facilè percolatur transmittiturque,
 mouere terram nequit: quia verò feruet
 contra solida cauæque corpora, & varias
 cauernarum figuras, varias edere voces
 assolet, aded ut nonnunquam, (id quod
 etiam portentorum scriptores aiunt,) ter-
 ra mugire videatur. Iam verò & aquæ eru-
 perunt, dum terra quateretur. At nequa-
 quam ob id aqua motionis causa existit,
 sed siue in summa telluris parte sit, siue
 ab imo vi spiritus efferatur, spiritus id
 est, quod mouet. quo modo venti, flu-
 ctuum, non fluctus, ventorum causæ sunt.
 Quandoquidem vel sic quispiam terram
 esse huiusce affectionis causam dicere pos-
 set. Siquidem terra dum quatitur, aquæ
 modo subuerti solet: amnium namque ef-
 fluxio, non nisi subuersio quædam existit.
 Verum ambo isthæc, terra inquam & aqua,
 causæ ut materies sunt: patiuntur enim, non
 agunt: spiritus verò, ut principium. Vbi
 autem inundatio simul cum terræ motu ac-
 cidit, spiritus ex aduerso flantes in causa
 sunt. Id verò fit, cum spiritus qui terram
 quatit, mare ab alio spiritu delatum repel-
 lere nequit omnino: sed propellendo ac in
 vnum contrahendo, magnam vim maris
 colligit: tunc enim hoc spiritu euictò, v-
 niuersum à contrario spiritu pulsum e-
 rumpere, ac diluuium facere necesse est.
 id quod circa ipsam quoque Achaiam ac-
 cidit. Extra namque flabat Auster, intra
 Aquilo. cum autem facta fuit tranquil-
 litas, & ventus intrò fluere cœpit, vnà cum
 inundatione etiam terræ extitit motus.

γρ. ἡρεμασί-
πρῶν

ΚΕΦΑΛ. θ'.

De tonitru & fulgure opiniones aliquos veterum.

Περί ασραπῆς καὶ βροχῆς.

Περί ἰσραπῆς καὶ βροχῆς, ἐπὶ δὲ πᾶσι
 τυφάνος, καὶ τρησῆρος καὶ κεραιῶν, λέ-
 γομεν. Ἐ γὰρ τούτων πᾶσι αὐτῶν ἀρχὴ * ὑ-
 πολαμβόδην πᾶτων δει. τῆς γὰρ ἀναθυμιά-
 σεως, ὡς πρὸ εἴπομεν, ὕψους διττῆς, τὸ μὲν ὑγρᾶς,
 τῆς δὲ ξηρᾶς. Ἐ τῆς συγκρίσεως ἐχούσης ἀμ-
 φω ταῦτα διωάμεν, καὶ σπυριστὰ μὲν εἰς νέφος,
 ὡς πρὸ εἴρηται πρῶτον. ἐπὶ δὲ πυκνότερας
 τῆς συστάσεως τῶν νεφῶν γινομένης πρὸς τὸ
 ἔσχατον πῦρος. ἢ γὰρ ἐκλείπει τὸ θερμὸν ἀνα-
 κρινόμενον εἰς τὸ αἶμα τὸ πῦρον, ταύτη πυκνότεραν
 καὶ ψυχροτέραν ἀναγκάσει εἶναι πᾶσι.
 δὲ καὶ οἱ κεραιῶν, καὶ οἱ ἐκνεφίαι, καὶ πᾶτα
 ταῦτα φέρεται κατὰ κράτος πεφυκτός
 αἶμα τῶν θερμῶν * φέρεσθαι πᾶτων, ἀλλ' εἰς
 ταῦτα τῶν πυκνότητος ἀναγκάσει γίνεσθαι
 πᾶσι ἐκθλίβειν. οἱ οἱ πυρῶνες οἱ ἐκ τῶν * δα-
 κτύλων πηδῶντες. Ἐ γὰρ ταῦτα βάρους ἔχον-
 τα, φέρεται παλάκισ αἶμα. ἢ μὲν οὖν ἐκ κρι-
 νομένη θερμότης, εἰς τὸ αἶμα ἀνασπείρεται τὸ
 πῦρον. ὅση δ' ἐμπελαμβόδεται τῆς ξηρᾶς ἀ-
 ναθυμιάσεως ἐν τῇ μεταβολῇ ψυχρόμενον τὸ
 αἶμα, αὐτὴ σπυριστὰ τῶν νεφῶν ἐκκρίνε-
 ται. βία δὲ φερομένη καὶ πρὸς πᾶτα τῶν
 πρὸς κεραιῶν νέφει, ποῖς πληγῶν, ἧς ὁ φό-
 φος καλεῖται βροχῆ. γὰρ δ' ἡ πληγὴ τὸν αἶ-
 μα τὸν ἔσχατον, * ὡς πρὸ εἴρηται μείζονι μίχρον πά-
 ρος, ὅτι τῆ φλογὸς γινομένης φόφω, ὃν καλεῖ-
 σιν οἱ μὲν, * τὸ Ηφαίστον γὰρ, οἱ δὲ τὸ Ἐστῶν,
 οἱ δὲ ἀπειλῶν τούτων. γὰρ δ' ὅταν ἡ ἀνα-
 θυμιάσις εἰς πᾶσι φλογὸς σπυριστὰ μὲν φέ-
 ρεται ῥηρυμμένων καὶ ξηρανομένων τῶν ἐξυλων.
 ὕψους γὰρ ἔστι τῶν νέφει γινομένη ἢ τὸ πνεύ-
 ματος ἐκκρίσις πρὸς πᾶσι πυκνότητα τῶν νε-
 φῶν εἰς πᾶτα ποῖς πᾶσι βροχῆ. πᾶτα
 δα ποῖ δ' οἱ φόφοι, δὲ πᾶσι ἀνωμαλίαι τε
 γίνονται τῶν νεφῶν, καὶ δὲ τὰς μεταξὺ κοι-
 λίας, ἢ τὸ συνεχὲς ἐκλείπει τῆς πυκνότη-
 τος ἢ μὲν οὖν βροχῆ τῆς ἔστι, καὶ γὰρ δὲ
 ταῦτα πᾶσι αἶμα. τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἐκθλι-
 βόμενον, ταῦτα μὲν ἐκπυρρῶται λεπτῆ ἢ
 ἀσθενῆ πυρῶσι, καὶ τῆς ἔστι καὶ καλοῦμεν
 ἀσραπῆ. ἢ αὖ ὡς πρὸ ἐκπῆστον τὸ πνεύ-
 μα χρωματιδέν ὀφθῆ. γὰρ δὲ μὲν πᾶσι
 πληγῶν, καὶ ὑπερῶν τῆς βροχῆς. ἀλλὰ φαίνε
 πρῶτον, δὲ τὸ ὄψιν πρῶτον τῆς ἀκοῆς.

κ. ἰσραπ-
611

δὲ καὶ οἱ
612

γρ. ὡς πρὸ
613

Quidam
614
ἀλλῶν, non
rectè ut
res ipsa &
615
Arist.
loci osten-
dunt.

γρ. ὡς πρὸ
616
κατὰ μ.

Theoph.
lib. De
igne, sub
finem.

DE tonitru autem & fulgure, &
 insuper de vortice, qui typhon
 vocatur, id est, vibratus, & turbine
 accenso, quem Græci prestera nuncu-
 pant, & denique de fulminibus dica-
 mus oportet. nam horum omnium idem
 esse principium existimandum est. Cum
 enim (viti diximus) duplex sit exhala-
 tio, altera humida, altera sicca; cum-
 que ipsa concretio hæc ambo potentia
 habeat, & in nubem consistat, (quem-
 admodum dictum est,) & insuper cum
 nubium constitutio apud supremum fi-
 nem densior euadat; (qua enim calor
 sequestratus superiorem in locum defi-
 cit, hac constitutionem densiorem esse
 frigidiorémque necesse est; quocirca &
 fulmina & procellæ, & omnia generis
 eiusdem deorsum feruntur; atque cali-
 dum omne in sublime suapte natura
 scandit; verum expressionem fieri
 in contrariam densitati partem, ne-
 cessarium existit; quo modo nuclei
 qui è digitis elabuntur, exprimi so-
 lent; hi enim quamvis pondus ha-
 beant, tamen fursam plerumque fe-
 runtur; calor profectò qui excernit-
 tur, in superum spargi locum affolet.
 quantum autem aridæ exhalationis in
 mutatione frigescentis aëris intercipi-
 tur, id coëuntibus nubibus excernitur,
 quod cum vi feratur, & ambientibus
 nubibus incurrat, ictum facit, cuius
 sonitus tonitru nuncupari solet. Effici-
 tur autem ictus haud aliter (ut paræ
 affectioni magnam conferam) quam qui
 in flamma fit sonus, quem alii Vul-
 cani risum, alii Vestæ, nonnulli ho-
 rum minas vocant. Fit autem, cum
 exhalatio in flammam conuersa, dis-
 rumpentibus sese lignis atque siccenti-
 bus, exilit. Sic enim & spiritus secretio,
 quæ in ipsis nubibus fieri solet, cum nu-
 bium densitati ingruit, tonitru excitat.
 Varii autem ac multiformes soni sunt,
 tum propter nubium inæqualitatem, tum
 propter cauernas, quæ intermedia sunt,
 qua densitatis continentia deficit. Toni-
 tru igitur id est, atque ex hac causa fit.
 Spiritus autem qui extinguitur, ferè con-
 flagrat tenui & imbecilli ardore. atque id
 est quod vocant fulgetrum, quo ceu
 tinctus excidens spiritus videri potest.
 Fit autem post ictum tonitruum, sed
 prius cerni quam tonitruum audiri affo-
 let. quoniam aspectus auditum antecedit.

Id

Id quod remigatio triremium declarat. A cum enim iam rursus remos nautæ referunt, primus remigii sonus ad aureis peruenit. Quanquam quidam aiunt, haudquaquam ignem intra nubes gigni. Hunc autem Empedocles quidem id esse inquit, quod è solis radiis intus circumuenitur coerceturque. Anaxagoras verò, quod è superno æthere, quem ille ignem vocat, deorsum è sublimi defertur. Itaque splendorem huiusce ignis, fulgetrum: sonitum verò atque stridorem quem facit, cum intra nubes extinguitur, tonitru esse dicunt: tanquam, sicut prius fulgetrum fieri quam tonitruum videtur, ita etiam prius fiat. At illa ignis interclusio utroque quidem modo à ratione remota est, sed magis superni ætheris detractio. Nam dicenda causa est cur quod sursum ferri aptissimum est, deorsum feratur: & quamobrem id in cælo fiat tantummodo cum nubilum est. nec id tamen assiduè cum ita est affectum: cælo verò sereno non fiat. siquidem illud leuiter dictum modis omnibus videtur. Pari modo & illud quoque, dicere inquam radiorum solis calorem qui in nubibus inhibetur, atque detinetur, esse harum rerum causam, haudquaquam probabile existit. etenim hæc ratio oscitanter admodum reddita est. Nam & à tonitru & fulgetro & cæteris generis eiusdem causam semper esse discretam atque distinctam, & sic illa fieri necesse est. At illud plurimum ab hoc discrepat. simile enim est, atque si quis putet, aquam, niuem & grandinem, cum antè in nubibus essent, postea excerni, & non fieri, quasi ad manum faciente semper concretionem vnumquodque eorum. nam pari ratione hæc concretiones, illa secretiones esse existimandum est. Quare si ex hisce altera non fiant, sed sint, utrisque eadem accommodabitur ratio. Item cur caloris in nubibus interceptionem diuersiorem esse dixerit quispiam, quàm ut in hisce quæ densiuscula sunt? Atqui aqua à sole & igni calefit, sed tamen cum rursus coit & inalgescendo densescit, nullam talem fieri excidentiam contingit, qualem illi prædicant. quanquam eam fieri oportuit pro magnitudinis ratione: atq; spiritum, ignis opera in aqua genitum feruorem facere: qui ut insit prius nec fieri potest, nec illi sonitum feruorem esse statuunt, sed stridorè. At stridor non nisi paruus feruor est. quo enim id quod incidit, dū extinguitur, euincit ac superat, hoc feruendo sonitū edit. Sūt etiam qui fulgur, quemadmodum & Clidemus, haud esse dicant, sed apparere:

Tom. I.

δηλαί δ' ἐπὶ τῆς εἰρεσίας τῶν τελευτῶν ἢ δὴ γὰρ ἀναφερόντων πάλιν τὰς κώπας, ὁ πρῶτος ἀφικνῆται ψόφος τῆς κωπηλασίας. καί τοι πίνες λέγουσιν ὡς ἐὰν τις νέφειν ἐγγίνοιται πῦρ. τῶν δ' Ἐμπεδοκλῆς μὲν φησὶν εἶναι τὸ ἐμπεδολαμβανόμενον τῶν τῆς ἡλίου ἀκτίνων. Ἀναξαγόρου δ' ἡ ἀπόθεν αἰθέρος, ὃ δὴ ἐκείνος λέγει πῦρ, κατενεχθὲν ἀνωθεν καίτω. πῦρ μὲν οὖν ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς τοῦ πυρός, ἀφραπῶν εἶναι. τὸ δὲ ψόφον εἰς ἀποσβεστικὸν μὲν εἶναι οἴξιν, βρογνῶν, ὡς καθάπερ φαίνεται ἐπιγινόμενοι, ὅταν καὶ πρῶτον πῦρ ἀφραπῶν ὄσθμ τῆς βρογνῆς. ἀλλοῦ δὲ ἐκ τῆς πυρός ἐμπεδολήψης, ἐκ ἀμφοτέρων μὲν, μᾶλλον δ' ἐκ κατάσπασις τῆς ἀνωθεν αἰθέρος. τῶν τε γὰρ καίτω φέρεται τὸ πεφυκὸς αἶμα δεῖ λέγεσθαι τὴν αἰθίαν, καὶ ὅσα ἢ ποτε τῶν τοῦ γίνεσθαι καὶ τὸ οὐρανόθεν, ὅταν ὅταν νέφειν ἢ μόνον, ἀλλ' ἔτι συνεχῶς ὅταν. αἰθρίας δ' ὅσας ἔχει γίνεσθαι. τῶν τε γὰρ πρῶτον παρὰ τὸν οἶκον εἰρησθαι πρῶτον χεῖρας ὁμοίως δὲ καὶ τὸ πῦρ ἀπὸ τῶν ἀκτίνων θερμότητος φάσμα πῦρ ἀπολαμβανόμενον ἐκ τῆς νέφειν εἶναι τούτων αἰθίαν, ὃ πιθανόν. καὶ γὰρ εἰ οὐ λόγος ἀποσβεστικῶς εἴρηται λίαν. ἀποκεκριμένον τε γὰρ ἀναγκασίον εἶναι τὸ αἰθίον αἰεὶ ἐκ ωραιομένου, τὸ, τε τῆς βρογνῆς ἐκ ἀφραπῆς, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοῦ πυρός, ἐκ ὅταν γίνεσθαι. τῶν τε δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ πλέσσει ὁμοίον γὰρ καὶ εἰ τις οἴοιτο τὸ ὕδωρ, καὶ πῦρ χιόνα, καὶ πῦρ χάλυζαν, ἐνυπὸν χόντα πρῶτον, ὅταν ἐκκρίνεσθαι, καὶ μὴ γίνεσθαι, οἷον ὑπὸ χεῖρα ποιήσας αἰεὶ τῆς συγκρίσεως ἕκαστον αὐτῶν. ὡς αὖτως γὰρ ἐκείνα τε συγκρίσεως, καὶ τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποσβεστικῶν εἶναι. ὡς τ' εἰδητέον τούτων μὴ γίνεσθαι, ἀλλ' ἐστὶν αἰεὶ ἀμφοτέρων ὁ αὐτὸς ἀρμόσιος λόγος. πῦρ τε εἰς ἀπόληψιν ἢ αἰεὶ ἀλλοιοτέρον λέγει τις, ἢ καθάπερ ἐκ τῆς πυκνοτέρας; ἐκ γὰρ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τῆς ἡλίου καὶ τῆς πυρός γὰρ θερμῶν ἀλλ' ὁμοίως ὅταν πάλιν σπυρίη ἐκ ψύχεται τὸ ὕδωρ πηκνόμενον, ὅταν μὲν συμβαίη γίνεσθαι τοιαύτω ἐκπύωσιν, οἷον ὅταν ἐκείνοι λέγουσι. καί τοι γ' ἐγγύς τῆς λέγον τῆς μεγάλους καὶ πῦρ ζεῖν ποιεῖν τὸ ἐγγινόμενον πνεῦμα ὑπὸ τῆς πυρός, ἢ ὅταν δυνατὸν ἐνυπὸν χόν πρῶτον, ὅταν ἐκείνοι τὸν ψόφον ζεῖν ποιοῦσιν, ἀλλὰ οἴξιν. ἐστὶ δὲ ἡ οἴξιν, μίχρα ζεῖσις ἢ γὰρ τὸ πρῶτον πῦρ κατεῖσβεστικὸν, τῶν τε ζεῖν ποιεῖ τὸν ψόφον. εἰσὶ δὲ ἕντες οἱ πῦρ ἀφραπῶν, ὡς καὶ Κλειδῆμος, εἰς εἶναι φασιν, ἀλλὰ φαίνεσθαι.

Υ γ γ

πρὸς ἀλλήλους ὡς ὁ πάθος ὁμοίον ὄν, καὶ ὅταν
 πλὴν θάλασσαν πρὸς ἄλλω τῷ ὄντι. φαίνεται
 γὰρ ὁ ὕδωρ ἀποσπῆσθαι τῆς νυκτός ἕως ἐν τῇ
 νεφέλῃ, ῥαπιδόμορος τῆς ὑγρῆς, πλὴν φαντα-
 σίου τῆς λαμπρότητος εἶ) πλὴν ἀσραπλῆ.
 ὅτι μὲν ἔπω σιωνήτης ἡσθμ ἔπει τῆς ἀνα-
 κλάσεως δόξαις ὅτι ἀπὸν δοκῆ τῆς ἑοιούτου
 πάθος εἶ). φαίνεται γὰρ ὁ ὕδωρ σπῆσθαι τυ-
 ποτόμορον, ἀνακλωμένης ἕως αὐτῆς ὅπως
 πρὸς τὴν λαμπρότητα. δὲ ἔπει τῆς μαλ-
 λον νύκτωρ τῆς γὰρ ἡμέρας ἔ φαίνεται, ἀφ' ἧς
 ὁ πλέον ὄν ὁ φέγγος ὁ τῆς ἡμέρας * ἀφα-
 νίζον. τὰ μὲν οὖν λεγόμενα περὶ βροντῆς καὶ
 ἀσραπῆς πρὸς τῆν ἄλλων, ταῦτ' ἐστὶ. τῆν
 μὲν, ὅτι ἀνάκλασις ἐ ἀσραπῆ. τῆν δ', ὅτι πυ-
 ρὸς μὲν ἢ ἀσραπῆ, ἀφ' ἀσραπῆς. ἐ δὲ βρον-
 τῆ, σβέσις, ὅτι ἐγγυρομένη πρὸς ἕκαστον πά-
 θος τῆς πυρὸς, ἀλλ' ἐπιπύρροντος. ἡμεῖς δὲ
 φανερὸν πλὴν αὐτῆς εἶ) φύσιν, ὅτι μὲν τῆς
 αἰέμον, ἐν δὲ τῆς γῆς σφαιρῶν, ἐν δὲ τῆς νέφε-
 σι βροντῆς. πρὸς τῆς εἶ) ταῦτα πλὴν ἕσσαν
 ταῦτον, ἀναθυμιάσιν ἐπὶ τῆς. ἐ δὲ ῥέσσαν μὲν
 πρὸς, αἰέμος ἐστὶν. ὡδὲ δὲ ποιῆ τῆς σφαιροῖς.
 ἐν δὲ τῆς νέφει μετὰ βροχῆσιν ἐκκρινόμενης,
 σιωνιόντων καὶ συγκρινόμενων αὐτῶν εἰς ὕδωρ,
 βροντῆς τε ἔ ἀσραπῆς, ἔ πρὸς πύτοις ἄλ-
 λα τὰ τῆς αὐτῆς φύσεως ἑοιούτων ὄντα. καὶ περὶ
 μὲν βροντῆς καὶ ἀσραπῆς εἴρηται.

φ.κ. αἰσιζον.

A per similitudinem dicentes, quasi affe-
 ctio similis sit, ut mare cum virga per-
 cutitur, noctu resplendere videtur, sic
 humorem, cum in nebula flagellatur, ful-
 goris apparentiam, (quæ non nisi fulgurū
 est,) ingerere. Verum hi nondum ver-
 sati fuerant in opinionibus quæ de refra-
 ctione sunt, quæ quidem eiusmodi affe-
 ctionis causa esse videtur. Nam aqua dum
 percutitur, fulgere videtur, refracto ab
 ea ad quippiam lucidum aspectu. Quam-
 obrem noctu magis quàm interdiu fulgu-
 rat. nam interdiu non apparet, propterea
 quod maius dici lumen illud offuscat &
 hebetat. Igitur hæc sunt, quæ de toni-
 tru & fulgure ab aliis dicuntur. Aliis
 fulgurum quidem esse refractionem, aliis
 fulgorem dicentibus: tonitru verò ex-
 tinctionem ignis, non qui per singulas
 affectiones nubibus innascatur, sed qui
 insit. Nos autem super terram ventum,
 in terra terræmotum, in nubibus toni-
 tru, eandem esse naturam dicimus. Nam
 hæc omnia idem essentia sunt, nempe
 exhalatio arida: quæ cum modo quodam
 fluit, ventus existit: cum autem isto,
 motus terræ facere solet: cum autem in
 nubibus mutationem subiens excernitur,
 coëuntibus ipsis & in aquam concrescen-
 tibus, tonitrua & fulgura, & insuper
 cætera alia quæ eiusdem cum hisce na-
 turæ sunt. Atque de tonitru & fulgure
 dictum iam est.

B

C

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ,

Μετεωρολογικῶν τῆν εἰς

Δ τὸ Γ.

ΚΕΦΑΛ. α'.

Περὶ ἐκνεφίης, ἀρηστῆρων, τυφώνων,
 ἔ κεραυνῶν.

Eπει δὲ τῆν ἀπολείπων εἴπω-
 μῶν ἔργων τῆς ἐκκρίσεως ταῦ-
 τῆς, τὸν ὑψηλομόρον ἢ δὴ ἕσσαν
 λέγοντες. ὁ γὰρ πρὸς τῆς
 ἐκκρινόμενον, καὶ μικρὰ μὲν καὶ ἀποσπῆσθαι
 ἀσραπῆσιν, καὶ πολλὰ καὶ γυρομόρον, καὶ
 ἀσραπῆσιν, καὶ λεπτομερέστερον ὄν, βρον-
 τῆς ποιεῖ καὶ ἀσραπῆς. αὐτὸ δ' ἀσραπῆσιν καὶ
 πυκνότερον, ἢ τῆν δ' ἐκκρίσθαι λεπτόν, ἐκ-
 νεφίης ἀνεμος γίνεσθαι. δὲ καὶ * βίαιος.
 ὁ γὰρ πάθος τῆς ἐκκρίσεως, ποιεῖ πλὴν ἰσχυρῶν.

φ.β. βίαιος.

ARISTOTELIS STAGIRITÆ,
 METEOROLOGICORVM.

LIBER III.

CAPVT I.

*Ecnephiæ & typhonis cause, eorūmq; gene-
 ratio & differentia, ac fulmi-
 num species.*

D E reliquis autem secretio-
 nis huiusce operibus, mo-
 do quo iam cœptum est,
 dicamus oportet. Nam fla-
 tus iste qui excerni solet,
 cum in parteis exiguas sparsimque
 diffunditur, & sæpe fit ac per-
 flat, necnon subtilior est, toni-
 trua & fulgura edit: At si vniuersus,
 & densior, minùs autem subtilis
 expressus fuerit, procellam gignit,
 quæ vocatur à Græcis Ecnephias.
 Quo fit vt etiam vehemens existat.
 nam excretionis celeritas robur aduehit.